

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam

188. szám

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postataktó rékpénztári számlánk száma 12.174. — **HIRDETÉSEK** díja: hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Vasárnap

1933. évi augusztus 20

Ez is csak olyan?

Írta: KACSÓ SÁNDOR

Két hónappal, vagy legalább is szinte két hónappal ezelőtt aradi munkatársunk terjedelmes cikket küldött be hozzánk. E cikknek mi — minden terjedelmessége ellenére is — helyet szorítottunk, mert azt a kérdést hozta elő és tárgyalta, aminek a közvélemény elé vitelénél mindig új, soha ki nem fáradó érdeklődéssel csillan meg a szemünk: *háttha ez lesz az igazi?* Háttha most botlottunk rá arra az utra, amit annyian és annyi idő óta hiába keresünk?

Kelly Istvánról szólott a cikk, illetve arról a gazdasági tervezetről, mivel Kelly István a Magyar Párt marosvásárhelyi gyűlése elé akart állni. Kelly abban a becsületos hitben és önértékes tudatban bocsátotta munkatársunk rendelkezésére a cikk anyagát, hogy tervezete, ami egyébként külföldi minták és bevált kezdeményezések alapjára épül fel, nagyszerűen beválnék nálunk, a kisebbségi magyarság sorában, mint olyan gazdasági szervezet, amely szilárdan összefűz, megerősít és életet akkor is, ha körülöttünk azok a gazdasági erők, amelyek eddig kényük-kedvük szerint táncoltattak bennünket, ezután még fokozottabb mértékben irányulnának arra, hogy a mi táncunk keservesebb és kimerítőbb legyen, minden más gazdasági haláltáncnál.

Kelly szerint — már amennyire a cikkből kivehető volt — megvalósul az a gazdasági rendszer, — egyelőre természetesen csak elméletben — ami szinte kizárólagosan a kisebbségi sorsba jutott népeké, mert ellentétlőkké tudta tenni őket azokkal a törekvésekkel szemben, amelyek a gazdasági részéről oda céloznak, hogy a gazdasági válság viharának elsősorban — és a maguk mentésére — a kisebbségi népeket áldozzák fel.

Minden új tervet és kezdeményezést szívesen fogadunk, hogyne üdvözöltük volna hát szívesen ezt az aradi tervet, amely valóban komolyan látszott. Azt hittük, hogy a cikk leközlése után a felajzott érdeklődés előre, munkára taszítja Kellyt. Az a tény, hogy a tervezet a marosvásárhelyi nagygyűlés programjáról lemaradt, mert újra olyan kártyázgatás történt, amilyen már sokszor, csak növeli a kezdeményezéssel szembeni érdeklődést. Használ neki. Előre tehát Kellyvel és az ő tervezetével, lássuk mi az, ismerjük meg aztán gyűljenek köréje azok, akik segíteni kívánnak neki a megvalósításban.

Igy lett volna eredményes és hasznos az a cikk. Azonban, sajnos, nem ez történt. A cikkre Gyárfás Elemér válaszolt — a párt hivatalos lapjában. És a válasza Kelly válasza most nálunk, hónapok múlva. Még ez sem volna baj, ha a Gyárfás válasza és Kelly mostani viszontválasza magát az ügyet előbbrevinné legalább egy gyermeklépéssel. Ebben az esetben még annak is volna értelme, hogy egy mellékesen akár mérges vita keletkezzék Gyárfás Elemér és Kelly között. Ha magáról a tervezetről volna szó, ha a tervezet megvalósítási lehetőségeiről vitáznánk komolyan és nem arról, hogy Gyárfás Elemér hogyan és miért gáncsolta el Kelly „érveit” a marosvásárhelyi nagygyűlésen. Lám, hiszen már is mellékes kérdés lett maga a tervezet, a főkérdés a Gyárfás Elemér viselkedése. Hát csak arra leányzó az a kétségkívül nagy és érdemes munka, amit Kelly a rendszer elméleti felépítésével végzett, hogy támadási lehetőséget adjon a Magyar Párt és Gyárfás Elemér személynél?

Kezdenek lehervadni a tervezettel kapcsolatban kizöldült reménysek. Ez is csak olyan? Illetve Kelly is csak olyan? Kelly is azt hiszi, hogy komoly munkát csak akkor végezhet, ha Gyárfás ellenére

NEM ÉRTETTÜK MEG

Madgearu újból indokolja a moratóriumot

és kijelenti, hogy a transzfer felfüggesztését halogatni nem lehetett
A kormány lejben kifizeti a külföldi kötvénytulajdonosok esedékességeit, ha a pénzből felépítik a konstancai kikötőt

Bukarest, augusztus 19.

Madgearu pénzügyminiszter kihallgatáson fogadta a sajtó képviselőit, akik előtt hosszú nyilatkozatot tett a transzfermoratóriummal kapcsolatban. Előjáróban hangsúlyozta, hogy a nyilatkozatra azért van szükség, mert a közvélemény a kormány intézkedését és az ő jelentését, amellyel a moratórium bevezetését kérte, nem értette meg.

VÁLASZ A BIRALATOKRA

— Egyes politikai csoportok, — mondotta a miniszter, — elkesztettek és elégtelennek találják a transzfermoratóriumot s ehelyett a fizetések teljes beszüntetését kívánják. Ezzel bizonyosságot tesznek arról, hogy mennyire nincsen érzékük a nemzeti hitel nagy problémájára, mert amíg a transzfer felfüggesztése rendkívüli körülmények között még érthető, addig a fizetések egyoldalú beszüntetése, amíg a hitelezőkkel való tárgyalás útja nyitva áll, megindokolhatatlan lenne. — Más politikai csoportok viszont még a transzfer felfüggesztését is sokallják, noha egy ily intézkedés adott esetben megmagyarázható.

Madgearu ezután rámutatott arra, hogy a transzfermoratóriumot csak a hitelező államok különböző gazdasági és pénzügyi megszorításainak következtében kényszerült a kormány életbe léptetni.

Hibáztatja a pénzügyminiszter azoknak a pártoknak a magatartását is, amelyek nem foglanak el határozott álláspontot és a moratórium nemzeti jellegű intézkedését pártcélokra akarják kiaknázni.

Ebbe a kategóriába tartozik az oliberalis párt is.

is felnyomulhat a Magyar Párt közgazdasági szakosztályának az előadói asztala mellé és ott ismertetheti tervezetét? Kelly is azt hiszi, hogy csak úgy szép és érdemes dolgozni, ha a Magyar Pártban dicséreteket kap és a javaslatait egyhangú tapssal elfogadják? Súlyosan téved és aggasztóan naiv ez az aradi Kelly István, ha azt hiszi, hogy érdemes tovább folytatni így ezt a vitát. Nagyszerű gazdasági szakember lehet, de naiv és tájékozatlan, mert nem tartja számon, hogy a Magyar Pártnak már éppen elég nagygyűlése volt és ezeken a nagygyűléseken éppen elég határozati javaslatot fogadtak el — köteleket adtak ki róla —, de a megszavazott határozati javaslatok közül egyetlenegy sem valósított meg. Gyergyószentmiklós és Székelyudvarhely csak úgy öntötte a nagyszerű gazdasági terveket és natározatokat. Szatmár egyenesen tornyot rakott belőlük, de tessék csak utánanézni: hányat hajtottak végre azok közül a határozatok közül?

Marosvásárhely is hozott határozatokat. Ezuttal a szövetségi eszme került az előtérbe és ezuttal olyasmiket szavaztak meg, amiknek a hasznosságához és keresz-

A MORATÓRIUM TULSÚRGÓS VOLT,

hangoztatja Madgearu, s a kormány ezért volt kénytelen a külföldi hitelezők megkérdezése nélkül a transzfer felfüggesztésének fegyveréhez nyulni. Aki átolvassa a pénzügyminiszternek a moratórium elrendelését kérő jelentését, az már tisztában lehet azzal, hogy halogatni a dolgot lehetetlen volt.

AZ INTÉZKEDÉS JOGOS VOLT

és nem befolyásolhatja a szeptember 5-én Párisban megkezdődő tárgyalásokat, mert ezek csak a külföldi hitelezőkkel februárban folytatott és részleges eredménnyel végződött egyezkedések folytatásai lesznek. A kormány már februárban leszögezte a hitelezők előtt,

A moratórium és a külföld

A kormány a legnagyobb érdeklődéssel figyeli, hogy a transzfermoratórium milyen hatást vált ki a külállamokban. A jelentések teljes anyaga természetesen még nem érkezhettek be. Ellenben annyi már bizonyos, hogy a külföldi sajtó egyrésze megértést mutat a román kormány rendeletével kapcsolatban. Elsősorban az angol sajtóra vonatkozik ez.

A kormány hangsúlyozza, hogy a moratórium elrendelésével kapcsolatban két dolgot tartott szem előtt:

1. A pénzügyi stabilizáció fenntartását.
2. A kereskedelmi forgalom megkönnyítését.

túlélhetőségéhez szó sem fér — és mégis — tudják ezt már a magyarpárti vezetőemberek is — a megszavazott határozatokból ezuttal sem hajtanak végre rendesen és ténylegesen egyetlenegy sem. Nincs erre a pártnak belső erő, mozgókonyosság és önfeláldozó munkakedv. Tulajdonképpen nincs is párt, csak vezetőség van, a vezetőség pedig nem is tudhatja elvégezni azt a munkát, amit ezek a nagygyűlések a párt terhére megszavaznak.

Kelly tervét bátran odaengedhette volna Gyárfás Elemér Marosvásárhelyen az előadói asztalhoz, javaslatait bátran megszavazhatta volna Gyárfás Elemér is — még akkor is, ha valóban ellenvéleménye van — mert ez lett volna a legbiztosabb útja annak, hogy soha komoly palóság ne legyen abból a tervezetből. Kellyt egyetlen lépéssel sem vitte volna előbbre az, hogy Marosvásárhelyen meghallgatják őt és elfogadják a javaslatait.

Mire való tehát ez a vita? Ha Kelly komolyan dolgozni akar, kap magának sajtó fórumokat arra, hogy a tervét a közvélemény elé vigye s ott vita tárgyává te-

hogy amennyiben a költségvetési bevételek a várakozáson alul maradnak, akkor újabb enyhítéseket fog kérni. A tapasztalatok igazolják a kormány előrelátását.

AZ OLIBERALIS PART VADJAIT

vette ezután sorba a pénzügyminiszter és alapítalannak jelentette ki Ducácsnak azt az állítását, hogy a transzfermoratóriumot a kormány gazdasági és pénzügyi tehetetlensége okozta. Madgearu hivatkozott arra, hogy az ország legfontosabb termelői ágában az utóbbi négy esztendőben jelentős termelési többlet mutatkozik.

Nyilatkozatának végén Madgearu felhívással fordult az ország közvéleményéhez, hogy a kormány intézkedéseit bizalommal kísérje.

Felmerült az a probléma, hogy

vajjon a külföldi kötvénytulajdonosok a Banca Nationalánál letétbe helyezett esedékességeit acélból, hogy az ország belsejében vállalatokat alapítsanak, felvehetik-e lejben?

A kormány tagjai ezzel kapcsolatban oda nyilatkoznak, hogy amennyiben a külföldi járadékutalajdonosok román építkezésekre és elsősorban a konstancai kikötő építésére gondolnának, a dolgot könnyű volna nyelbeütni.

gye és kap maga mellé lelkes munkatársakat is, akik segítenek neki a megvalósításban, ha csakugyan jónak és megvalósíthatónak tartják a tervezetét. A munka, a hasznos munka megkezdéséhez nem kell Magyar Párt és nem kell nagygyűlési határozat. Oda emberek kellene, akik akar-
nak és szeretnek dolgozni. Eddig is indultak már biztató kezdeményezések, az a bizonyos gazdasági szervezet — ha lassan is, de alakul — s nem a Magyar Párt határozatára, kezdeményezésére és munkájára alakul. Sajnos, mi még nem tartunk ott, hogy a kisebbségi nemzeti közmunkát pártfüggetlenül végeztessük el. Ez még mindig csak a százok kincse, mi még mindig csak a százok kincse, mi ez könnyebb, mint megfogni a dolgot végig.

Ebben az esetben is könnyebb Gyárfás Elemérrel vitatkozni, mint megkezdni annak a tervezetnek az érdekében a gyakorlati munkát.

Csak hogy: így vitatkozni és erről ma már nem érdemes még Gyárfás Elemérrel szemben sem, munkába kezdeni viszont nagyon érdemes Gyárfás Elemér ellenére is.

HALÁSZ SÁNDOR:

Beethoven a politikában

Egészen csodálatos és fölöttébb érdekes, hogy Franciaország, ha bajba kerül, mindig Herriot-t ülteti vonatra. A miniszterelnök Daladier, a külügyminiszter pedig Paul Boncour, kettőjük közül viszont a harmadik: Herriot utazik.

Herriot-t, a „francia demokrácia vezérét”, küldötték ki néhány héttel ezelőtt Washingtonba Roosevelthez, mert az aranyalapú országok és így elsősorban Franciaország nagyon nagy bajban voltak. És most, mikor Európa déli frontjának politikai összekovácsolásában megindult a nagy verseny Róma és Páris között, ismét — Herriot utazik.

Szófiai vendégzereplését már abszolválta is. Utban van Odesszán át Moszkva felé.

A szófiai debü nagyszerűen sikerült. Hatalmas tüntetést rendezett a bolgár főváros Herriot tiszteletére, zászlódiszt öltött, szónoklatokat vágott ki és banketteket adott. Hivatalosan tehát Bulgária megbocsátott annak a Franciaországnak a mely — akárhogyan is állanak ma a dolgok — mégis csak lelke és esze volt annak a világháborúnak, amely Bulgáriát is letaposta.

És Herriot is nagyszerűen viselkedett Szófiában. Taktikus volt és politikus, ravasz és szellemes. Azért ment el Bulgáriába, hogy a Balkán-Locarno francia égisz alatt kiszélesülő államszövetségének propagandát csináljon és éppen ezért előadást tartott — Beethovenról.

A Missa Solemnis, a Sors-szimfónia és a Freuden-motivum halhatatlan zsenije ezennel bevonult a politikába. Beethoven, mint csalétek!

Mert ez az előadás egyéb, mint csalétek, igazán nem lehetett.

Herriotnak nehéz szerepe van. Olyan ellenséggel kell hadakoznia, aki politikailag többet kínál. Olaszország a Balkán-Locarno feje akar lenni és mindazoknak az államoknak, amelyeket maga mögé állít, fegyverkezési egyenjogúsítást, revíziót, leszerelést és védelmet ígér. Ezt Herriot nem teheti. Herriot politikailag pucér kézzel áll Mussolini új politikai irányvonalával szemben és ha beszél csak „biztonságról, a szerződés érinthetlenségéről, az aranyalap további fenntartásáról” beszélhet.

Herriot Bulgáriában ilyen értelemben beszélt is. A mondókát egész végig nem mondhatta el, de annyit mégis, hogy Franciaország a Balkán-Locarno megvalósulása esetén is az 1924-es biztonsági jegyzőkönyv politikai álláspontján áll.

Ez a hangnem nem tetszett a bulgároknak. Ők azt várták, hogy ha Franciaország követte megjelenik a Vitos hegység lábánál, mindenekelett arról fog szólni, hogy Páris a Balkán-Locarno megvalósulása esetén hogyan képzei a Jugoszláviában élő kisebbségek védelmét és az ország határainak kiigazítását.

A nagy zászlódiszt hirtelen elhalványult, az ünnepségek melegsége lelkankadt, a bankettek édes borainak íze megkeseredett és így Herriotnak nem maradt más útja-módja, minthogy hirtelen és merész átmenettel Szófiában Beethovenról tartson előadást.

És igaza volt.

A diplomáciának és politikának mai nagy torzalkodásában nem lehet nyílt szavakkal és meggyőző logikával érvelni. Aki sikert akar elérni, annak kendőzni kell. Nemcsak a vénülő asszonyoknak sikeres fegyvere a ruzs, hanem a kivénhedt európai nagyhatalmi politikának is — legbőlsebb taktikája az — *mellébeszélés*. Herriot azért ment Bulgáriába, hogy meggyőzzön. Ma azonban meggyőzni nem úgy kell, hogy beszél az ember, hanem úgy, hogy *figyeltetja magát*. Franciaországot a Balti-tengertől a Fekete-tengerig terjedő államszövetség sem azért követi, mert azt hiszi, hogy Franciaország oldalán áll az igazság, hanem azért, mert cseruzával és papirosn kiszámolta, hogy Franciaország oldalán áll a nagyobb esemő arany és a nagyobb gazdasági lehetőség.

Mussolini ajánlatát nem lehet előnyösebb politikai ajánlattal visszaverni, de — Beethovennel igen.

A Beethoven-előadás ezt jelenti:

— Nézzetek gyerekek, én nem rontom a tudómet. Én eljöttem ide, hogy megmutassam Nektek magamat és hogy Ti sajátítva bennem Franciaország nagyságát és hatalmát lássátok. Tessék kalkulálni! Jó volt eddig külön és részben Olaszország

Anglia és Olaszország nem akarnak Németország ellen fellépni

Páris egyedül is felveszi a harcot az egyre jobban kísértő Anschluss-veszedelemmel szemben

Herriot politikája Kelet felől támad Németországra

Páris, augusztus 19.

A francia sajtó újra napirendre tűzte az osztrák-német feszültség ügyét és az ezzel kapcsolatos kényes és kínos kérdéseket. Jelentették, hogy a közös angol-francia beavatkozás erőlyes visszautasítását után diplomáciai konfliktus keletkezett Anglia és Franciaország között, mert kiderült, hogy Anglia berlini követe nem járt el úgy, ahogyan erre a két ország között létrejött előzetes megállapodás kötelezte. Akkor olyan hírek voltak, hogy a váratlanul támadt ellentétet Anglia engedékenysége eltünteti azzal, hogy vállalkozik egy újabb közös fellépésre azzal az indokollással, hogy Hitler kormánya nem tartotta meg Mussolininek tett ígérteit s nemhogy enyhített volna a német-osztrák feszültségen, hanem az újabb rádiótámadásokkal még kiélezte az ellentéteket.

Párisban napokig komoly tárgyalások folytak Daladier és a párisi angol követ között. Ezeknek a tárgyalásoknak az idejére a francia sajtó elesendésedet, talán azért, mert bizott abban, hogy a visszautasított demarsra most még egy, az elsónél sokkal erőtejesebb demarsot kap Németországtól. Arról volt szó, hogy Anglián kívül most már Olaszország is csatlakozik a demarshoz.

Hivatalos jelentéseket azokról a tárgyalásokról, amiket Daladier a párisi angol követtel folytatott, nem adtak ki.

Abból a tényből azonban, hogy a fran-

cia sajtó megint hangosan és támadó éllel tárgyalja ezt a kérdést, arra lehet következtetni, hogy a tárgyalások nem vezettek eredményre.

s Angliát és Olaszországot nem lehetett rábírní arra, hogy Franciaország oldalán nyomatekosen fellépjenek Németország ellen. Erre egyébként a Journal nyíltan céloz is, amikor megállapítja hogy Franciaországnak egyedül, de nagyon erőteljesen kell fellépnie Németország ellen.

mert az európai békét olyan veszedelem fenyegeti, amilyen a háboru után még nem volt.

Természetesen nem arról van itt szó, hogy a franciák nagyon sajnálják a kistermetű Dollfussot s igyekeznek megvédeni őt és kormányát Hitlerrel szemben. A veszedelem ott van, hogy abban a pillanatban, amikor Ausztriában felülkerekedik a nemzetiszocialista irányzat, már meg is van az az Anschluss, amely ellen Franciaország évek óta keményen küzd. Hitler és kormánya nem is tagadja azt a szándékát, hogy ha akarja bekebelezni az osztrák testőrt a nagy német közösségbe, sőt most már odáig megy, hogy

Svájc német kantonjaiban is megkezdette a nemzetiszocialista agitációt ugyanilyen célkitűzésekkel.

Páris idegeskedése és reszkető aggodalma teljesen jogosult, hiszen a nemzetiszocializmus amugy is nagyon türelmetlen esz-

mekörében

egy olyan nagy és hatalmas Németország van kialakulóban, amelynek elképzelésére a francia polgár ereiben megfagy a vér.

A párisi lapok azt írják, hogy ebben a pillanatban már csak Dollfuss és kormánya tartja Ausztriát külön Németországtól.

Dollfuss ereje azonban napról-napra gyengül s ha Németország tovább folytatja rádió-propagandáját, nem lehet tudni, hogy a legközelebbi osztrák választásokon mi lesz.

Valószínű, hogy a nemzetiszocialisták aratnak győzelmet s akkor Ausztria csatlakozása Németországhoz már befejezett dolognak tekinthető.

Ezt a veszedelmet meg kell előzni s a francia sajtó fájdalmasan csodálkozik Olaszországon és Anglián, hogy nem akarják átérzeni a dolog nagy jelentőségét és nagyon rezerváltan viselkednek. Minden nagyhatalomra veszélyes az Anschluss s miután ennek az útjában a Dollfuss-kormány áll, erősíteni kell Dollfussot és le kell törni Németország gögjét. Franciaország lépjen föl egyedül ha kell, de erőteljesen lépjen föl. Vigye a Népszövetség elé a kérdést, — írja a Journal, — s nagy igazságot szolgáltat a Népszövetség, vagy pedig tűnjék el a föld színéről, mert tehetetlen és nincs semmi szerepe már.

Dollfuss kétségbeesetten állja a harcot

Dollfuss és kormánya kétségbeesetten állja a harcot és védekezik a nemzetiszocialista veszedelem ellen. Csütörtökön minisztertanács volt, amelyen kemény rendeletet szavaztak meg a külföldre szökött osztrák nemzetiszocialista vezérek ellen. Jellemző a helyzetre, hogy a minisztertanácson megszavazott rendelet alapján nem kevesebb, mint 7 ezer ember ellen indítanak eljárást.

A minisztertanácsi határozat egyébként azt mondja ki, hogy a külföldre szökött és onnan is izgató nemzetiszocialista osztrák állampolgárok elbeszítik állampolgárságukat és minden vagyonukat.

A Dollfuss-kormány tehát ezzel a ren-

delettel egyszerre 7 ezer embert akar lemetélni az állam testéből.

Kemény ítéleteket hoztak a legutóbbi bombamerényletek tettesének bünperében is.

A terményfőzsde és az egyik kávéház ellen elkövetett merénylet tetteseit három hónaptól két évig terjedő sulyos börtönbüntetésekkel sújtották. Az elítéltek büntetését negyedévenként szigorú böjttel sulyosbítják. Ez az ítélet négy nemzetiszocialistára vonatkozik. A többi vádlottat a bíróság felmentette, az ügyész azonban semmisségi panasszal élt s javaslatára a panasz elintézéséig valamennyien fogva maradnak továbbra is.

Herriot oroszországi útja

Az osztrák-üggyel átfutott nagy német-francia ellentét egyik fővelemre méltó jelensége Herriot oroszországi útja is. — Franciaország a francia-orosz barátkozást akarja kihangsúlyozni tüntetően s ez elől nem zárkozik el Oroszország sem.

Herriot fogadtatására programmot állapított meg a Szovjet. Augusztus 25-én Odesszában a hivatalos orosz körök Litvinovval az élükön fogadják. Innen Szeverzopolból megy Herriot, ahol végignézi a Fekete-tengeri szovjetflotta parádéját. Első eset, hogy egy idegen politikus előtt a Fekete-tengeri szovjethaderő díszfelvonulást rendez. Szeverzopolból azután Jaltába, Rosztov-Alexandrowsba, Charkovba, Ukrajna fővárosába és Kievbe megy Herriot, aki előtt bemutatják a Szovjet minden eddigi sikerét, ipari és mezőgazdasági téren. Moszkvában Kalinin, a Szovjetunió enőke és Sztalin fogadja Herriot-t, majd a vörös hadsereg rendez díszfelvonulást a tiszteletére. Az egész program úgy fest, mintha a francia politikus

meg akarna győződni róla, milyen erős az új szövetség.

A német diplomácia természetesen igen komoly figyelemmel kíséri Herriot keleteurópai és oroszországi utazását. A birodalmi külügy minisztérium előtt egy pillanatig sem kétség, hogy

a volt és nemsokára ismét kormányra kerülő Herriot tárgyalásainak éle egyenesen Hitler Németországa ellen irányul.

A szófiai, ankarai és moszkvai tárgyalások célja nem is más, mint Keleten építeni ki a németellenes frontot, azzal a ki nem mondott szándékkal, hogy újra nyélbeüsse azt a fegyveres szövetséget, amely a háboru előtt megvolt a reváns gondolatától átfutott Franciaország és a cári Oroszország között. Az az egy bizonyos, hogy Herriot rendkívül meggyőző érvekkel megy Moszkvába tárgyalni a szovjet kormány vezetésével. Csak arra kell hivatkozni, hogy miképpen zuzta szét Hitler Németországban a kommunista és a baloldali

politikai pártokat, a birodalmi gyűlés palotájának előre megrendezett tüzkatasztrófája után!

NÉMETORSZÁG VÉDEKEZÉSE

A német diplomácia természetesen érzi azt a veszedelmet, amit a kiújult francia-orosz szövetség jelent Németország szempontjából.

Igyekszik is védekezni, egyelőre azonban annyira elfoglalt a maga belső ügyeivel, hogy csak erőltet sakkhúzásokkal tud felelni.

Dirksen, aki a Szovjetnél semmiféle közelebbi kapcsolatot nem tudott teremteni, áthelyezte Tokióba s helyette Nadolnyt küldötte Moszkvába, aki Genfben igen szívesen viszonyba került a különféle nemzetközi értekezleteken résztvevő Litvinov külügyi népbiztossal.

A közeljövő mindenestre megmutatja, hogy Herriot hatalmas politikai célkitűzéseit mennyiben kíséri eredmény és mennyiben sikerült erősebbre kovácsolnia a fegyveres szövetségek vagyürljét a mindinkább ellenszenvennebbé váló hitlerista Németország körül.

Az ügyvédi iroda alkalmazottjára nem vonatkozik a munkatörvény

Nagyvárad, augusztus 19.

Gellért Sándor margittai ügyvéd örökösei ellen az elhalt ügyvéd egyik alkalmazottja végkielégítési pert indított, amelyben a törvényszék a következő elvi jelentőségű döntést hozta:

Az ügyvédi irodában dolgozó alkalmazottak nem kereskedelmi alkalmazottak és így a munkatörvény nem vonatkozik rájuk.

nem lehet azt állítani, hogy azok szerelmi kapcsolatok és ezért Herriot a hosszú nájouton kénytelen valami új és exotikus téma előadásához jegyzeteket készíteni.

Utóvégre a politikus sem beszélhet mindig — Beethovenról.

Valami más téma kell, újabb, frissebb, még távolibb, bármilyen téma, csak éppen politikai nem.

A politikai téma egyedül a pénztárnál helyénvaló, ahol az államszövetségek és szövetséges államok fellépti és szerződési díjat prompt, kápé és scontó nélkül hiánytalanul lefizetik.

A VÖLKISCHER BEOBACHTER IRJA:

Starhemberg visszavonul és a Heimwehr nyugtalankodik

A lap szerint Tirol lakossága nélkülözések előtt áll

München, augusztus 19.

Az osztrák-német feszültség enyhüléséhez nem járul hozzá az a cikk sem, amit a Völkischer Beobachter közöl az osztrák állapotokról. A nemzeti szociálisták hivatalos lapja szerint Ausztriában a helyzet hamar tarthatatlanul válik a nemzeti szocialista forradalom elkerülhetetlen, mert az egész ország elégedetlen a kormányval. Különösen nagy az elkeseredés Tirolban, amely az idegenforgalomból él.

Az idegenforgalom ugyanis ebben az évben szinte teljesen elmaradt a Dollfuss-kormány magatartása és a német vendégek elmaradása miatt és így a lakosság a legnagyobb nélkülözéseknek néz elébe. Nyugtalanok a Heimwehr-csapatok is. Nem kapják rendszeresen zsoldjaikat a Dollfuss-kormány, amely egyébként nagyon rászorult erre az eléggé beszüntetett polgári védelmi alakulatra, egyre inkább ki akar venni Starhemberg herceg, a

Heimwehr parancsnok kezéből minden befolyást. Oka ennek az, hogy a Heimwehr is nagyon hajlik a nemzeti szociálisták felé. Megbízható hírek szerint egyébként Starhemberg herceg valószínűleg teljesen visszavonul, mert nem tud beletörődni abba, hogy a kormány semmi hatáskört se adjon neki, már pedig erről Dollfuss hallani sem akar.

A griviciai perben a védelem beszél

Bukarest, augusztus 19.

A nagy griviciai munkáspár tárgyalásán tovább folynak a védőbeszéd. Filitti ezredes elnök, a huszonhatodik tárgyalási nap megnyitásakor bejelent, hogy egyes szabadlábra helyezett vádlottak nem jönnek a tárgyalásra s ezért letartóztatottaknak tekintik őket a per befejeztéig.

A tárgyalás során éles vita támadt az elnök és Nitulescu védőügyvéd között. — Mikor Nitulescu a kommunizmus történetéről beszél, az elnök félbeszakítja azt, hogy itt nem lehet a moszkvai rezsim elméletét fejtegetni. Maradjon meg ügyfelei védelmezése mellett. A védő tiltakozik, azt mondja, hogy kénytelen a mai társadalom szerkezetéről beszélni, mert ez összefügg a műhelysztrájk ügyével.

Elnök: Hagyja békén a polgári társadalom szerkezetét. Bizonyítsa be ügyfele ártatlanságát.

További vita támad a védő arról beszél, hogy a gazdasági viszonyokból erednek az összes szociális jelenségek s innen lámadt a vasuti munkásság harca is.

A tárgyalás folyik.

A griviciai vasuti munkások monstre perében pénteken befejeződtek a védőbeszéd. Az utolsó napon Rinea Mihály, Grozdea, Davidescu, Tulliu Ovidiu, Paraschi-vescu Felicia, Sdraila és Stanciu ügyvédek szóltak fel.

Szombaton, az ügyész replikája után a bíróság ítélethozatalra vonul vissza.

Miért tárgyalta Kánya Kálmán Dollfussal?

Budapest, augusztus 19.

Kánya Kálmán magyar külügyminiszter csütörtökön este hazaérkezett Rómából. A pályaudvaron több újságíró várta a haza-térő külügyminisztert, aki rövid nyilatkozatot adott a sajtónak.

Kánya hangsúlyozta nyilatkozatában, hogy az olasz-magyar egyetértés soha sem volt szebb, jobb és Magyarország szempontjából értékeesebb, mint most. Nagy hálával tartozik a magyar kormány különösen Mussolininak, aki a legnagyobb megértéssel foglalkozik Magyarország kérdéseivel és mindenütt segítségére kíván lenni annak az országnak, amelyhez most már érzelmi szálak is fűzik. Kánya a Mussolinivel folytatott tanácskozásokról annyit mondott, hogy azok a tervek, amelyekkel a Duce foglalkozik, egész Európa érdekét szolgálják és a béke megszilárdítását mozdítják elő.

Bécsi kiszállásával kapcsolatban kijelentette Kánya, hogy látogatása Dollfuss-nál egészen magánjellegű volt s így többet nincs is mit mondania róla.

Dollfuss és Kánya találkozását a világsajtó sokkal jelentőségesebbnek ítéli meg, mint ahogyan azt a Kánya nyilatkozatából hinni lehetne.

A külföldi lapok különösen azt emelik ki, hogy Dollfuss Kánya látogatása idejére kihallgatásra rendelte be a római és berlini osztrák követeket. Nem kell nagy fantázia annak a gyanításhoz, irják a francia lapok, hogy a magyar külügyminiszter és Dollfuss között azok a kérdések kerültek megbeszélésre, amelyek Kánya és Mussolini között is a tanácskozás anyagát alkották.

A volt bolgár miniszter elnök merénylete nyomtalanul eltűnt

A kormány kinyilatkoztatta, hogy a merénylet a jelenlegi rezsimtől távol áll

Szófia, augusztus 19.

A Cankoff volt bolgár miniszterelnök ellen elkövetett merénylet hatása alatt a kormány elhatározta, hogy szigorúbb biztonsági rendszabályokat vezet be. A rendőrség a merénylet kézrekerítése érdekében mindent megtett s már le is tartóztatott négy gyanús egyént, bizonyítékai azonban nincsenek arra, hogy a merényletet a letartóztatottak követték volna el.

Musanoff miniszterelnök és Kirginnoff belügyminiszter felháborodott hangon ítélték el az aljas merényletet, amely olyan ember ellen irányult, aki egész életében országa jólété érdekében dolgozott. A miniszterelnök és a belügyminiszter nyilatkozata azt kívánja hangsúlyozni, hogy a jelenlegi uralkodó rezsim távol áll a merénylettől.

Madgearut a pénzügyi tisztviselők sértéséért párbajra hívták

Bukarest, augusztus 19.

I. N. Georgescu, a pénzügyi tisztviselők országos szövetségének elnöke párbajra hívta ki Madgearu pénzügyminisztert azért, mert a miniszter a tisztviselők ré-

séről ért sérelemért nem óhajtotta elégtételben részesíteni.

Georgescu segédei Slăvescu ezredes és Nedelcu újságíró személyében nevezték meg.

A kisántánt megvalósítja terve-zett gazdasági politikáját

Öt pont, amely a kisántánt-államokat gazdaságilag összefűzi

Bukarest, augusztus 19.

A kisántánt gazdasági bizottsága közelebről ülést tart a következő napirenddel:

1. Árucsera a kisántánt-államok között.
2. A vasuti illetékek egységesítése.

3. A kereskedelmi forgalom problémái.

4. Kölcsönös vízumellátás és utasforgalom.

5. A jegy kibocsátó bankok működésének összeegyeztetése.

LUPU SZERINT

A moratórium nem használ, inflációra van szükség

A párisi hitelező bankok a iranszfer megtagadása miatt tiltakoznak

Bukarest, augusztus 19.

Újabb jelentések közlik:

Lupu az Adeverulnak hosszabb nyilatkozatot adott a transzfermoratóriummal kapcsolatban. Lupu szerint a kormány intézkedése elkésve jött, amikor

Románia már teljesen izolálódott és a moratórium nem sokat használ.

Különben is a transzfer felfüggesztése csak felintézkedés. Lupu ugyanis ezenfelül még inflációt akarna.

A Banca Nationala ma már rendeletet adott ki az esedékes összegeknek a kül-

földi hitelező bankok részére való blokkálásával kapcsolatban.

A transzfermoratórium miatt érintett párisi hitelező bankok pénteken az esedékességeknek a kormány részéről történt letiltása miatt tiltakozó táviratot küldöttek Bukarestbe.

A kormány a moratóriummal egyidejűleg lázasan dolgozik az irányban, hogy a romániai termények részére piacot találjon. Németországgal, Spanyolországgal, Lengyelországgal egyidejűleg folynak a tárgyalások.

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle

ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Gandhi már ismét Gandhi

Bombay, augusztus 18.

Az újabb jelentések szerint Gandhi mégis folytatja az éhségstrájkot. Az angol kormány ugyan bizonyos kedvezményeket engedélyezett számára, úgyhogy Gandhi olvasható volt a hírlapokat, fogadhatta volna látogatóit és hetenként három cikket írhatott volna a páriák felszabadítása érdekében. Gandhi azonban a kedvezményeket keyesellte s úgy döntött, hogy amíg követeléseit az angolok egészében nem teljesítik, folytatja az éhségstrájkot.

— Elhújasodásnál, köszvényénél és cukorbetegségnél a természetes „Ferenc József” keserűviz javítja a gyomrot és a belek működését és előmozdítja az emésztést.

A sepsiszentgyörgyi kulturálisnapok

Sepsiszentgyörgy, augusztus 19.

A sepsiszentgyörgyi kiállítás, amelyről napunk más helyén is megemlékeztünk, jelentős kulturálisnapok is lesz a Székelyföldnek. A sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeum igazgató-választmányja úgy határozott, hogy a kiállítás időtartama alatt, illetve augusztus 26-án, 27-én és 28-án hangversenyt, szabad-téri előadást és székely nőtáncot rendez.

A rendezés gondosságára és nagyvonalúságára vall, hogy a kereskedelmi és ipari termékek kiállítása mellett gondoskodás történt a székely jellegű zeneköltészet és irodalmi termékek bemutatására is, sőt az Erdélyi Múzeum Egyesület esedékes vándorgyűlésének ugyancsak Sepsiszentgyörgyön és ugyancsak a kiállítás időtartama alatt való megtartása az erdélyi magyar tudományos élet kiváló-gainak méltó felvonulását is biztosítja s így a sepsiszentgyörgyi kiállítás valóban teljes és nagyszabású ünnepe lesz a Székelyföldnek.

A hangversenyen és szabad-téri előadásokon szerepelnek: Ürmössy Magdolna operaénekes-nő, Wutschik Alfréd hegedűművész, Bágya András zenetanár, Benedek Kálmán, Kós Károly író és műépítész, Zakariás Deák Lenke zongoraművész, több székelyföldi dalárda. A szabad-téri előadások során bemutatják dr. Hirsch Hugoné rendezésében az ősrégi esiki lakadalmat, a háromszéki kukoricafosztót és az udvarhelyszéki fonót.

Az Erdélyi Múzeum Egyesület előadói: dr. Veress Ferenc, dr. György Lajos, dr. Balogh Arthur, Husz Ödön, Csutak Vilmos, dr. Szádeczky K. Gyula, dr. Koleszár László, dr. Tusa Gábor, dr. Tapaszy Sándor, dr. Szász Ferenc, Bánya János, Török Zoltán, Kós Károly, dr. Gyergyay Árpád, Deák Bertalan, dr. Kristóf György, Barabás Samu, Bogáts Dénes, dr. Parádi Ferenc, dr. Pál Gábor, dr. Boga Lajos, dr. Schmidt Béla, dr. Ikfalvi Dienes Jenő, Debreczi Sándor, Felszeghi István, dr. Kónsa Samu, dr. Török Andor, dr. Márkos György, dr. Ferenczy Sándor, dr. Szigeti Imre, dr. Balogh Ernő.

Az egyesület szak- és népszerű előadásai augusztus 27-én, 28-án és 29-én délelőtt és délután lesznek a Székely Nemzeti Múzeumban.

Az Ekcéma

A Cadum kenőcs nagyhatású gyógyszerként állta ki a próbát az emberek ezreinek, akik éveken át szenvedtek kellemetlen és bántó kinézésű bőrbetegségekben. A bőr-ingerlékenység, kiütések és más kinos bántalmak tüstént engdnének rendkívül figyelmemreméltó gyógyító tulajdonságainak. Nem téveszthető össze semmilyen más gyógyszerrel s teljes bizalommal használható. Azonnali megszűnését idézi elő a viszketésgének és ezután begyógyítja az ekcémát, sömört, pattanásokat, furunkulusokat, kelevényeket, kiütéseket, csalánkiütéseket, foltokat, aranyereket, izgulékony-ságot, rühöt, vágásokat, karcolásokat, sebeket, tályo gokat, égéseket és kergesedéseket.

Dr. KOVÁTS JÓZSEF (Kolozsvár)

A generáció, amely jelentkezik

Minden idők író- és művészgenerációjának kikerülhetetlen és nyugtalanító problémát jelentett a fiatal nemzedék, amely anyagi és művészi megkérdőjelezést jelent s forradalmiságával a legjobban megalapozott írói neveket is háttérbe szorítja.

Az erdélyi irodalomban eleinte szinte aggodalommal beszéltek arról, hogy utánpótlás nem lesz, az impériumváltással járó megrázkódtatások teremtették az erdélyi irodalmat is s mikor az a nemzedék, amely férfikora dekádiáit át a történelmi idők, kihal, elhalgatnak a muzsák, az erdélyi magyar művészet és irodalom legjobb esetben epigonok és kontárok munkájában folytatódik. Ennek a pesszimista hurnak pengetői többnyire magyarországi katedrákról okoskodnak, idehaza az egy Reményik Sándor kivül alig akad író, aki az utánpótlásról lemondóan beszélne. Az ő pesszimizmusának oka is teljesen személyes természetű és az „Uj Arcdonal” címmel megjelent, sajnos közepesen sikerült antológiával kapcsolatos. Amióta bizonyos ellentétek keletkeztek Reményik és az antológia szerkesztői között, szinte indulatosan fordult szembe Reményik Sándor a fiatalsággal, valahányszor irodalmi megnyilatkozásról, vagy kísérletekről van szó. És mit tesz az ifjúság? Világéveti vitáival kimozdítja Reményiket elefántcsonttornyából s ha minden élesebben kollektív fogalom távol is áll tőle, feltámasztja benne a költői lelkiismeretet, feltérdre kényszeríti, költői pályafutása hanyatló ívén megirattja vele a legszebb Reményik-verseket, melyek legutóbbi kötetének címét is viseli, a „Kenyer helyett” címűt. Vezeklés ez a vers a soha észre nem vett éhez és rongyos tömegek meglátása, passzív kétségbeesése egy olyan költőnek, akiben az individualizmus tipikus esszenciáját kapjuk, mely reprezentatív szélsőséges pontja a parnassziének programjának. Az erdélyi fiatal írók első jelentős bemutatkozása ez a vers, melyet világévetével ajánldozott a furcsa és megható ócskaságok nagy erdélyi poétájának.

Letagadhatatlan, hogy az ifjúság, mielőtt művészi formákban megmutatta volna, hogy mit tud, orbi et orbe hirdette, hogy mit akar. Ez az ifjúság forradalmi ifjúság, a kisebbségi élet ragyogó ajándékával, az Emberrel gondjainak és gondolatainak élén. Mindaz, amit a szépirodalom terén eddig alkotott, csak formagyakorlatnak tekinthető, melyben csak igen kis mértékben jelentkezett az a progresszív szellem, mely lényének legjellemzőbb sajátja, írói pályafutásának egyedüli korszerű garanciája.

Ennek a formai eredménynek elismerését nyilvánította Mécs László, aki legutóbbi erdélyi turnéja alkalmával kijelentette, hogy az erdélyi irodalomnak kitűnő utánpótlása van. Az Erdélyi Helikon legutóbbi számaiban, a legszigorúbb irodalmi szelekció ellenére is jelentős mennyiségben közölt írásokat a fiataloktól.

Az utánpótlás legbiztatóbb eseménye Tamási Áron, aki a mai Erdélyben kezdett el írni és tíz éves irodalmi pályafutása alatt egyszerre az élre került; maga után hagyva Berde Máriát, aki elindulása idejében fölünyesen jegyezte meg róla, hogy: ez a fiatalember lehelyesebben teszi, ha leteszi a tollat. De Tamási már nem számít a fiatalok közé. Mindenesetre legközelebb áll hozzájuk, legjobban ismeri hibáikat és képességeiket, a háttérben ő ad legtöbb irányítást és biztatást s ha valaha a „lesz-e utánpótlás” szövegére kerül, rajta kívül senki sem fogja tudni eredményesebben megmondani, hogy lesz-e, és milyen lesz?

A múlt hónapban három fiatal író aláírásával körlevél ment szét Erdély nevesebb fiataljainak, melyben tanácskozással hívják meg őket Kolozsvárra. A körlevélben bejelentik, hogy az erdélyi fiatal írók szövetségét akarják megalakítani és ezzel kapcsolatban egy oly gazdasági bázist teremteni, mely az eddigi könyváraknál jóval olcsóbban fogja tudni kiadványait előfizetőinek eljuttatni. A körlevél egyik példánya a Marosvécsi Helikonra is elkerült, ahol az írók többsége lelkesen fogadta a kezdeményezés híreit. A megjegyzések közt igen figyelemre méltó volt Szentimrei Jenő és Szántó György észrevétele, akik kijelentették, hogy az irodalomban generációs problémák nincsenek, csak művészeti problémák vannak, mégis a legnagyobb örömmel kell pártfogolni az ifjúság eme szervezkedését, mert az erdélyi irodalomnak oly fejlődési lehetőséget nyújt, melyben a világnézeti megnyilvánulások szabadabban érvényesülhetnek. Kemény János

A bukaresti „halállal” pereméről a mélységbe zuhant a közönség

Egy kapitány, egy tanár és a felesége súlyosan megsebesültek

Bukarest, augusztus 19.

A Mos-ban, a bukaresti vurstliban, súlyos szerencsétlenség történt a „halállal” produkciója közben. Ez a hátborzongató akrobataszám Erdélyben is ismeretes, egy elszánt motorbiciklista a falak mentén száguld óriási sebességgel.

Azonban nem a motorbiciklista járt szeren-

csétlenül, hanem a közönség.

Az erkély egy része, ahonnan a közönség szemlélte az előadást, leszakadt.

Marculescu tanár és felesége, valamint Stoilescu kapitány súlyosan megsebesültek.

A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenség oka a hibás építkezés volt.

Váratlanul elakadtak az angol-orosz gazdasági tárgyalások

Kanada a Szovjeittel szemben dömping-záradékot követel

London, augusztus 19

Az anglia és Oroszország között folyó tárgyalásokban váratlan nehézségek bukkantak fel és egyelőre szünet állott be.

A legfőbb nehézséget a dömping kérdése okozza, mert különösen Kanada követeli erőlyesen olyan záradék felvételét a megállapodásba, hogy

Oroszország mondjon le az árrömbölő

dömpingről.

Nehéz kérdés még a régi orosz adósságok rendezése.

Ugyancsak nem tudtak megegyezni a jövőbeli szállítások pénzügyi lebonyolításának kérdésében, mert angol részről azt kívánják, hogy a forgalom mérlegét érdekesen kompenzációkkal egyenlítsék ki, de ebben még nem jutottak megfelelő megegyezésre.

Friss József, aki megszöktette a felesége — hozományát

A detektív a liszteszsák mögé bujt „férj”-nek mégis kikézbcsitette az idézőt

Nagyvárad, augusztus 19

Pár hónappal ezelőtt nagyváradi tudósítónk jelentése nyomán olyan érdekes eset közöltünk, amely annak ellenére, hogy a legkomolyabban megtörtént, bátran lehetett volna cselekménye egy igazi, kitálatl vizgátónak is. Az eset főhőse Friss József kereskedő volt, aki abban az időben lépett a boldog ifjú férjek sorába. A többi szokványos boldog fiatal férjtől azonban megkülönböztette Friss Józsefet valami: Csehszlovákiából hozott feleséget és a hozományt, mintegy 150 ezer lejt, cseh koronában kapta.

„Friss József Aradon telepedett le az új asszonnyal. Ez a „letelepedés” azonban nagyon rövidéletű volt. Egy hét telt le csak a mézesnapokból, amikor az ifjú férj hirtelen eltűnt és megszöktette — felesége hozományát.

Az elhagyott és kétségbeesett fiatal asszony bünvádi feljelentést tett a hozományszöktető férj ellen. Az eljárás megkezdődött, mielőtt azonban valami nagyobb dolog történhetett volna, Friss hirtelen megjelent, erőlyesen tiltakozott az ellen a gyanúsítás ellen, hogy ő szökni akart volna, mert ő üzleti uton volt s csak azért nem jelentette távozását ifjú nejeinek, mert nem akart mindjárt az első hét után szomorúságot okozni neki. Az asszony hit, a feljelentést visszavonta és néhány napig teljes volt a boldogság újra. De csak néhány napig, mert Friss József hamarosan

ujra eltűnt és ezúttal — véglegesen.

A fiatalasszony újra siránkozott és újra — feljelentéssel élt. A rendőrség azonban lassabban nyomozott, mint ahogyan a menyecske szeretne volna s így bizony maga is érdeklődött, kutatott, vizsgálódott. — Így jött rá, hogy eltűnt férje

Nagyváradon tartózkodik, régi ideáljához költözött, oda vitte a hozományt is, amiből fűszerüzletet nyitott a régi ideálja nevére.

Frissné azonnal közölte vizsgálódása eredményét az ügyészséggel és az ügyészség idézőt küldött Nagyváradra a hűtlenné eltűnt férj után. Az első idéző azonban visszament Aradra azzal a megjegyzéssel, hogy a vádlott Nagyváradon „ismeretlen”. Az elhagyott asszony nem hagyta békén az ügyészséget, az tehát nem hagyta békén a nagyváradi rendőrséget. Ujabb idézőket és utasításokat küldözgetett, de a vádlott csak „ismeretlen” maradt.

Frissné látta, hogy hivatalos uton nem megy sokra, noha ő is tudja és rajta kívül még sokan, hogy hol van az a fűszerüzlet, amely az ő hozományából születte meg. Felkérte tehát a jogi képviselőjét, hogy utazzék személyesen Nagyváradra és rendőrségi segítséggel fogja fölön a férjét. Az ügyvéd elutazott, a rendőrségen detektívet kért és kapott s aztán kiszál-

külön örömet fejezte ki és hangsúlyozta, hogy az új alakulattól, ha nem is száz percentben, de jelentős mértékben megkezdődött a vár, különös és érdekes művészi megnyilatkozásokat, melyek kellő irányítás mellett nyiltabban juthatnak elő.

Julius huszadikán gyűltek össze a meghívottak Kolozsváron. Tizenötön jelentek meg, köztük Jancsó Elemér, Kovács György, Janovics András, K. Grandpierre Emil, Kibédi Sándor, Kovács József, Flórián Tibor és Mélius N. József, Varró Dezső, Békely László, B. Bányai László, Dsida Jenő levél, illetve megbízottak által képviseltették magukat. Az összegyűltek megalakították a szövetséget, melynek egyelőre az Ady Endre Társaság nevet adták, összeállították a társaság rendes tagjainak listáját, melybe mintegy ötven nevet jegyeztek elő, megbeszélték a társasággal kapcsolatos könyvkiadó társaság részletes munkaprogramját, az egyesülettel karöltve dolgozó tudományos és irodalmi szemináriumok, ingyen nyelvkurzusok és szabadegyetemek rendezésének körülményeit, vándorkönyvtárak szervezésének és nyelvtisztító akció létesítésének a lehetőségeit. A gyűlés úgy határozott, hogy kezdetben az irodalompartoló közönség

áldozatkészségét veszi igénybe, de fokozatosan oly olvasó réteget nevel és szerez magának az előbb említett intézményekkel, mely a könyvkiadóvállalat fenntartását biztosítani fogja tudni bizonyos idő múlva egymagában is. Nyomdai árajánlatok bemutatása és alapos kalkulációk után a társaság megállapította, hogy hat-száz előfizető kéthavonkénti ötvenlejes áldozata ellenében nyolcezer lejt írói honorárium mellett biztosítani fogja tudni az évenkénti hat kötet megjelenését. A társaság Jancsó Elemér személyében elnököt, Balázs Ferenc személyében alelnököt választott. Főtáitkár Flórián Tibor lett. A kiadóvállalat lektoráivá Janovics András, Dsida Jenő, B. Bányai László, Kovács József és Kovács György választották.

Az Ady Endre Társaság szellemi irányainak részletes megbeszélése következett azután.

A művészi program biztosítása érdekében a társaság progresszív tartalmát nem hangsúlyozza. Azaz minden világnézeti helyet ad kiadványai sorában, ha az illető mű esztétikai és emberi kvalitásaiban megközelíti a művészi szépet. A társaság később alapítandó folyóiratában nevelő és irányító szerepet vállal a

DIANA sósborszesz nyáron is nélkülözhetetlen.

lott a nevezetes fűszerüzletbe. A „barát-nő” és a hozomány élvezője elő is került hamarosan, Frissnek azonban nyoma veszett. A detektív azonban ezúttal már nem hátrált meg. Alapos házkutatást rendezett a fűszerüzletben és lám,

a raktárban egy liszteszsák mögött meghúzódva meg is találta a sokszor idézett, de mindig „ismeretlen” maradt szökevény férjét.

Frissnek ezúttal át kellett vennie az idézőt, amely hétfőre szólott. A panaszos jogi képviselője nyugodtan utazott vissza Aradra, azzal a tudattal, hogy most már nem menekülhet kezei közül a hűtlen hozományvadász, vagy inkább orvvadász. Friss azonban, bárha átvette az idézőt,

hétfőn sem jelent meg a vizsgálóbíró előtt, mire az ügyészség letartóztatási parancsot adott ki ellene s ilyen értelemben utasította a nagyváradi rendőrséget.

Ebben a pillanatban két város várja visszafajított nevetéssel, hogy sikerül-e a rendőrségnek elcsipnie a liszteszsákot mögött, vagy más helyen a hozományszöktető kereskedő, aki megházasodott csak azért, hogy törvényes felesége hozományából élelhetőséget teremthessen régi szerelmesének. Ilyen meleg kánikulai időben üdítőleg hatnak az ilyesféle hírcsemegék a közpolitikai kérdések bonyodalmiban kifáradt idegekre...

— Epekő-, vesekő- és hólyagkőbeteg, valamint azok, akik húgysavas sók túlszaporodásában és köszvényben szenvednek, a természetes „Ferenc József” keserűviz állandó használata mellett állapotuk enyhülését érhetik el. Az orvosi gyakorlat számos kiváló férfi hosszú megfigyelés alapján megállapította, hogy a Ferenc József viz biztos és rendkívül kellelmesen ható hashajtó s ezért prosztatabetegségeknek is ajánlják.

Czeller Lajos fogva marad

Nagyvárad, augusztus 19.

A nagyváradi tábla vádtanácsa ma tárgyalta Czeller Lajos kommunista városi tanácsos ügyét, aki a villamosmű munkásainak perébe van belekeverve. A tábla 30 napos vizsgálati fogságot rendelt el.

Hatmillió mázsa búzát adott el eddig Magyarország

Budapest, augusztus 19

Kállay Tibor, a magyar kormány földművelésügyi minisztere kijelentette, hogy eddig 6 millió 200 ezer métermázsza búzát sikerült eladásra lekötöni az osztrák, olasz, svájci, német és holland piacokon. Soha még nem volt példa arra, hogy közvetlenül az aratás befejezése után ilyen nagy mennyiséget sikerült volna a külföldnek eladni, úgyhogy amíg a cseplést be nem fejezik, Magyarország már nem is köt le újabb mennyiségeket a külföldi piacokon.

fiatal nemzedékek irodalmában, kritika alá veszi azt a transzibanizmust, mely mellett a multban egyesek pecsenyéjüket süttették meg, mások pedig tehetségtelenségüket igyekeztek beburkolni vele. Szoros összeköttetést akar fenntartani azokkal a külföldön élő fiatal írókkal, akiknek mondanivalója világnézeti okokból akkor sem jelenhetik meg, ha abszolút művészi szépséget jelent. A társaság harcot hirdet az elaggott és elszenesedett koponyák kotnyeleskedései, az anyagi és szellemi hatalmon lévő dilettánsok korlátoltsága ellen, mely mindenkor kerékkötője volt a haladásnak s a szellemi életet desztroálta. A mai erdélyi irónemzedék tulságosan kesztyűs kézzel bánt eddig ezekkel. A társaság ötven fiatal író és irodalompartolót hív meg egyelőre tagjai sorába. Ez őszön kezdetét veszti már a pártoló tagok verbuválása is.

A fiatal írók szervezkedése sok hozzájárulást adott alkalmat eddig. Az erdélyi írók legkomolyabb csoportja biztatással kíséri figyelemmel a mozgalmat. Az ifjúság próbálkozásokkal telik el. Elcsuszik, talpra áll, újra kezd mindent... Végre sikerülni fog valami egészséges és nagyjelentőségű vállalkozást nyelvbétnie. Hátha éppen az Ady Endre Társaság jelenti a sikeres vállalkozást?

A szegény Seletzki...

Írta: MIKES IMRE

Ha az ember végigolvasa a lapokat és elbeszélget a kortársainak, akkor láthatja, hogy az egész ország siratja Seletzkit. Az őt esztendei fegyház, amit kiosztottak a zsiros ügyügyöknöknek, a tömegek szívére ment. Ostobán szentimentálisak vagyunk és ellágyulunk azon, hogy a halálnak ez az engros-ban dolgozó vigéce könnyekben tört ki az ítélet hallatára.

Semmi részvétet sem lehet érezni Seletzkiel szemben.

Végre is, mivel szolgált rá a száanalomra ez a milliókkal kibélelt közvetítő, akinek egyetlen életcélja az ügyöntés és egyetlen ideálja a háboru volt? Őt évvel ezelőtt zseniális donalvezetessel hadiiradalmat kellett és így megteremtette a fegyverrendelésre való kedvező talajt. Ezután százmilliók borrapalókat osztott ki, hogy magának, illetve vállalatának szerezze meg a milliárdos üzleteket. Vesztegetett, belerágta magát az erkölcsökbe, mint a szű, titkos iratokat szerzett meg, spionjai dolgoztak mindenütt és végül zsákszámba hurcolta ki az országból azt a pénzt, amelyet — remélem, ezzel tisztában van — a mi szájunkból, utolsó falat képeben, ragadtak el.

Senki sem siratja meg azokat a névteleneket, akik őt évnél sokkal súlyosabb bünhődéseket szenvednek reménnyel, haszonnal nem kecsegtető ideáljaukért.

De ezt a Seletzki Brunót, aki milliókat osztogatott, milliókat harácsol, ezt az elhízott halálvigécet, aki lidércként feküdt rajta a tömegeken és aki masszában kényszerítte elő a halált, megkönnyezi mindenkinek, amiért ott kell állania a bíróság előtt, leleplezve, hazudozva, titkolódzva, fenyegetőzve, felpuffadva és zsirosan, mint egy ellágyult, függőleges disznó.

★

Az ítélet persze, mégha közönyös, sőt rosszindulatú is az ember Seletzki Brunóval szemben, nem kielégítő.

Ugyanis Skodák ügynökét titkos katonai iratok őrzéséért marasztalták el. Viszont a tárgyaláson három tábornok, egyben volt hadügyminiszterek, úgy vallottak, hogy ezek az iratok jogosan voltak Seletzki birtokában.

Ha a bíróság, a vallomások ellenére, mégis úgy döntött, hogy Seletzki tünös, akkor ebből észszerűleg s megcáfolhatatlan logikával az következne, hogy bűnösök mindazok, akik Seletzkiel tárgyaltak, megállapodtak és a titkos iratok visszatartását jogszerű cselekménynek minősítették.

Vád azonban nem emelkedett senkivel szemben sem.

Egyedül az ügyvigécet marasztalták el, egyébként ennek az óriási bűnügyi szövetségnek minden figurája szüzsies tisztaságban uszta át a mocsarat.

A jog éppen a legfontosabb pontokon, elakadt.

De ezen legfeljebb az csodálkozhatik, a kinek az igazságról eszményies képei voltak. Fidoncl... Igazságl... Egy kacsalábon forgó párkastély, amely 2500 éve, mióta a rómaiak megépítették, változatlanul ostoba, pártoskodó és csak azokat bocsátja át kapuján, akiket az uralmi érdekek belépőjeggyel látnak el. A kiváltságosok komor, ujjáépíthetetlen épülete volt mindig is a jog, egy megvilátlatlan okori bástya, amelynek konokságára mi sem jellemzőbb, minthogy Napoleon csak minden zseniálításának latbavetésével tudta a tárgyát ingóság helyett ingatlannak nyilváníttatni.

A Nagykutya csillagképe mögött van egy ködcsomó, amelyből éppen most születnek új világok. Ez a ködgomolyag 1500 millió fényévre fekszik a földtől. Mire sugara a földre ér, az időbeli távolság e végtelenségben megtörik, elhajlik, görbe és hamis lesz.

De azért sugar marad. Amint a pozitív igazság sugara is megtörik, elhajlik, görbe és hamis lesz, amíg joggá alakul.

De azért igazság marad. Sok bűnöst elkerült. De Seletzkit azért méltán érte.

★

Nemcsak a nagy igazságszolgáltatások igazságtalanok. Hanem a kicsik is.

Csak ezeket az emberek unják észrevenni.

Temesváron például a Gazdag Ember megharagudott egy újságíróra és elhatározta,

Az amerikai munkásság élet-nivója huszszázalékkal esett

Roosevelt kitart programja mellett és engedelmességre kényszeríti az olaj-, acél- és szénkirályokat

Óráról-órára terjed az amerikai munkás-sztrájk

Newyork, augusztus 19

Roosevelt elnök nagyszabású gazdasági és pénzügyi programja nem vált ki éppen nagy lelkesedést az amerikai tömegek közül. A szigorú gazdasági intézkedések következtében, de még inkább a dollár árfolyamának leejtése miatt nagy az elégedetlenség a munkásság között, mert

a munkanélküliség nem csökken olyan arányban, mint amilyen arányban a munkában levő munkások helyzete a dollár vásárlóképességének leromlása miatt romlik.

A cégek, nagyvállalatok, trösztök ugyanis nem sietnek emelni a munkabéreket abban az arányban, ahogyan a dollár esik és így a munkásság életnivója rövid két hónap

alatt legalább 15—20 százalékkal esett.

A munkásság egyre erősödő nyugtalansága sztrájkokban is megnyilatkozik. — New-Jerseyben komoly zavarokat okoznak a sztrájkmozgalmak, Connecticut államában pedig már 150 ezer munkás sztrájkol.

A dollár újabb áresése csak fokozta az elkeseredést. A szaporodó elégedetlenség komoly megnyilvánulásai viszont megdölgöztették a kormányköröket is. Az újabb jelentések szerint az illetékesek azon törik a fejüket, hogy

angol mintára valutakiegyenlítő alapot létesítsenek

s azt abban a pillanatban munkába állítsák, minél előbb a munkanélküliség vala-

mennyire csökken.

Roosevelt elnök minden aggasztó jelenség ellenére is kitart eredeti programja mellett. Elhatározta, hogy amennyiben a nagy ipar nem akar engedni, sőt folytatja magartartásával a tervek megvalósítási lehetőségeit, úgy a legkeményebb kézzel lép fel ellene. Amennyiben az olaj, acél- és bauxit-termelés birtokosai nem fogadják el a maguk jószántából azokat a terveket, a mikt az elnök velük is közölt, úgy rendeleti úton kényszeríti őket az engedelmességre.

A dollár újabb esése folytán a kávé, gyapot és gabonák emelkedő irányzatot mutatnak Newyorkban. Ez az emelkedés érezteti a hatását a kanadai és argentiniai gabonatermelésére is.

Az örökség reményében:

Bolondnak nézték és ágyhoz kötötték a lázában félrebeszélő aggastyánt

A hozzátartozók bosszúságára meggyógyult a tébolydába szánt öreg falusi

Szilágysomlyó, augusztus 19

Az egyik szilágysági községben különös eset történt, amelyben a babonán és a tudatlanságon kivül az emberi kapzsiság is jelentős szerepet játszik.

Némédi József 73 éves selymesilovai gazdálkodó a község határában levő földje mellett kenderet áztattott. Az aggastyán munka közben annyira átfázott, hogy hazament és lefeküdt. Alighanem magas láza is lehetett, mert mire hozzátartozói hazaérkeztek, erősen hánykolódott az ágyon és összefüggéstelen szavakat motyogott. A családtagok, akik nyilván azt hitték, hogy az öreget — mint mondani szokás — „a gonosz szállta meg” és megbolondult

a magával tehetetlen embert alaposan

odakötötték az ágyhoz és úgy tartották másfél napig.

Azután felkerekedtek és beállították a község előljáróságához azzal, hogy szállítassák haladéktalanul tébolydába az öreget.

Az előljáróság nem nagyon adott hitet a rokonság meséjének. Elhatározták, hogy a „megbolondult öreget” személyesen is megnézik. A guzsakötött aggastyán, akinek láza időközben alábbszállt és alaposan meg is izzadt, a jegyző kérdésére meglepően normális és értelmes feleleteket adott. Ilyenformán természetesen az egész elszállítás a kutha esett. Az öreg ember lánya és unokái csak nehezen nyugodtak bele, hogy Némédi otthon marad. Az örökség miatt sietős lett volna a dolog!

Ongyilkosság, vagy véletlen szerencsétlenség?

Vidám fürdőzés után mellbelötte magát a volt nagyváradi polgármester fiatal felesége

Senkise tudja, hogy miért dördült el a revolver

Nagyvárada, augusztus 19.

Megdöbbentő öngyilkosság történt csütörtökön, a késő esti órákban, a Szilágyi Dezső-utca 26. számú házban, ahol Sofronie György dr., jogakadémiai tanár, a Jorga-kormány volt polgármesterének 26 éves felesége mellbelötte magát.

A fiatal asszony édesapja és férje társaságában csak néhány nappal ezelőtt tért haza bukaresti nyaralásából. Dumitriu, jasi táblai tanácselnök, az asszony édesapja, mint szenvedélyes vadászember, kedvence fegyverét és Browning revolverét is magával hozta. A fegyver gondosan elzárta, a pisztolyt ellenben

éjjeliszekrényén hagyta, úgy, hogy akárki hozzáférhetett.

Sofronie csütörtökön délután édesapjának és néhány ismerősének a társaságában az uszodában volt, ahol vidáman, jó hangulatban telt az idő. A gépkocsit visszafelé az uriaszszony vezette. A társaság, amely a Crisana-sportegylet vívóversenyére készült, bement a lakásba, hogy megvárják, amíg a fiatal asszony átöltözködjék.

Néhány pillanat múlva golyódörrenés szökkentette meg a levegőt.

A várakozók, rosszat sejtve, a szomszéd szobába rohantak.

A pamlag mellett, beveződött ruhával, ke-

testüket és életüket, nyugodtan beülhetett a kávéházba és röhögve fogyasztotta el haboskávóját.

★

Vagy az igazság a vasúti munkások perében!

Ezen a tárgyaláson egy pap, egy ügyvéd és egy iparos egyöntetűen azt vallották, hogy a rendőrség embere a griviciai vörhullást követő napon hivatalos autóján megjelent a vasúti műhellyel szemközt levő ház előtt és a ház falára „golyónyomokat” hamisított.

Amely nyomok hivatalos voltak igazolni, hogy a lövöldözést, a vérontást a vándorok kezdték.

Százhusz szegény ember, feleséges-gyermekes munkás szorong a vándorok ketrecében. Sorsdöntő jelentősége van rá-

zében füstölő revolverrel, ott hevert eszméletlenül a jogakadémiai tanár fiatal felesége.

Az uriaszszonyt tüstént megoperálták. Az orvosok megállapították, hogy a golyó, amely a gyomor felső részén hatolt be, átütötte a hasnyálmirigyeket és a főütőérnél állt meg. Amennyiben nem következne be hashártyagyulladás, az asszony állapota nem válságos.

A B. L. nagyváradi munkatársa felkereste Sofronie dr.-t, aki kijelentette, hogy az öngyilkosságot kizártnak tartja, pusztán véletlen szerencsétlenség történhetett.

Annyi tény, hogy az uriaszszony nem hagyott hátra bucsusorokat és így teljesen érthetetlen, hogy harmonikus házassága közepette, miután megelőzőleg vidáman szórakozott, miért dördült el a revolver...?

Hollandia is fellépett a kelet-európai búzával szemben

Amsterdam, augusztus 19.

Hollandia tudvalevően igen fontos piacává vált a gabonaforgalomnak, mert a csikágói és a liverpooli tőzsdék árjegyzése elsősorban az amerikai gabonára vonatkozik, egyébként sem nyújt pontos tájékoztatást az áralakulásra, mert a valutáris ingadozások következtében a kereskedelem alig tudja megítélni, hogy az ártérletben mennyi része van a valuta és mennyi a gabona áreltolódásának.

Jelentőségéhez mérten, Hollandia újabb energikus rendszabályokat fogantatott a gabonaforgalom szabályozására és ennek első fejezete volt

a gabonavám behozatala, amelyet métermázsanként 1 hollandi forintban állapítottak meg. A holland gabonavámra vonatkozóan újabb azt az értesítést közlik, hogy

a vámt csak az úgynevezett kemény búzákra vonatkozik, amelyek közé a manitoba és a keleteurópai búzát sorolják.

Ezzel szemben az úgynevezett puha búzákat, amelyek közé a német, francia és angol búzafajták tartoznak, vámentesek, azonban ezeket a búzafajtákat

csak denaturálva engedik be.

Hollandia megkülönböztetése hízogó a minőségi megítélés szempontjából, viszont azonban hátrányos az exportüzletre és annál kevésbé megokolt, mert Hollandia belső fogyasztása nem olyan nagy, hogy ilyen intézkedésekkel kellene védeni a holland gabonatermelést. A tőzsdéi áralakulásban egyébként ezeknek a hollandi rendszabályoknak meglehetősen lanyhító hatása volt.

juk annak, hogy ők löttek-e, vagy őket löttek-e!

A pozitív igazságnak — ha ugyan létezik — le kellene csapni a rendőrségi gangszterre, a golyónyomot hamisító banditákra, hogy összeszorítsa nyakát. A megmutassa őt a közvéleménynek: Ime, a brigant! Aki mérget öntött a jogszolgáltatás poharába... Aki lemocskolta a közéleti rendfenntartás tisztelteméltó eszméjét... Aki sportot csinált emberi sorsok megnyomorításából... Aki hazug család bétárába akarta elültetni az Itélet nemes pálmáját...

Csend van. Halálos csend.

A tárgyalás folyik tovább, nemsokára perdit is lesz és a rendőrségi ember ama hivatalos autóján visszakiséri majd a munkásokat börtönükbe.

HIREK

II. Vilmos antiszemita lett

Doorn, augusztus 19.

II. Vilmos, német excsászár, aki doorni magányában favágással üzi el az egyhangú percek unalmát, — hogy úgy mondjuk, — nagy fába vágta a fejszét. Az agg uralkodó márról-holnapra, mindegyik különösebb magyarázat nélkül elhatározta, hogy zsidógyűlölő lesz.

Közismert dolog, hogy a volt császárnak meglehetősen sok pénz és zsidó barátja volt, a kikkel levelezésben is állott. A megváltozott II. Vilmos most elhatározta, hogy pontot tesz ezekre az ismeretségekre és az utóbbi időben már a levelekre sem válaszol.

Doorni hírek szerint II. Vilmos excsászár olyan dühös antiszemita lett, ahogy azt az idevonatkozó „árja-paragrafusok” előírják.

— CHAPLIN TELJESEN ATENGEDI BAJUSZAT HITLERNEK. Hitler és szépményű vezérkara még az ismeretlenség homályában szendergett, amikor öt világ-rész közönsége már egy csetlő-botló, csónakpíjű amerikai filmszínész mókáin nevetett. Chaplin, — mert így hívják még ma is ezt a nagyszerű színészt, — bohókás kis szórdísz viselt az orra alatt, „Chaplin-bajuszt”, mint akkoriban mondták. Azóta változtak az idők! A kérdéses szórdísz néhány hónap óta „Hitler-bajusz”-nak nevezik, mert a borbély jóvoltából a harmadik birodalom rettenetes Adolfjának az orra alatt is ugyanilyen formájú prém díszelleg. Newyorki jelentések szerint Chaplin most elhatározta, hogy új filmet készít, amelyben megváltozott bajusszal toppan a közönség elé. Még nem tudni, milyen formájú bajuszt választ, de félő, hogy Hitler egykor azt is kópirozza. A jelek szerint mindkettőnek egyformán ambíciója, hogy nevessenek rajtuk!

— AZ URALKODÓ ÉS A TRÓNÖRÖKÖS BETEGSÉGE JAVULOBAN. Bukarestből jelentik: Megirtuk már, hogy Károly király és Mihály nagyajda könnyebben megbetegedtek. Ujabb jelentések szerint úgy az uralkodó, mint a trónörökös jól érzik magukat és teljes felépülésük egy-két nap múlva várható.

Ujabb jelentések szerint egy a király, mint a trónörökös lázasak. A király hőmérséklete pénteken délelben 38.4 fok volt, érverése 78. Közérzete jó.

— FELMONDTAK A ROMÁN-SPANYOL KERESKEDELMELI SZERZŐDÉST. Bukarestből jelentik: A spanyol kormány felmondta a Romániával fennálló kereskedelmi szerződését azzal az indoklással, hogy a román kormány által újabban bevezetett kontingentálás mellett a spanyol áruk kivitele Románia felé majdnem lehetetlenné vált. A mérleg eddig mindig Románia javára volt kedvező. A két ország között most tárgyalnak az új szerződésről.

— NYOLCEZERSZÁZ MÉTER EJTŐERNYŐVEL. Baseltől jelentik: Böchlén neves svájci repülő és híres ejtőernyőugró, tegnap megjavította az ejtőernyővel való ugrás világrekordját. Böchlén nem kevesebb, mint 8200 méter magasságban ugrott ki ejtőernyőjével a repülőgépből és szerencsésen földet ért.

— EJNYE, FODOR, HOL A MODOR? Nagyváradról jelentik: Fodor Dezső nagyváradi soffort sógora feljelentette, hogy egy váltóra az ő nevét hamisította. A sofför kihallgatása alkalmával kijelentette, hogy a hamisítást nem ő, hanem egy bérkocsis hajtotta végre. Az előállított fiakkereket azt vallotta, hogy Fodor a hamisításért 20 lejt fizetett neki. — Egy fuvarral is többe keresek, — jelentette ki a kocsis, akit természetesen felmentettek, míg Fodort, mint a hamisítás értelmi szerzőjét, hathónapi elzárással sújtották.

— SZÁZ PENGŐJÉBE KERULT HARMATH IMRENEK, HOGY POFOZKODOTT. Budapestről jelentik: Annak idején részletesen beszámoltunk a fővárosi „Royal-Orfeum”-ban történt kinos incidensről, amelynek során Harmath Imre, a közismert szövegíró és Márkus Alfréd, a nem kevésbé népszerű zeneszerző, összefofozkodtak. A botrányt kezdeményező Harmath Imrét, aki pénteken állt a bíróság előtt, 100 pengő pénzbírsággal sújtották.

— Oravec Gabi gyilkosának életfogytiglani börtönbüntetését a tábla is helybenhagyta. Temesvárról jelentik: A temesvári tábla most foglalkozott Bencsek János 24 éves munkanélküli gyilkossági bűnperével. Bencsek, aki több társával betört egy temesvári lakásba és onnan 790 lejt készpénzt meg egy órát lopott, az öt lejt 8 éves Oravec Gabi nevű kisleányt a párnákkal megfojtotta. A törvényszék a kisleány gyilkosát anakidején életfogytiglani börtönrre ítélte, amit most a tábla is helybenhagyott.

— KÉRELEM AZOKHOZ, AKIK GYILKOSTÓ-KÁPOLNA LEVELEZŐLAPOKA KAPTAK. Ismeretes, hogy a Kath. Népszövetség gyergyói tagozata országos mozgalmat indított azért, hogy a pártatlan szépségű Gyilkostónál kápolnát emeljen. Ezt a célt szolgálják azok a Koós Károly által tervezett művészi értékű levelezőlapok, amiket a vezetőség 5 lejes áron forgalomba hozott. Az alapköltségét ünnepségét a kath. nagygyűlés keretében szeptember 4-én akarják megtartani, de az alpmunkálatok elvégzéséhez semmi más alap nem áll rendelkezésre, mint a levelezőlapokból bevételezendő összeg. Azzal a kéréssel fordul a vezetőség mindazokhoz, akik akár postai, akár alkalmi kézbesítés útján levelezőlapokat kaptak, hogy a már befolyt összegeket sürgősen juttassák el dr. Csiky János orvos, tagozati elnökhöz. A bármilyen okból el nem adott levelezőlapokat pedig legyenek szívesek visszaküldeni legkésőbb augusztus 28-ig, ugyancsak a tagozati elnök címére.

— A „MEGVESZETT” KOVÁCSMESTER CSALÁDJÁT IS GYÓGYITJÁK. Temesvárról jelentik: Megirtuk már, hogy Ilencz János szakálházi kovácmester, a kit veszettség miatt a temesvári járványkórházba szállítottak, halála előtt egy orvost és egy ápolónőt is összemart. A kovács halálhíre falujában nagy riadalmat keltett. Orvosi intézkedésre a veszettségben meghalt kovácmester egész családját és mintegy 40 ismerőst a kolozsvári Pasteur-intézetbe kell szállítani.

— ELLANYHULTAK A BANSÁGI TERMÉNYÁRAK. Temesvárról jelentik: A bansági gabonátörsdén az irányzat lanyha volt, az árak a következőképpen alakultak: prompt buza 330, tengeri 160, rozs 243, árpa 140, zab 170, repce 650, tők 600, tisztítatlan lencse 430, liszt 580, nullás 640 zsákkal, korpa 80, zabliszt 120 zsák nélkül.

ABLAK

Vannak még alvajárók, ámokfutók, Rip Van Vinklék, akik elaludtak néhány évvel ezelőtt és most ébrednek föl. Ime, a Füleky Béla esete. Ez az ur, aki egyébként utazó, lekeste egy üzletét. Találkát beszélt meg a verővel, aki percet sem várt reá a megbeszélés után, hanem eltávozott a remélhető haszonnal együtt. Füleky pontos ember, aki egyhamar megállapította, hogy kisése ama 8 pernyi időkülönbség miatt következett be, ami a két városi pillanóra között fennállott. Erre az utazó az elmaradt haszonnal kapcsolatban kártérítési pört indított a villanyórát fenntartó — város ellen. Ha nagyon messze, ideális távolságokba kalandozunk, akkor van valami igazság Füleky perében. De ha közelebb, a realitások sugarában vizsgáljuk az ügyet, akkor nevetnünk kell. Per 8 perc differencia miatt! Per akkor, amikor alapvető existenciális jogainkat sem tudjuk kiperelni. Mikor életreszóló sérelmek panaszolatlanul és orvosolatlanul maradnak. Akkor beperelni a városi órák hibás szerkezetét!...? De Füleky ur! Az Isten szent szerelmére... Ébredjen fel!

Rossi és Codos körülrepülnek a világot, de csak két helyen, Tokióban és Newyorkban szállanak le

Páris, augusztus 19.

Rossi, a világhírű francia pilóta, aki Codosal együtt csak nemrég szerezte meg a díszes hangzó világrekorder címet, kijelentette, hogy szeptember 8-án nagyszabású propaganda-repülőnapot rendeznek. A repülőnapon Pierre francia légügyi miniszter is megjelene.

A tervezett repülőnap tulajdonképpen beharangozója annak a nagyszabású világszerte repülésnek, amelyet a franciák a közeljövőre terveznek. A világszerte repülést a jelenlegi tervek szerint úgy akarják megoldani, hogy

csak két helyen, Tokióban és Newyorkban szállnak le, míg az ut többi részét megállás nélkül hajtják végre.

BALBO KITUNTETÉSEKET KAP

Balbo tábornokot, akit megérkezése után „légi marsall”-nak neveztek ki, a király Mussolini ajánlására újabb rendkívüli kitüntetésben részesítette. A légi marsallnak az uralkodó „Orbetello hercege” címet adományozta.

Balboval egyidejűleg Pellegrini tábornok, a rajrepülés másik vezetője is kitüntetést kapott. Pellegrini ezután „Cianpini őrgroffa” címet viselheti.

— MEGSZÜKÖTT A RÁDIÓGÉPEKKEL. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári Minerva R. T. rádió cég feljelentést tett Tasnády Gergely nevű alkalmazottja ellen, aki néhány nappal ezelőtt Buziásra utazott, hogy ott rádiókat adjon el. Tasnády, aki mintegy 20 ezer lej értékű rádiókészüléket vitt magával, nem tért vissza a rendes időben. A kolozsvári rendőrség a rádió cég feljelentése nyomán érintkezésbe lépett a buzási rendőrséggel. Kiderült, hogy Tasnády már régen nem tartózkodik Buziáson, amiből azt következtetik, hogy ismeretlen helyre szökött. A megugrott alkalmazottat a rendőrség körözi.

— NEM TÖLTİ LE BÜNTETÉSÉT, MERT 70 ÉVES. Temesvárról jelentik: Engel Mór temesvári lakost a törvényszék kaucióssikkasztás miatt 3 évi börtönbüntetésre ítélte, amit most a tábla is helybenhagyott. A védő felfolyamodással élt az ítélet ellen és azt kérte, hogy a vádlottat, — tekintettel 70 éves korára, — helyezze szabadlábra. A bíróság helyet adott a kérelemnek.

— A „PATRIA” NYOMDÁBAN SZTRÁJKOLNAK. Kolozsvárról jelentik: A „Patria” című kolozsvári újság nyomdásza az elmúlt hétfőn sztrájkba léptek. A sztrájkra az a súlyos körülmény szolgáltatott okot, hogy a lap mintegy 10—12 heti bérrel tartozik a nyomdászoknak. A „Patria” kiadó, addig is, amíg megállapodás jön létre a nyomdászokkal, a lapot a Cartea Românească nyomdában, két oldalra csökkentett terjedelemben állítják elő. Érdekes, hogy a nemzeti parasztpárt erdélyi hivatalos lapját sem tudja fenntartani.

— MEGMÉRGEZTE MAGAT, MERT FÉRJE VÁLÁSSAL FENYEGETTE. Kolozsvárról jelentik: Bárány István kolozsvári lakos felesége csütörtökön éjjel ismeretlen méreggel megmérgezte magát. Az öngyilkosság hátterében családi viszály rejtezkedik. Az asszony ugyanis összeveszett férjével, mire Bárány határozottan kijelentette, hogy elválik. Felesége, aki férjét nagyon szeretete, nem tudta a válás gondolatát elviselni és ezért elhatározta, hogy végez magával. Az öngyilkos asszonyt a mentők a belgyógyászati klinikára szállították, ahol azonnal gyomormosást hajtottak végre rajta. Állapota súlyos.

— KENDERBUZ A NAGYVÁRADAI VÁGÓHID KÖRNYÉKÉN. Nagyváradról jelentik: A vágóhid környékén a falusiak már hosszabb idő óta kenderet áztattak a Pece-patak vizében. A kenderáztatás olyan elviselhetetlen büzt áraszt, hogy a környéken lakók a tarthatatlan állapotok miatt azonnali intézkedéseket kérnek.

— Szász Ila autóbalesete. Budapestről jelentik: Szász Ila, az Andrássy-utí Színház ismert tagja, kisfia és két ismerőse társaságában autóra indult. A színésznő kocsija a főváros határában egy utcai kőrakának rohant és felborult. Az autón ülők közül ketten súlyosabb, ketten pedig könnyebb természetű sérüléseket szenvedtek. A sebesülteket a mentők a Fásor-utí szanatóriumba szállították. A két súlyosabb sebesült még ezideig sem nyerte vissza eszméletét.

— A SEPSISZENTGYÖRGYI REF. SZÉKELY MIKÓ-KOLLEGIUM előjárósága pályázatot hirdet internáusi felügyelőséggel egybekötött helyettes tanári állásra. Pályázhatnak ref. vallású licenca és pedagógiai szemléletű bizonyítvánnyal rendelkező tanárjelöltek. Előnyben részesül az, akinek a szakcsoportjában földrajz, vagy kémia szerepel. A megválasztandó tanár az egyházkerületi szabályzatban biztosított fizetést élvez. Pályázati kérések legkésőbb augusztus 25-ig a kollégium igazgatóságához nyújthatók be.

— A bukaresti magyar követség és Szent István napja. A bukaresti magyar követség közli: „A magyar nemzeti ünnep alkalmával vasárnap, augusztus 20-án, Szent István napján, a Barátja-i római katolikus plébánia-templomban délelőtt 9 órai kezdettel ünnepélyes szentmise fog celebrálni. A magyar királyi követ a kolónia tagjait, ugyancsak Magyarország barátait a követség székházában (Str. Wilson 7.) ugyanazon délelőtt 11 és 1 óra között fogadni fogja.”

— BONYODALOM EGY NŐI HOLTEST KÖRÜL. Párisból írják nekünk: chatillon országúton egy rendőrmester emberi testet pillantott meg. Kétségteüül holttest volt, a levágott fej néhány méternyi távolságban hevert a törzstől. Az őrmester ugyan kissé szokatlanul száraznak és összezsúrttal találta a hullát, de azért megírta a jelentését, hogy bűntény történt. Bizottság szállt ki a helyszínre és megállapította, hogy a bűntény legalább 50 esztendő. Végül valakinek felgúny a hullát szokatlan öltözete. Múzeumigazgatót hozattak ki a helyszínre, aki megállapította, hogy a gyilkosság, — ha ugyan gyilkosság történt, — legalább háromezer esztendő, a holttest ugyanis szabályszerű mumia. Alighanem valamelyik múzeumból lóttak el.

— KÁRTÉRÍTÉSI PÖR TEMESVÁR VÁROSA ELLEN. Temesvárról jelentik: Füleky Béla utazó, azon a címen, hogy a két városi villanyóra közötti 8 perc időkülönbség miatt egy üzlete nem sikerült, mert mire a megjelölt helyre érkezett, üzletfele már eltávozott, kártérítési pört indított a város ellen. Az ügy kiemetele elé városszerte osztatlan érdeklődéssel tekintenek.

Franklin D. Roosevelt, az Egyesült Államok elnöke, Miss Marian Glass Banistert pénzügyi államtitkárnővé nevezte ki. Szép és súlyos tisztség... A feministák igazán nem zúgolódhatnak!

— ELINDULT A FERENCVÁROS. Budapestről jelentik: A Ferencváros pénsteken délután elindult a magyar fővárosból Románia felé. A jó hírnévnek örvendő labdarugócsapat szombaton a nagyváradi Crisanával, vasárnap pedig a temesvári Kinizsivel méri össze erejét. A futballisták ezután Buziásra és Aradra, onnan pedig Bukarestbe utaznak, ahol a Juventussal mérkőznek.

— ZENDULÉS INDIÁBAN. Bombayból jelentik: Katsaitól északra a felkelő bennszülöttek megtámadták az angol katonaságot, amely gépfegyvertűvel, majd bombavető repülőgépekkel harcoltak ellenük. A heves küzdelem során a felkelők súlyos veszteséget szenvedtek. Érdekes, hogy ezzel szemben, az angolok sorában még csak sebesülés sem történt.

— NAGYVÁRADAI HIREK. Tudósítónk jelenti: A Tábla vádtanácsa tárgyalta Czeller Lajos ismert munkásvezér ügyét, aki a villamosmű munkásainak perében belekeverve a vádtanács is fenntartotta ellene a harminc napos vizsgálati fogságot. — A vágóhid környékén hosszú ideje kenderet áztattak a falusiak a Pece-patakban. Ez természetesen kiálthatatlan büzt terjeszt. A környéken lakók intézkedést sürgetnek a tarthatatlan állapotok miatt.

NAGY TÁRSASUTAZÁS

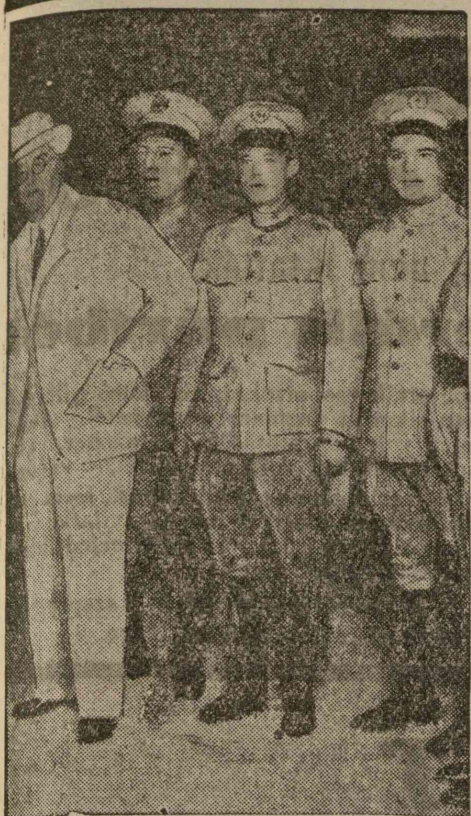
SEHSZLOVÁKIA

VILÁGHÍRŰ FÜRDŐHEZ ÉS IPARI GÓCPONTJAIHOZ. — RENDEZI: A B. L. UTÁZÁSI OSZTÁLYA.

Aug. 26—szept. 3.

(9 nap)

PÁRTALANUL OLCÓSÓ: III. OSZTÁLYON CSAK LEJ 5.850, II. OSZTÁLYON 1000 LEJJELE TÖBB. — KÉRJEN MÉG MA PROSPEKTUST!

Machado, az elmenekült kubai kormányelnök (balra civilben), „Porra” néven ismert testőrsége néhány tagjának a kíséretében. A nép haragja Machado csúfos bukása után most a „porraisták” ellen irányul, akik országszerte szörnyű rémturultat folytattak.

HAZASZALLITJAK A GÖDÖLLŐI DZSEMBORI SZATMÁRI HALOTTJÁT. Budapesti jelentik: Megirtuk már, hogy Conitu Joan szatmári tanár, a román cserkészek egyik vezetője, a gödöllői cserkész táborban hirtelen rosszul lett és bár műtétet hajtottak végre rajta, az egyik budapesti klinikán meghalt. A tragikus hirtelenséggel elhunyt szatmári főcserkész temetéséről, a román-magyar cserkészszövetség és a román követség együttesen gondoskodott. A koporsót pénteken délután a kerepesi temetőben beszentelik, majd teherautón Szatmárra szállítják. Budapesti sajtó híradásai szerint a román-magyar cserkészszövetség és a román követség együttesen gondoskodott. A koporsót pénteken délután a kerepesi temetőben beszentelik, majd teherautón Szatmárra szállítják. Budapesti sajtó híradásai szerint a román-magyar cserkészszövetség és a román követség együttesen gondoskodott. A koporsót pénteken délután a kerepesi temetőben beszentelik, majd teherautón Szatmárra szállítják.

LEZUHANT EGY LENGYEL KATONAI GÉP. Varsóból jelentik: Egy katonai repülőgép gyakorlatozás közben, aránylag kis magasságból, motorhiba folytán lezuhant. A földhöz vágódott gép felrobbant és kigyulladt. A pilóta szénné égett, kísérője pedig ugyancsak súlyos égési sebeket szenvedett, a melyekbe pár óra múlva belehalt.

BARADLAY LÁSZLÓ RIPIORTJA:

HANGOSFILM

Puiu és a dzsembori, az óriás és a gázmaszka-rendelet

Szatmár, augusztus 19

Mit tanult Puiu Budapesten

Puiu hazajött a dzsemboriról. Puiu tizenöt éves kis román fiú. Ploestbe való, de a nyarat itt tölti Szatmáron testvérénél, aki állami hivatalnok. Puiu nekem jó barátom. Nehezen ment vele a barátkozás. Sehogyszem ment a fejébe, hogy én miért vagyok magyar, mikor egészen jól beszélek románul és miért szeretem én őt, a mikor az iskolában neki mindig azt magyarázták, hogy a magyarok ellenségek, akik gyűlölik a románokat. Mikor azt próbáltam magyarázni, Puiunak, hogy nincs román és nincs magyar csak jó ember és rossz ember van és nekem a jó ember, ha román, inkább testvérem, mint a rossz ember, ha magyar, Puiu bátyja rámszólt, hogy ne tanítsam kis öccsét ilyen — kommunista elméletekre.

Igy tehát jobbnak láttam, ha nem közeledek tovább Puiuhoz.

Ez annál is könnyebb volt, mert Puiut közben elvitték a dzsemborire.

A ploesti cserkészcsapat tagjai itt utaztak át Szatmáron és felvették Puiut is, akinek rangja is van: cserkész-örsvezető.

Ma reggel hazaérkeztek a cserkészek. Még aludtam, amikor szerényen kopogtattak az ajtómon.

A szabad kiáltásra bejött Puiu.

— Jó munkát — kiáltotta vidáman és magyarul. Ezt már Gödöllőn tanulta.

— Szervusz Puiu, hát hazajöttél — válaszoltam románul.

— Hazajöttem és először magához jöttem be, hogy bocsánatot kérjek.

— Bocsánatot? Ugyan, miért, Puiu? Nem bántottál te engem?

— De igen, én bántottam. Mert maga is magyar és engem úgy tanítottak a magyarokról, hogy azok ellenségeim.

— És meggyőződöttél arról hogy nem azok, Puiu?

— De meg ám. Szerettek engem a magyarok Gödöllőn, a testvéreimnél is jobban. Két napig beteg voltam, elrontottam a gyomromat. Mikor lázam volt, arra

gondoltam, hogy most igaza lesz a tan-könyvnek. Meghalok és a magyarok meg-ezik a szívemet.

— Ugyan Puiu, hogy jutott ilyesmi eszedbe?

— Hát így tanultuk ezt mi az iskolában. Így magyarázta a domnu professzor és így állt a könyvben. Még most is tudom kívülről, ebből feleltem a vizsgán.

— A magyarok kicsiny természetűek, villogó szemük van, karikalábuak és barbárok, akik megeszik a halott ellenség szívét.

— Hát ez szomorú dolog Puiu.

A kis cserkésznek haragos lesz a szem, szinte kiabál:

— Ez nem is szomorú. Ez már gyalázatoság. Mert hazugság ez mind. Volt egy magyar doktor bácsi, ez gyógyított. A magyar cserkészek csokoládét hoztak, a magyar cserkészleányok virágot hoztak. Ugyápolnak azok engem, mintha én is magyar volnék.

— Na és mi lett a sziveddel Puiu?

— Nem ették meg — nevet huncutul — még adtak hozzá még egy szívet.

Előkaparászta a cserkész-zsekhől a nagy, debreceni mézeskalácsos-szívet amit kapott a magyar testvéreitől. Rá van írva, hogy: „Szív küldi szívednek szívesen”.

Ezt őrizi Puiu és a kis mézeskalács szív megtanította arra, hogy a felnőttek nem

mindig mondanak igazat. Sőt igen gyakran hazudnak. Különösen ha arról van szó, hogy a gyűlölködés magvát kell elhinteni a fejlődő lelkekben. Puiuból ezennel már nem lesz sovínyszta Puiuból — akárki meglássa — ember lesz.

Csak az a kár, hogy a politikusokat nem Sküldték ki a dzsemborire.

Már bucsuzik Puiu, a keze a kezemen, mikor titokzatosan elővesz valamit. Egy kis egri hordó. Rá van írva, hogy az egri bor a legjobb. Egerben csendzsolt a kiránduláson. Egy román nemzeti színű szalagot adott érte. A melléről vette le az egri hordón piros bojt, zöld vignetta és fehér felírás. Nekem hozta Puiu ajándékba. Csodálkozik, hogy nem veszem el.

— Miért? Nem szép? — kérdi ijedten.

— De szép, nagyon szép Puiu. De hogyan magyarázzam meg neked kis testvérem, hogyha ezt nálam megtalálják, dityiba csuknak irrederenda propaganda miatt. Tedd el Puiu a ajándékot, de vigyázz, hogy a sziguranca meg ne lássa. Még neked is bajod lehet. Könnyen „csendzs” lehet a dologból. Kicsapatást kapsz érte „csendzsbe”, én pedig börtönt.

All a kis hordóval Puiu, és nem érti a dolgot.

En is ott állok mellette és nagyon szegyenlem magam.

Ezt ugyanis én se értem.

Dávid és Góliáth

kiló hust eszik meg naponta.

Öt lejtért bárki megtekintheti.

Csak a külteki publikumnál van sikere. Találgatják, hogy milyen sok eshetett arra, amerre az óriás termelt. Okosabb vénasszonyok emlékeznek arra, hogy volt már ilyen eset. Az anyja biztosan rácsodálkozott egy elefántra, vagy egy zsiráfra. Attól lett ilyen hosszú.

Az óriás pedig áll, vagy ül. Közömbösen hallgatja a szavakat és türi a szurkálódásokat. Éhes.

Nehezen jön be annyi, hogy az impreszárió busás hasznán kívül a napi tizkilő husra jusson.

Az óriás előtt áll egy kis cingár em-

NEMES FERENC:

BANDIKÁÉK KIRÁNDULNAK

HELYSZINI KÖZVETÍTÉS EGY HÁLÓSZOBÁBÓL

Színhely: Rövidárus Móriczék egyszerű, de mégis nagyszerű hálósobája. Az ágyakon békésen hortyogják álmukat Rövidárusék. Néhány méterrel arrébb rácsos ágyacskájában egyetlen csemetéjük: Bandika szendereg. A vekker berregni kezd.

Móricz (nagyot fúj): Mama! Arankám lelke!

Feleség: Na?

Móricz: Kelj fel! Készülnöd kell!

Feleség (motyogva felül az ágyon): Mi? Igen. (Ásít). Izé... (Visszafekszik).

Móricz: Mama! Arankám lelke!

Feleség: Mit akarsz már megint?

Móricz: Kelj fel, fiam, kelj fel, mert ha nem kelsz fel...

Feleség (vészjóslóan): Mi lesz akkor?

Móricz (megszépen): Akkor én kelek fel! (A rácsos ágyacskához totyog és megrázza Bandit): Ébredj álmaidból, ébredj, Árpád fia!

Feleség: Mit mondsz?

Móricz (angyali naivitással): Mondom, ébredj Árpád fia! Hehehe!

Feleség: Ez vagy te! Amióta feleséged vagyok, rá se néztem Árpádra. Azért még mindig meggyanusítod az embert. Hogy én meg a Krausz Árpád! Ilyet mondani...

Móricz: De fiacskám! Az csak egy vers! Nem értem, hogy miért bögsz?

Feleség: Ne verselj! Ki vagy te? Vörösmarty Sándor, vagy Petőfi Mihály?

Rövidárus Móricz a neved, hogy süljön ki a szemed!

Móricz: Igazad van! Feküdj vissza, Bandi! (Harsányan): Ébredj álmaidból, ébredj, Móricz fia! Így jobb?

Feleség: Hát persze! Öltöztess fel a gyereket!

Móricz (hozzálát): Csak olyan cötétség ne volna! Nem baj, világít a hold.

Feleség: Miért nem gyujtod fel a villanyt?

Móricz: Nem érdemes arra a néhány percre. Különb, már kész is vagyok vele.

Bandika (eldől).

Feleség: Mi van veled, kisfiam? (Felállítja a gyermeket). Maradj nyugton! (Bandika megint eldől). Az istenért! Ez a gyerek beteg. Ennek valami baja van!

Móricz: Mondtam, hogy ne tömd úgy az a barackkal! (Homlokát fogja). Nem érzek semmit. Móricz, szaladj orvosért! Itt van mindjárt, a tizedik utcában.

Móricz: Mit vegyek fel? Még ga... izé, galambfehér neglizsében vagyok!

Feleség: Semmit! Nyáron fehérben járnak!

Móricz: Igen, igen, de én úgy megijedtem! (Elrohan.)

Színhely: ugyanott. Idő: néhány órával később.

Orvos (fehérszakállú kis öreg): Na, hol van a beteg?

Feleség: Tessék csak megnézni, nem tud a lábán megállni! (Bandika eldől).

Igaz, hogy az apja se tud...

Orvos: Khm! Alighanem gyermekparalízis! (Feleség felzokog) Vetkőztessék le a pubikát!

Feleség: Drága gyermekem! Szép kicsi fiam! (Vetkőztetni kezdi). Ha látná, doktor ur, hogy tudott ez rollerezni... (Felcsuklik).

Orvos: Megállni! (Elneveti magát).

Feleség (hisztérikusan): Mit nevet, maga hóhér? A gyermek halálán van és maga röhög?

Orvos: De asszonyom! Mit izgul? Nincs ennek a kis hékásnak kutyabaja sem. Annyi történt csak vele, hogy mindkét lábát az alsónadrág balszárába dugta. Azért dől el mindig! Biztosan sötétben öltöztették!

Feleség (gyilkos pillantást vet Móriczra).

Orvos: Egészen nyugodtak lehetnek. Ha megint eldőlne utközben, csak tessék megnézni az alsónadrágot, kérem!

Móricz: Tessék? Mit mondtok?

Orvos: Azt mondtam: Kérem!

Móricz: Ja, vagy ugy? (Átnyújtja a honoráriumot): Bánt, hogy zavartuk a doktor urat!

Orvos: Annyi baj legyen! Ilyen betegséget ugys ritkán tapasztalunk! Azt hittem, hogy gyermekparalízis! (Vigan el).

Színhely: csak azért is, ugyanott. Idő: délelőtt.

Feleség (most fejezi be három órán keresztül tartó családi háborúját):... a nyavalyába, tudd meg! Csak ennyit akar tam mondani!

Móricz (söhajt).

Feleség: Mit söhajtozol? Öltözködj fel már végre!

Móricz: Szívesen. Csak nem tudom, hogy mit vegyek magamra. Látom, hogy Blau mindig rövid nadrágban megy kirándulni! Gondolom, hogy annak a szürke nadrágomnak, amit a ragláznak átalakított ágyterítőből csináltattunk, levághatnád a szarát.

Feleség: Mennyi bajod van? (Levágja) Próbáld fel, hogy milyen lesz, azután majd beszegem!

Móricz (felpróbálja): Sokat vágta le belőle, szívem! Nem baj, legfeljebb a fürdőruhát kívülre veszem! Induljunk!

Feleség: Vess le, be kell szegni!

Móricz: De fiam, rögtön deket harangoznak! Mikor leszünk odakint?

Feleség: Most már ugys ebédelni kell! Majd ebédután!

Színhely: változatlanul ugyanott. Idő: délután.

Feleség (miközben az utolsó falatot nyeli le): Móricz, csak nem alszol? Móricz!! Hallottak ilyet, elalszik az asztalnál? (Megrázza).

Móricz (felriad): Mi az, fiam, már felkelünk? (Újra szundikál).

Feleség: Feküdj le a diványra, ha aludni akarsz! Majd később utnak indulunk. Hosszu a délután!

Móricz (nyüögösködve): Mama, én olyan fáradt vagyok! (Lefekszik). Három óra-akor hajnalban felkelni, orvosért szaladni, nadrágot próbálni. Sokat is ettem... (Elalszik).

Feleség: Bandikám! Menj talán játszani valahová!

Bandika (ravaszul): Inkább lefekszem én is! (Bebújik az ágyba és kikémlel a rácsok között).

Feleség: Aludj, Bandikám!

Bandika (illedelemesen): Igenis, mama! (Ugy tesz, mintha aludna).

Feleség (a tükrőhöz siet, megigazítja azt a bizonyos cakkot a homlokán, aztán az ablakhoz oson, halkan): Krausz ur, jöhet!

Krausz (bebújik): Ne mondja nekem, hogy Krausz ur. Mondja csak, hogy Árpád.

Feleség (lagymatagon): Árpád! Árpád! Krauszocskám!

Színhely: amint sejthetik, ugyanott. Idő: Késő este.

Móricz (nyújtózkodik, majd felébred): Hány óra van, fiam?

Feleség (szeliden): Tíz óra

Móricz (felugrik): Mit mondsz? Most mi lesz a kirándulással?

Feleség (gyengéden): Nem volt szívem, hogy felköltselek. Olyan jól aludtál!

Móricz: Jól a fenét! Egészen feltörte a hátamat ez a ronda sezlón! Olyan fáradt vagyok, mintha kirándultam volna!

Feleség: Na látod! Még pénzedbe se került!

Móricz: És az orvos, az semmi?

Feleség: Annyi baj legyen! Most már aztán tényleg lefekhetsz és alhatsz.

Móricz (felcsillanó szemekkel): Csuda-

berke. Leépített tisztviselő. Hat hónapja nincs állása és mégis él. Három gyermekével együtt. Az egész ember nem nagyobb egy méter hatvannál. Áll és nézi az óriást. Ugy néznek ki egymás mellett, mint Dávid és Góliát. Áll a kisember, aki hat hónapja nincs állásban és mégis él. Áll és nézi az óriást, azután fölényesen legyint:

— Ez is valami? Tartsa ő el a levegőtől, félévig a családját, akkor elhiszem neki, hogy nagy. De addig?

Nem tudom, hogy rosszul láttam-e, de úgy vettem észre, hogy ebben a pillanatban a százhatvan centis kis állástalan mérhetetlen magasságból nézte le a két és fél méteres, lomha emberkolosszust.

Amiben talán neki volt igaza.

Vigyázat: gáz!

Igen, hát most már semmi kétség sincs benne. A miniszter komolyan gondolja. Hozzánk is megérkezett a kereskedelmi miniszter rendelete. Arról érdeklődik a miniszter ur, hogy a város megnyitott fel a jövő évi költségvetésre a gázmaszkák beszerzése érdekében.

A város, a könnyelmű, a tücsök módjára előre nem látó város egy hamis széjjelést sem vett fel erre a célra a büdzsébe. Ebből is látszik, hogy a város nem viseli szívében a polgárok érdekeit.

Ha már a miniszteriumnak sürgős, akkor már nagy baj lehet.

Holnap-holnapután megkapjuk a gázt. A tüdőnkben, a torkunkban, a zúgó fejünkben érezhetjük a gáztámaszt minden örömet.

És mi lesz akkor?

Miért nem hallgatnak a miniszterre. Ő tudja azt is, amit mi nem tudunk.

Arra a gázmaszkára szükség lehet.

Amig ön alszik, a gáz dolgozik.

Hogy lehet ezt maszk nélkül túlélni?

Két eset van — mint Békeffy Laci mondotta — vagy fenyeget a gázháború és akkor minden rendben van, vagy nem fenyeget.

Akkor is minden rendben van.

Mert akkor valaki keresni fog ezen a gázmaszkra rendeleten.

Elvégre, ha vettünk egyszer gégetükröt, vehetünk gázmaszkát is.

Annyira használhat, talán az is lesz, mint a gégetükrő.

Mit lehet tudni?

jó lesz! Aludni... Ágyban... Még szerencse, hogy nem öltözködtünk fel. De miért vagy olyan kipirult?

Feleség: A legyeket hajtottam rólad. (Kis szünet). Egész délután.

Bandika (elrohög magát).

Feleség: Mit nevezsz, te taknyos! Jobban tennéd, ha aludnál!

Bandika (illedelemesen): Igenis, mama! (Várja, amíg sötét lesz).

Feleség (eloltja a villanyt): Na, most aludjunk!

Bandika (a mama ágyához mászik).

Feleség (felriad): Ki van itt?

Bandika (suttogva): Itt Árpád fia, aki felébredt álmából!

Feleség: Hallgatsz, te szemtelen!

Bandika: Anyukám, egy cseppet sem aludtam!

Feleség: Tudom, azért jöttél ide!

Bandika (kivágja a tromfot): Nem most, hanem a délután!

Feleség (elálló lélegzettel): Szent Isten! Mit akarsz? Mondd meg gyorsan, mit akarsz?

Bandika: Tegnap délután láttam a városban egy nagyszerű kis biciklit...

Feleség: Megveszem, csak menj már a fenébe, drága!

Bandika: Kezétszókolom! (Bebujik az ágyába és máris alszik).

Móricz (felriad): Mit akart a gyerek?

Feleség: Semmit, csak jóéjszaka ki-vánt a mamájának!

Móricz: Milyen édes! (Büszkén): Az én fiam!

Feleség (ráhagyja): Igen, igen.

Sötétség. Móricz a rövidáru szakmáról, felesége Krausz urról, Bandika pedig a „nagyszerű kis bicikli”-ről álmodik. Oh, milyen boldogok.

A védők a Skoda-perben két felebbezést adtak be

A per szereplői ellen szóló feljelentéseket még nem iktatták

Anghelescu nem lép ki a liberális pártból

Bukarest, augusztus 19. A politikai közérdeklődést a Selezki-itélet foglalkoztatja. Legnap bukaresti jelentések nyomán mi is megirtuk, hogy a védők feljelentést adtak be Uica tábornok, Georgescu ezredes, Pomponiu ezredes és Marulis adófelügyelő ellen, okirat-hamisítás, illetve hamis eskü miatt.

Ujabb jelentések szerint ezek a feljelentések még nem érkeztek be a hadbíró-sághoz.

Ezzel szemben a védői kar két felebbezést nyújtott be az ítélet ellen.

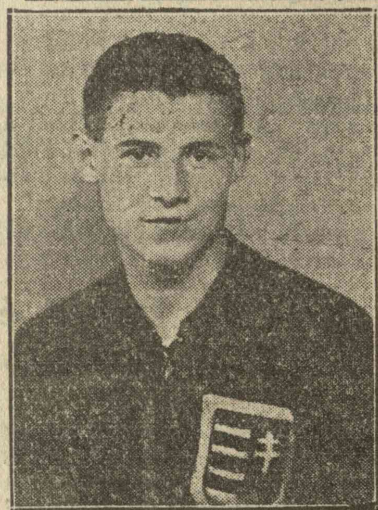
Az első felebbezés a Semmitőszékhez ment azzal, hogy a hadbíró-ság nem volt illetékes a per tárgyalására. A második felebbezést a hadbíró-ság revíziós hatósága elé terjesztették.

A LIBERALIS PARTBAN amelynek vezetését súlyos ellentétek

bontották csoportokra, az utolsó pillanatban sikerült tisztázni a helyzetet. Anghelescu volt közoktatásügyi miniszter, aki nek elsősorban voltak sérelmei, valamilyen formában elégtételt kapott, mert csütörtökön este olyértelmi nyilatkozatot adott ki, hogy a kiválásáról elterjedt hírek fantázia szüleményei.

A pártvezetőség gyűlését szeptember első napjaira hívja össze Dina.

SPORT-ÉLET

SAROSI, a Ferencváros centerhalfja

A FERENCVÁROS BUKARESTBEN

A budapesti Fradi a Juventus-szal és a Ripensiával átszik

Bukarest, augusztus 19. Beszámoltunk már arról, hogy a Ferencváros augusztus 26-án és 27-én Bukarestben fog játszani. A Ferencváros bukaresti útját egyúttal felhasználja arra is, hogy végre likvidálja régi differenciáit a temesvári Kinizsi-vel, amellyel augusztus 20-án fog játszani. Utána ellátogat Nagyváradra, ahol a NAC távolléte miatt a Crisana lesz az ellenfele. Ez a meccs egyúttal arról is nevezetes, hogy ezúttal fog először játszani a nagypárad klub színeiben Barátky, akinek ismeretesen csak augusztus 15-től adott a szövetség játékgengelyt. A Crisana tehát egy méltó meccsel fogja megünnepelni Barátky első szerepeltetését.

Bukarestben egyébként óriási előkészületeket tesz a Juventus a Ferencváros fogadtatására. A Ferencváros meccsére a Juventus megnagyobbította a Romcomit pályát, ahol a nagyhirű magyar csapat bemutatkozik. Külön számított ülőhelyeket bocsátanak ki, a mely tény először történik meg egy külföldi egyesület játékanál. Az érdeklődés ugyanis óriási, mert egyetlen külföldi csapatnak sincs olyan nagy híre a román fővárosban, mint a

Fradinak. Az előjelekből ítélve, a diadalmas Balkán-Kupán kívül ebben az évben ez lesz a legnagyobb sporteseménye Bukarestnek.

A Ferencváros is méltóan akar felelni arra a nagyvárnyu érdeklődésre, amely bukaresti szereplését megelőzi és így az eredeti terveitől eltérően, a temesvári mérkőzés után nem utazik haza, hanem a közbeeső időt az egyik román, illetve erdélyi fürdőhelyen fogja eltölteni, hogy játékosait pihentetően állíthassa ki úgy a Juventus, mint a Ripensia ellen. Habár a vezetőséget megostromolták különböző ajánlatokkal, más meccset erre az időre nem vállalt. A csapat teljesen kompletten utazik le és így valószínűleg a múlt héten még sérült Takács II. is lejön, akit Németországba sem vitt magával a Ferencváros, hogy a bukaresti meccsre rendbehozhassa magát.

A Juventus sportbelileg is lázasan készül a Ferencváros ellen. Teljesen reorganizálta a csapatát, amelyben a nemrég rehabilitált Major is szerepelni fog. Kérdésünkre a vezetőség kijelentette, hogy azt a tiszteletlenséget nem követik el a Ferencváros ellen, hogy győzni is akarjanak, miközben nevetve mutatták a Fradi eredménylistájából az uruguayi válo-

gatott világbajnok ellen elért 3:2-es győzelmet. Ők szerényen megelégszenek azzal is, ha egy csekély gólaránnyal fognak kikapni. Nem fogják szégyennek tartani, ha a régi nagy Juventus 0:5-ös eredményét ismétlik meg.

Annál sokkal merészebb tervei vannak a bajnok Ripensianak, amely mindenáron a győzelemre megy. Utóljára ugyan 3:2-re kapott ki a magyar bajnok Ujpesttől, de ezt a csorbát most a Ferencvárosra akarják kiköszörülni. Az igyekezet tehát igen nagy a temesvári profik között, amit nagyban segít majd elő az a tény, hogy a helyi csapatokat is beleértve, a legnépszerűbb román csapat Bukarestben a Ripensia, tehát biztatásban nem lesz hiány, viszont a feladat is óriási, különösen, ha a legutolsó Ferencváros-Ujpest meccs eredményére gondolunk, amely 11:1-es rekordgyőzelmével végződött. Mindenesetre ez a meccs, tekintetbe véve a futball szeszélyességét, érdekesnek és eredmény szempontjából meglehetősen nyitnak látszik. Küzdelemre van kilátás, ami a Ferencváros szereplése mellett dupla csemege lesz.

S. N.

A predeáli országos atlétikai verseny

A versenyeket a király is végignézi

Bukarest, augusztus 19.

Jelentettük, hogy vasárnap, augusztus 20-án, Predealon országos atlétikai verseny lesz ennek keretében kerülnek eldöntésre az ifjúsági bajnokságok.

Az egyesületek és atléták nagyban készülnek a versenyre, melynek jelentősége és látványossága nem mindennapi.

A predeáli 4-es vadászászlóalj, élén az agilis, hozzáértő és sportkedvelő Grigoriu ezredessel, minden előkészületet megtettek az atléták és a közönség fogadtatására.

A versenyzők ingyen elszállásolást és ellátást kapnak.

Különösen Brassóból várnak nagy nézőközönséget, de a predeáli és a környező üdülőhelyek vendégei is jelen lesznek a versenyen.

A király nagy kísérettel érkezik vasárnap reggel a verseny színhelyére.

A diszkszürben 6 tábornok foglal helyet. A versenyszámok a következők:

100, 400, 800, 1500, 5000 méteres futás, 110 m. gátfutás, súly, gerely, diszkoszdobás, magas, táv és rudugrás, valamint 4x100 m. stafétafutás.

Pénteken este zárták a nevezéseket és a névsorból látjuk, hogy minden számottevő atléta benevezett.

A versenyen a klubok a pontokért fognak küzdeni. Díjak a következők:

1. díj: Károly király kupa (vándordíj).
2. díj: Cupa Romániei (először kiírva).
3. díj: Cupa Prahovei (vándordíj).

Az egyének teljesítményei a következőkkel díjaztatnak:

1. helyezett aranyozott plakett.
2. helyezett ezüst plakett.
3. helyezett bronz plakett.

Makino, a japán olimpiai bajnok 1000 méteres „matrózuszás”-ban 12 perc 51,6 másodperccel új világrekordot állított fel.

TENISZ-, FUTBALL-, ATHLÉTIKAI felszerelések, játékok, olcsók
TRITSCH Sportüzletében, Brassó, Kolozsvár-utca.

BRASSÓ HETI HIRADOJA

A polgármester autói — A játékkaszinó ügye — A villanyóra, amely bolondozik és a munkakamara, amely még mindig nem dolgozik

Brassó, augusztus 19.

Újból megeredt az eső. A Czenk, az öreg megint pipál és bőszen eregeti csucsáról hatalmas ködfelhőket. Ez az újabb eső, nem sok örömet jelent Brassónak. Ugy látszik, hogy azok, akik minden reményüket az idegenforgalomba helyezték, hiába imádkoztak, mert a napos nyár sokkal rövidebb létezett volt, mint azt remélni lehetett. Éppen ezért a hirtelen felderült idegenforgalomnak kezd lassanként beborulni.

KI LESZ ERŐSEBB: A MÉRLEG, VAGY AZ IDŐJÁRÁS

És ha tovább fog az eső esni, akkor az idegenforgalom menthetetlen. Még akkor is, ha arra a lassan lendülő fűrdővárosok minden fufangját működésbe hozzák. Mert bizonyára sokan vannak olyanok a hegyekkel körülvárt város területén, akiknek halvány fogalmuk sincs arról, hogy a városatyák strandkutató akcióján kívül mennyi más eszközt állítottak az idegenforgalom fellendítésének szolgálatába.

Azok a mérlegek, amelyek az utca különböző részein hirdetik a „pontos hus és zsirnyit”, tulajdonképpen szintén idegenforgalmi célt szolgálnak. A mérlegvállalkozók, nyilván felsőbb sugalmazásra, — ravaszul úgy állították be ezeket a mérlegeket, hogy azok a tényleges súlyon felül legkevesebb két-három kilót mutatnak.

Ez a „nyomaték” jelenti az idegenforgalmi propagandát. Mert tessék csak elképzelni, mi-soda elképedt arcot vág a balga idegen, aki Brassóba érkezése után, mondjuk három nappal, leméri magát és a két lej invesztálása után boldogan tapasztalja, hogy négy nap alatt három kilót hizott.

És ekkor az idegen megállapítja, hogy ilyen „hízókúrás” város a világon sincs több. Jö-e is idején.

Ime a trükk. Olcsó, okos és szellemes.

Mérlegcsalás. Ilyesm minden „arravaló” vállalkozásnál előfordul...

ESŐ UTÁN KÖPENYEG

S ha már az esőbe forduló idegenforgalom battyudaláról írunk, dicsérlettel kell megemlékeznünk a belügyminiszterrel is, aki augusztus közepére rendeletet adott ki, hogy a hatóságok udvariasan bánjanak a nyári nyaralókkal.

Ezt a rendeletet megkésve adták ki. Eső után. Három havi csapadék zuzta agyon a nyaralásra várók reményeit és a belügyminisztérium a gyér látogatókról semmiféle rendelettel nem gondoskodott.

Ez pedig igazságtalanság. Mert ha udvariaság jár ki azoknak, akik az utószeszont élvezik, a komoly nyaralókat, akik az esőben is nyaraltak, ugyancsak hatósági előzékenységekben kellett volna részesíteni.

A POLGÁRMESTER

a belügyminisztérium mulasztásáról természetesen nem tehet. De megkevesbé tehet arról, hogy a hegyek között fekvő fűrdőváros nevének keresztül „országos szénázóvá” adagolják.

Voicu polgármestert ugyanis csúnyán megtámadták. Hátba. Egy helyi lap utcséli hangon azt írta róla, hogy két Citroen autót kapott ajándékba attól a párisi vállalatától, amelytől a város az új autóbuszokat vásárolta.

Ezt a híradást átvették a fővárosi lapok is, azzal a gunyos megjegyzéssel, hogy „a Citroen gyárnak két autóbán megnyilatkozott udvariassága nagyon gyanús”...

Ugy látszik, Bukarestben azt hiszik, hogy Brassóban lópnak és panamáznak. Nem akarjuk megvédeni Voicu polgármester becsületét. Erre nem vagyunk hivatottak. A polgárság ismeri. Brassó polgármesterei között is azok közé tartozik, aki a város érdekében sokat tett.

Csak a város jó hírét akarjuk itt, a helyi és bukaresti támadásokkal szemben védelembe venni. Ha a polgármester „autókat fogad el”, akkor a lakosság és az általa megválasztott városi tanács is bűnös. A polgármester ugyanis nem kaphat két autót ajándékba, anélkül, hogy a városi tanács ne tudjon róla.

Ha a polgármestert rágalmaazzák, a várost is ócsárolják.

Voicu doktort nemrégiben valaki reggel hét órakor rajtakapta, amint az egyik külvárosi részen gyalogosan és egyedül baktatott.

Megkérdezte tőle, hová megy ilyen korán? — A városi munkálatokat vizsgálom felül.

Voicu polgármester reggel hatkor irodájában van. A polgárságot dolgozik. Nem az ember, aki két autót kap ajándékba.

Még egy Citroen dugattyút sem fogad el. A játékkaszinó pinkáját is visszautasította azzal, hogy a polgárság nevében judáspénzt nem akar elfogadni.

Ezekután ítéljen a közvélemény...

A JÁTEKKASZINÓ

Állítólag még mindig nem szűnt meg véglegesen. A pinka matadorjai még mindig reménykednek. A rulett és a bakkarat felajzotta a kártyaszennvedélyeket. Azok, akik a kártyától remélték a megmentést, most türelmetlenül vergődnek a — rétlenségben, mint valami szárazföldre került halacsákak.

És összeomlottak azoknak a szerencsétlen éhező kisegyzistenciáknak a reményei is, akik éveken keresztül koplaltak, míg végül Brassóban bukaresti nagyurak megnyitották a bünbarlangot, ahol a pinka

kából „palami nekik is leest”. A hontalanok között, akik nem társak az üzletben, csak a morzsák felszedői, akadnak letört nagyvállalkozók, tönkrement kereskedők és a Nagy Időknek másfajta éhezőt tenni, akik most „kenyerüket” veszítették. Ezt csak azért említettük meg, mert igazságos intézkedésnek van árnyoldala is Huszan elvesztették a kenyerüket. Ezt a szomorú kenyerüket!

A fontos azonban mégis az, hogy a város lakossága ettől a fertőtől és romlástól, amelyet a kaszinó jelentett, megmenekült.

Ez megnyugtathatja azokat a nincsteleket is, akik tovább is éppen úgy éheznek és nyomorognak, mint a kaszinó megnyitása előtt.

Kenyér nélkül voltak. Kenyér nélkül maradtak.

Futurista villanyórák Brassóban

Brassó, a „Spiesbürger” város pontatlan lett. Nyilván a polgárság óhaja volt, hogy a város különböző utcáin és a nagyobb tereken órákat állítsanak fel. A lakosság pontos akart lenni.

Bárhova fordultál, órát találtál és tudtad a pontos időt. Ma azonban ahhoz, hogy valaki az időben tájékozódhassék, nem elég az órára nézni, hanem a rap állását is tanulmányozni kell.

Parancsol olcsón egy Odhner típusu számológépet?

Két regáti szélhámos, akik sofförnek, színésznek és táncosnak adják ki magukat, most géppel kereskedett

Brassó, augusztus 19

A brassói rendőrségnek véletlen folytán veszedelmes szélhámosokat és betörőket sikerült lefűlelnie. A sikeres fogás Lungu Joan detektívnek az érdeme, aki abban a pillanatban tartóztatott le egy regáti szélhámost és szélhámosnőt, amint egy automatikus számológépet akartak poton áron eladni.

A letartóztatott férfi Blumenfeld Raimond bukaresti lakos, a nő neve pedig Gogel F. Florica, aki szintén bukaresti illetőségű. A szélhámosok az egyik brassói üzletben éppen egy eredeti „Odhner” típusú kalkuláló gépet akartak eladni. A vásárt a detektív figyelte, aki felszólította Blumenfeldet, hogy „gazolja a gép eredetét. A fiatalember hebegni-habogni kezdett. Felvitték mindkettőjüket a rendőrségre és utána néztek a bejelentő hivatal nyilvántartási könyveiben, ahonnan kiderült, hogy egy Blumenfeld, mint csinos sze-

retője többször összeütközésbe kerültek már a törvénnyel.

A megkezdésen jöképű szélhámos ellen jelenleg körözölve van kiadva lopás miatt. A körözvényt a fővárosi rendőrség bocsátotta ki. Azért is keresik Blumenfeldet, hogy a lopás miatt kirótt négy hónapi büntetését kitöltse.

Gogel Mária szintén itt már hat hónapot lopás miatt. Ugyálszik azonban, hogy a büntetés nem javította meg, mert újabban szélhámosságokra adta magát.

A rendőrségi nyomozás során megállapítást nyert, hogy Blumenfeld a legfantasztikusabb szélhámosságokat követte el. Sofförnek, színésznek, és táncosnak adta ki magát, attól függően, hogy a körülmények miképpen kívánták. Szélhámoságaiban segédkezet nyújtott neki csinos barátja. Letartóztatásuk után mindkét szélhámost átkísérték az ügyészségre, ahol kihallgatásuk folyik.

Utakat hoznak rendbe és erdőket adnak bérbe Brassó megye községei

Arlejtések a megyében

Brassó, augusztus 19.

A Vármegyei Közlöny legutóbbi száma Brassó megye területéről az alábbi arlejtéseket közli:

Feketehalom község vezérőse szeptember 2-án délelőtt 10 órakor arlejtést tart 225 vagon és 10.000 kilogramm gömbölyű bukkutizfa eladására. A fa ára vagonként 2700 lej és az Szunyogszék község állomásán fekszik lerakva.

Pürkerecz község elöljárósága szeptember 2-án délelőtt 9 órakor arlejtést tart a községi épületek javítására. A munkálatok értéke mintegy 8690 lej lesznek ki.

Az Állami Útpénztár brassói igazgatósága 680 köbméter kavicsot vásárolna a Szászvolkány és Höltyvénny közötti út megjavítására. Ezt a kavicsmennyiséget nem arlejtés útján, hanem szabad alku formájában akarja beszerezni. Az érdeklődők hétfőn, augusztus 21-én jelentkezzenek a vármegyei prefektúrán az utügyszálynál.

Hosszufalu község elöljárósága augusztus 19-én, tehát ma délelőtt 9 órakor arlejtést tart a községhez, a Borzós völgyében fekvő 70 öl fa eladására. A kikiáltási ár ölenként 400 lej.

A vármegyei utügyi igazgatóság az alábbi közmunkálatokat és közszállításokat írta ki: 1. 1860 köbméter kavics beszerzése a Brassó—Záron—Bodzavám közötti út feltöltésére,

A szállítmány értéke 242.700 lej. A leszállítás határideje a megálapodás létrejöttétől számított két hónap.

2. 625 köbméter kavics beszerzése a Hosszufalu—Doftana felé vezető és Hosszufalu—Garcin közötti utvonalak részére. A kavics értéke 52.300 lej, harminc napi leszállításra.

3. 620 köbméter kavics leszállítása 87.400 lej értékben a Hosszufalu—Prázmár—Szászheymény községek közötti utvonala feltöltésére.

4. 690 köbméter kavics beszerzése 45 nap alatt, 87.070 lej értékben a következő utvonalakra: Tatrang—Bodola—Keresztvár, továbbá Keresztvár—Uzon, valamint Bodola—Prázmár között.

5. 1250 köbméter kavics beszerzése, 118.300 lej értékben a derestyei utvonala számára. A kavics két hónapon belül leszállítandó.

6. 1600 köbméter kavics beszerzése Brassó—Botfalva és Ramnicul Valcea megye határáig vezető utvonala feltöltésére, 243.200 lej értékben.

7. 1470 köbméter kavics beszerzésére az alábbi utvonalakra: Földvár—megyei határ közötti út, Botfalva—Földvár, Magyaros—megyei határ, Földvár—Krizba—Szunyogszék közötti állami út, Apáca—Örményes közötti utvonala feltöltésére. A megrendelés értéke 247.109 lej.

8. 670 köbméter kavics beszerzése a Keresztényfalva—Szászvolkány—Feketehalom—Höltyvénny és Földvár közötti utvonala feltöltésére.

Mert futurista órák vannak Brassóban.

A Kapu-utca végén, a vasutigazgatóságnál kifeszített villanyóra nemcsak futurista, de Janus-arcú is. Ha a posta felőli részét nézzük, örömmel tapasztaljuk, hogy üzletnyitási van még egy félóránk. Ha véletlenül a másik oldalra kerülünk, az óra elé, megdöbbenve tapasztaljuk, hogy az üzleteket már régen bezárták és az ebéddő is régen elmúlt. A két óralap között mintegy hatóra differencia mutatkozik.

Nem tudjuk, hogy a villanyóra nem felsőbb sugalmazásra Janus-arcú. Talán azért, hogy a megkésztetteket vigasztalja, ugyanakkor pedig a tulkorán igyekvőket lassubb tempóra biztassa.

Boldog ez a Brassó.

Itt mindenki megkapja a magát.

ÉS VÉGÜL: A MUNKAKAMARA

amely Brassó heti glosszájából nem maradhat ki. A munkakamarában helyreállt a béke. Illetve csak félig-meddig. A viták még mindig folynak. Nem ugy azonban, mint a közgyűlésen, hanem csendben és négy fal között.

És ez enyhítő körülmény.

Hát csak vitaközzanak. Hogy miről, az a közvéleményt aligha érdekelteti. Ugy a munkásokat, mint a munkaadókat egy dolog érdekli csupán: mit és hogyan dolgozik a munkakamara. Mert dolgozni volna mit.

A harciasabb elemek nem hagyják magukat. Az, hogy megvédelmezzék öntudatos álláspontjukat, szép, de ne feledjük, hogy a sok vitában elsikkad a lényeg.

Amely nélkül pedig a munkakamarából — sóhivatal lesz.

re, 82.500 lej értékben. A leszállítás ideje 45 nap.

9. 600 köbméter kavics beszerzése Otohány környékén lévő utak feltöltésére.

10. 540 köbméter kavics beszerzése a Rozsnyó—Predeal közötti vonal számára, 61.700 lej értékben.

A több millió lejt meghaladó kavics szállítmányok kiadására szeptember 1-én összevont arlejtést tartanak, délután 4 órakor a vármegyei ház második emeletén.

Bácsfalu elöljárósága arlejtést hirdet augusztus 28-ra, délelőtt 10 órakor a Csorgóvölgy és Türkös határa közt levő részen a Tömös folyó kavicsának kihasználására. Az évi bérösszeg 2500 lej. A bérletet a község 3 évi időtartamra köti meg.

Szunyogszék község elöljárósága szeptember 16-án délelőtt 10 órakor arlejtést tart mintegy 62,24 hektár területen fekvő erdősegének bérbeadására, kihasználás végett. Az erdő kikiáltási ára 1 millió 998.000 lej.

Szászvolkány község elöljárósága szeptember 2-án arlejtést tart a 251-es számú községi korcsmahelyiség bérbeadására, esetleg az italmérési engedéllyel együtt, szeptember 15-től 1934. év végéig. A kikiáltási alapár az évi bérre 58.400 lej.

Hosszufalu község elöljárósága augusztus 19-én arlejtést tart 800 köbméter kavics beszerzésére.

Csornátfalva község elöljárósága augusztus 28-án arlejtést tart a csornátfalvi kanális megjavítására. A javítási munkálatok összege 73 ezer lej lesz ki.

Bácsfalu elöljárósága augusztus 19-én délelőtt 10 órakor arlejtést tart 317 köbméter fa eladására, amely a községi erdőben vágathatóvá vált. A fa kikiáltási ára köbméterenként 80 lej. Szeptember 4-én másik arlejtést tartanak 112 öl fának a községhez, való beszállítására. Végül pedig augusztus 28-án arlejtést tart a községi elöljáróság a Gotthard bányában levő 600 köbméter kavicsnak a községi utakra való kihordására.

Itt említjük meg, hogy Rozsnyó község elöljárósága pályázatot hirdet egy gépirónói állás tus 26-ig kell benyújtani a községhez.

*** ORVOSI HIR.** Doktor Radu Liviu szülész, nőgyógyász, sebész, a vármegyei közközház orvosa és a Mentőegyesület igazgatója rendelőjét Brassóban, Virág-sor 10 szám alatt, (Luther-sörcearnok fellett) I. emeleten megnyitotta. Telefon 75. Diathermia-kezelés. Rendel délután 2—4 óra között.

Örök öröm, örök érték

az óra, az ékszer, de szakembernél kell vásárolni. A brassói Kapu-u. 54. sz. alatt megnyitott Gruber óra- és ékszeráruház 28 évi szakmai múlttal rendelkezik. A szemüvegek komoly szakértője, a javítások igazi mestere.

Nagy majális rendeznek

a póstások

A brassói póstások eredetileg azt tervezték, hogy május 28-án rendezik meg ezévi majálisukat. A majális azonban, amelyet Brassó lakossága annyira várt, el kellett halasztani, mert az arra illetékes hatóságok nem adták meg az engedélyt. A brassói póstások most az engedélyt megkapták és elhatározták, hogy a nagyszabású majális vasárnap, augusztus 20-án rendezik meg. Pitulescu Joan mérnök, a posta vezérigazgatójának védnöksége alatt. Pitulescu vezérigazgató egyébként személyesen is meglátogatja a brassói póstások majálisát. A majális teljes jövedelmét a tüdőbeteg póstások gyógykezelésére és támogatására fordítják. A május 20-ra megváltott jegyek, a rendezőség hivatalos közleménye szerint, érvényesek. Tekintve a jótékony célt, biztosra vehető, hogy a Hontérszón megtartandó póstások majálisát a város lakosságának jelentékeny része felkeresi.

Megverte a rendőrt

A brassói rendőrség tegnap őrizetbe vette Man Dumitru marostordai illetőségű munkást, hatóságai közeg megsértése címén. Man Dumitru, nyilván kissé ittas állapotban, vitába szállt Istrate Gheorghe közrendőrrel, aki esendire intette. Man erre éktelen szidalmak közepette nekitámadt a rendőrnek és inzultálta. Mant letartóztatása után átkísérték az ügyészhez.

Felborult a motorbicikli

Különös baleset történt tegnap délután Alsó-Tömös közelében. Simionescu Miklós, a brassói repülőgépgyár tisztviselője, egyik ismerőseivel motorbiciklin kirándulni ment. A tisztviselő hölgyismerőseit a pótkocsiba ültette. Az egyik fordulónál a motorbicikli belerohant egy szembejövő szekérbe, amelyben Szen Stefan bácsfalusi fuvaros ült. A motorbicikli felborult, a benne ülők pedig messzire kirepültek. Véletlen szerencsének köszönhető, hogy a vikendező pár a szerencsétlenséget kisebb horzsolásokkal uszta meg.

Lányok az intézetben

Bemutató a Lux-mozgóban

Maga a cím bizarr és érdekes: „Lányok az intézetben”. Nem csak a régi, de az új elemeket sejtint is a nő problémái és ezt a problémát soha sem lehet alaposan kiismerni. Bionyos mértékben misztikum. És hogy ez mennyire így van, azt leginkább olyan témái munkáknál tapasztalhatjuk, amelyeknek témája csakis a nő körül mozog. Az a film, amelyet a Lux-mozgó pénteken kezdett vetíteni, ezt a problémát érinti. A film sajátosságán felül a szexuális erejével hat, hogy ez az első film, amelyben csak nők játszanak. Képzeljünk el egy filmet, amelynek egyetlen férfi szereplője sincs. Egy leányintézetben pikantériákkal teli életét adja vissza, két nő szerelmét. A diáklányt, aki furcsán viselkedik szép tanárnőjével szemben. A furcsa viselkedés rengeteg komplikációt okoz, amelyek azonban megoldódnak, amikor kiderül a rejtély: a lány szerelmes lett tanárnőjébe. A film-irodalomnak ez a nagy és specifikus alkotása Christa Winslee „Gestern und Heute” című pompás műve nyomán készült. A film rendezése Karl Fröhlich zseniális munkáját dicséri. A szereplők is oly felülmelkedettek, hogy a film feledhetetlen élményt nyújt. Témájának tulajdonítható, hogy a „nők filmje” iránt Brassóban példátlan érdeklődés nyilvánul meg.

A brassói rendőrség hírei

A brassói rendőrség ma elővezette Nemes Achim brassói lakost, akit a brassói törvényszék körözött. — Szabó Árpád brassói lakos ellen eljárás indult, mert a 893-as számú autóval engedély nélkül közlekedett. — Gegeő Amalia Hirsch-utca 2 szám alatt lakó cselédleány feljelentést tett Tubi Mária Tatrag községben lakó nő ellen, mert becsapta s meglopja. A feljelentés nyomán a rendőrség Tubi Mária letartóztatta és átadta az ügyésznek. — Oláh István Vár-utca 19 szám alatti lakos feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, a kik ellopták a biciklijét. A nyomozás folyik.

NOGYAN ÉLJEN A SZIVBAJOS EMBER?

Szívbjai, érlelmeszesedés, vérnyomás. Irtá: BOGDAN KÁROLY egy. m. tanár, eh. főtanácsos. Legjobb könyv a szívbajokról és annak gyógykezeléséről. Ár 78 lej.

Brassói Lapok Könyvoszlálya

RÖVID HELYI SPORTRÉK

A Brasovia T. M. első csapata vasárnap délután Komandón játszik, az ottani S. W. A. G. csapatával.

★

A brassói Gáll, mint jelentettük, Rimnic-Vâlcea-ban az ottan rendezett marathoni futásban első lett és ezzel Románia 1933. évi marathoni bajnoka. A 42 kilométeres futás után az egybegyűlt közönség nagy ámulatára felkapott egy kerékpárra és jó tempóban 20 körrel irt le a pálya körül. Bankett után pedig marathoni távtáncot rendezett... reggelig. Ez aztán teljesítmény.

★

Kovács, az ismert brassói sífutó is résztvevett a marathoni futásban. Harminc kilométernél izomhúzódást kapott. Így is végigszaladta a távot és 7-iknek szaladt be a célba.

★

A Brasovia csapatának edzését a kilinc Geller vette át. Edzési napok szerdán és pénteken.

★

Glanczmann, a marosvásárhelyi M. T. K. volt nagyhírű csatára, akit Brassó sportközönsége jól ismer, hosszabb ideig üzleti ügyben Brassóban maradt. Az egyik klub edzőnek akarja megnyerni, de üzleti elfoglaltságára való hivatkozással visszautasította az ajánlatot.

A Brassóban letartóztatott nagybányai kommunista éhség- sztrájkba kezdett

Azt állítja, hogy nem „dolgozó” Brassóban és nincsenek társai

Brassó, augusztus 19.

A B. L. tegnapi számában beszámoltunk arról a letartóztatásról, amelynek közép-pontjában Décei László nagybányai kommunista áll. Décei közvetlen letartóztatása után kijelentette, hogy Brassóban senkivel sem áll összeköttetésben és azt is tagadta, mintha a kommunista mozgalomhoz bármilyen köze is lett volna.

Décei már a szigurancán éhség-sztrájkba kezdett.

Később azonban a bizonyítékok súlya alatt megtört és vallott. Hogy mit, arról a hatóságok nem nyilatkoznak.

Décei egyelőre átadták az ügyésznek, ahol Radu Pascu főügyész folytatja a nyomozást a kommunista ügyében.

Időközben a szigurancához megérkezett a nagybányai hatóságok értesítése,

amely szerint Décei mindössze 21 éves, Nagybanán aktív kommunista mozgalomban vett részt és ezért másfél évi fegházra ítélték. Tekintve, hogy Nagybanán számára tarthatatlanná vált a helyzet, Décei áttette működési helyét Aradra, innen Temesvárra, majd Kolozsvárra, ahol szoros együttműködött a különböző kommunista sejtekkel.

A hatóságoknak az a gyanújuk, hogy Décei azzal az intencióval, illetve megbízatással jött Brassóba, hogy itt a kommunista mozgalmat megszervezze. Ezért úgy Pascu főügyész, mint a vizsgálóbíró helyettesítő Zeid törvényszéki tanácselnök a brassói kommunista mozgalom leleplezésén fáradoznak, mivel biztosra veszik, hogy Déceinek társai is voltak.

Elfogták a Venczel-féle betörés tettesét

A betörő lársa rabolta ki egy esztendővel ezelőtti a derestyei templomát

Brassó, augusztus 19.

Néhány nappal ezelőtti beszámoltunk arról a nagyszabású betörésről, amely a Vasut-utca 37 szám alatt levő mérs és építkezési anyagraktáránál történt. Min emlékeztetés, éjszakánként idején ismeretlen tettesek behatoltak a Venczel Hans tulajdonát képező telepre, felfeszítették az ablakot és bemásztak az irodába. Itt ledöntötték a vaskasszát és annak hátát megfúrták. A vaskassza tartalmát természetesen teljesen kiürítették.

A nyomozás a vakmerő beörés után a legteljesebb eréllyel megindult és a brassói rendőrség fáradozása eredményre vezetett, amennyiben

a betörés tettesét sikerült lefogni Hajdu Ferenc közveszélyes betörő és országon kívül bűnöző személyben.

A szenzációs letartóztatással kapcsolatban a rendőrség a következő hivatalos kommunikikét adta ki:

A brassói rendőrség letartóztatta Hajdu Ferenc betörőt, aki beismerte, hogy ő követte el Hans Venczel Vasut-utca 37 szám alatti mérsztelepén a betörést, és ahonnan 10.000 lej készpénzt és más holmikat lopott el. Ugyancsak Hajdu József a tettese a Schlandt-féle börtényben elkövetett betörésnek, amely még 1932-ben történt, továbbá ő követte el a betörést Grama György, a városi falerakat főnökénél, akitől 36 ezer lej készpénzt lopott el.

A letartóztatott betörő augusztus 14-ről 15-re virradó éjszaka betört a Stejeria-utca 10 szám alatt levő egyik villába és 10 ezer lej készpénzen kívül rengeteg ruhaneműt lopott. A betörést nyaralóknál követte el és ezek: Freund Frigyes bukaresti és Gerber Herman galaci mérnökök.

A letartóztatott betörő kihallgatása során előadta, hogy a betörésekhez csak egy cinkosa volt és pedig Ferenc János, aki jelenleg Nagyenyeden tölti öt évi fegházbüntetését, amit azért kapott, mert annak idején kifosztotta a derestyei templomot.

Kötelességünknek tartjuk a brassói rendőrség nyilatkozatát leadni, tekintettel arra, hogy a letartóztatást csakis ebben a formában közölték a sajtóval.

Magánaton szerzett értesüléseink szerint azonban maguk a nyomozó hatóságok sem hiszik el azt, hogy Hajdu csak magában hajtotta végre Brassóban az utóbbi hónapok legvakmerőbb betöréseit.

A brassói rendőrség már régebb óta figyeli a veszedelmes betörő működését, csak mindeztideig nem sikerült lefűlelni. A legutóbbi értesülések úgy szölgtek, hogy Hajdu Ferenc Segesváron „tevékenykedik”. Ezért a brassói rendőrség a segesvári rendőrséget is figyelmeztette a betörőre. De Segesváron nem sikerült elfogni, csak Brassóban. A bünygyi osztály két legjobb detektívje, Vana és Sente detektívek fűlelték le a betörőt abban a pillanatban, amint Brassó város területére betette a lábát. A betörő kezdetben tagadni próbált, de hamarosan

megtalálták nála a Venczeltől elloptott távcsövet és fényképező gépet,

amely elvitathatatlan bizonyítéka volt annak, hogy a betörést ő követte el.

Hajdu rendőrségi kihallgatása után átadták az ügyésznek, ahol Radu Pascu főügyész többször kihallgatta. A rendőrség egyébként Craciun rendőrigazgató vezetésével a nyomozás ez ügyben tovább folyik.

Brassói piaci árak

Marhahus, levesnek I. kg. 18, marhahus, levesnek II. kg. 10, marhahus, pecsenye kg. 34 —36, sertéshus, combja kg. 26, sertéshus, karaj, kg. 34, zsirszalonna kg. 26, zsir kg. 34, tojás db. 1.20—1.50, csirke párja 30—90 lej. — Élő állatok, kilóra: Export ökr, élőszul kg. 9—11, sertés, élőszul kg. 15—18, igás ökr drb. 4000—6000, ló drb. 2000—6000, ló luxus, drb. 10.000—16.000 lej. — Terményárak nagyban: Buza q 420—440, rozs 270—280, árpa, sör 280—300, árpa, takarmány 200—220, zab 240—270, tengeri, szemes 190—200, lencse, nagyszemű 500—600, bab, fehér 300—330, burgonya 140—150 lej. — Takarmányárak nagyban, per 100 kg.: Széna, préselt 100—110, széna, laza 70—80, szalma, laza 50—60, korpa 130—140 lej.

A Brasovia T. M. Komandón

Brassó, augusztus 19.

Vasárnap, e hó 20-án, a Brasovia Komandón játszik első csapatával propagandamérkőzést az S. W. A. G. csapata ellen.

Az újonnan megszervezett S. W. A. G. csapata jó játékerőt képvisel és szép játékra van kilátás.

A mérkőzés eseményszámába megy és arra Komando és egész környéke el fog menni.

Motovelodrom — I. A. R.

Az összes motorbiciklistákat és kerékpárosokat, akik a tervezett versenyeken részt akarnak venni, a rendezőség arra kéri, hogy augusztus hó 20-án délelőtt 10 órakor jelenjenek meg megbeszélésre és tréningre a velodromon. A belépés és a tréning díjtalan. A vezetőség a Motorklub Roman tagjainak megjelenését is kéri.

A KÖLTÖTT PÓR

Berlinben a napokban meghalt egy öreg igazságügyi tanácsos, akinek az íróasztalán, amikor fel akarták venni a leltárt, egy egész milliós pörnek az iratait találták szép gyönyörűsággal kidolgozva. Volt ott minden: keresztlevelek, ellenirat, válasz, viszonzó stb. Még az ellenfelek egymásközi levelezése sem hiányzott, szépen fölbélyegezve. Az elhalt bíró életében ismerősei csodálkoztak, hogy dolgozószobájában éjszakaról-éjszákára világosság van. Most aztán kiderült a rejtély: a buzgó tisztviselő, hogy olthatatlan szorgalmát kielégíthesse, költötte magának egy pert, amelynek csak halálával lett vége. Szegény még egy kollégájának a papirosát is megszerezte, hogy az ellenfél periratait élethibbe állíthassa elő.

HÖLGYEK! Ne dobják el régi kalapjalkat **50 lejért** ajánlatot. Ugyanott kész **modellkalapok** legolcsóbb árban kaphatók. **B. LONYAI** HÖI KALAPGYÁRTÁS, Brassó, Kapa-36, az udvarban. **TÜZIFA,** amíg a készlet tart házhoz szállítva, 1000 kilonként: **380 lej.**

TOMCSA SÁNDOR:

Jelvényt hadirokkantaknak!

Minap a strandon egy ur rövidujju trikóban fürdőzött. Fekete nadrágcskában és fehér ingben, melynek ujjja a felsőkar közepéig ért. Ebben heverészett a napon és ebben ment a vízbe. E fürdőruha-főleg határozottan feltűnt. Beszéd tárgya lett. Elvégül a strandlőzökösnek is van egy határa, amit átlépni — pluszban — már-már erkölcsi telenség. Ez az ur pedig úgy merészelt kijönni a strandra, mintha teniszpályán lenne. Ezért figyelmeztetést és tárgyalgatókat e ruha-tulajdonosok. Annyira, hogy pillanatig még a strandszépek is kiestek a normális érdeklődésből és úgy piszkálták lábujjait, mint akik elhagyatottan, mint akár-melyik közönséges halandó. Aztán a strandkibáncsiság csakhamar kiderítette a következőket:

Az illető ur balkarját csak vízszintes tudja emelni.

Az illető urnak egy hatalmas forradás húzódik váll közepétől, elől, le a balkarján körülbelül addig, amíg a trikója leér.

Továbbá kétségtelenül megállapítást nyert — okmányok és szemtanúk alapján — hogy az illető urat 1916-ban Krisztus születése után, eddig még érthetetlen és kideríthetetlen okokból, az orosz fronton, Olika kisközség határában egy dum-dum golyó találta a vállán és az roncsolta az araszynál nagyobb sebet.

E bizonyítási eljárás során, a szerencsére kéznél lévő okmányok és tanúk egybehangzó igazolása előtt a közönség megijadt, az illető ur rehabilitálta magát, elnézték neki a forradást és elnézték a rövidujju fürdőruhát. Nem éljenek meg, de bizonyára akadtak olyanok, kik szent lelkesedésükben, apjukhoz méltóan, úgy igyekeztek volna kivenni részüket a kötelességből, hogy mint hajdanában „az okos öregem”, cigarettával kínálják meg a vérző hazafit, de a hadfi, ki most már inkább kövérkés, mint vérző, nem cigarettázott. Szerencsére.

Aztán az illető ur, mintha golyó találta volna, ledőlt a homokra és a közönség is átadta magát a homok-nap-víz jóhírségének és a strandszépek — ha kis-kis apprehenzió arccal is — de ismét átvették birodalmukat. Azért egyik szöke, kissé már hulló strandsíllag — aki már nem talált formát és körülményeket arra, hogyan tartsa bele legjobban „Thomas”-át az érdeklődés középpontjába — mondom, az egyik szöke mégis felsóhajtott: Rémes az a háború! Persze, nem azért olyan izés, mert ilyen sebeket üt, hanem mert három percig, amiatt a rémes izé miatt hiába ült a napon. Egy férfi sem örült meg érte.

A forrásos ur, kinek a vállából annyi csontot szedtek ki, hogy abból össze lehetne esztergályozni egy kisebb gyerek-csontváza, fényleg rokkant. Nem volt fényleges tiszt, lett tényleges rokkant. Rokkantsága kétségtelen, a napnál világosabb Tanuk ezreivel igazolhatja, hogy egészségesen és makulátlan testtel ment ki a frontra. Ugyancsak ezernyi tanuja van — a hivatalos veszteséglistánál mellett — hogy mint véres masszát dobták fel egy sebesültszállító szekérre, miről a birtokában lévő nyugla szerint, reménytelen állapotban átvette egy tábori kórház. Majd a kórházak sorozata jön, mind-mindenből törzslap, orvosi bizonyítványok, felülbiztosi jegyzőkönyvek, bizonylatok, „befundok”, rakásszámra. Aztán szerencsésen felgyógyult. Mint százszázalékos ember ment ki a frontra és még szerencsése, hogy huszonöt százalékosan sikerült hazakeréznie. A többi 75 százaléka 19 kis, 7 nagyobb, 6 közepes és 4 főfőforum rokkantnak nyilvánította, nem is számítva a repülőbiztonságokat. De mint mondom, szerencsésen felgyógyult.

Aztán úgy fordultak a dolgok, hogy az emberek nem hittek el semmit egymásról. Teszem azt, hogy az a forradás nem is forradás, hanem anyajegy. Eme anyajegy-elméletnek be kellett bizonyítania, az ellenkezőjét. Ez bizony, ha valaki nem szakorvos, csak egy laikus rokkant — ki-ből ugyan hiányzik vagy öt-kilónyi csont meg husz — megfelelő nehéz. A sebéből felgyógyult, a bizonyítási eljárásba majdnem bepusztult. De most írásos bizonyítványa van, éppen egy hete kapta meg. Szóval kétség nem fér hozzá, hogy rokkant.

Írásos bizonylata van...

Most térjünk vissza a rövidujju fürdőtrikóhoz. Hogy miért is rövidujju? Mert az a pékony fehér szövet a sebet nem véd. Nincs is mitől védje, a nap meg a víz csak jó lehet neki, különben is a sebet tel-

jesen gyógyult. A rövid ujjnak itt csak egy célja lehet, az, hogy takarjon. Ha pedig az ember valamit takar, azt rendszeren szégyelli. Ez esetben persze szégyenről nem lehet szó, legfennebb kínzó pillantásokról, ámuló borzongást, talán enyhe undort kifejező pillantásokról. És igaz van ennek a rokkant urnak (a hős szót tudatosan nem használjuk), mikor lepel alatt tartja ezt a beheggedt fájdalmas szomorúságát. Ehhez senkinek semmi köze (sajnos, még az államkincstárnak sem) csak neki és annak a golyónak mely a puskacsőben két és félszer előírásosan megfordult, aztán rőppályáján ellenállásra találva, egy puskagolyóhoz méltóan teljesítette kötelességét.

Viszont a közönségnek senki sem tiltja meg, hogy ne idegenkedjen. Ez már nem is észszerű higiénia, hanem barbárság, de így van. A testkultusz korát éljük. Nyolcéves kölykök súlyt dobznak kétségbe vagyunk esve, ha egy pattanás van a bőrünkön. Hogy a bőrünk alatt mi van, az még egyelőre nem fontos. A forradásoknak ugyanis megfelelően rossz hírük van. Az emberek suttogva, a szűzszegeleiből mondják: „forradásos a nyak.”

Itt azonban eme írás fonala kőféfé ágazik. Egyik a betegek, másik a hadirokkantak felé.

A betegek most csak annyit, hogy a betegség nem szégyen. A betegség egy töviskorona, melyet elődeink, vagy a sors nyomott a fejünkre. A betegséget lehet büszkén viselni és hiszem, hogy idő múlta boldogítja!

De miért lássanak az emberek betegnek, ha tulajdonképpen egészséges vagyok? (Nem tévesztendő össze a munkaképességgel.) A sajnálkozás a legelősebbetlenebb.

Kint a bárány, benn a farkas, vagy:

Mikről feledkezett meg Gyárfás Elemér dr. az erdélyi magyarság gazdasági megszervezésének tervével kapcsolatosan?

Ami jó az erdélyi szászoknak, miért ne lenne jó a magyarságnak is? — Gyárfás Elemér dr. donquihote-harca a magyar kisebbség gazdasági szervezkedése ellen

Arad, augusztus 19.

Egy kevés késéssel reflektálunk dr. Gyárfás Elemérnek a K. U.-ban megjelent s a B. L.-nak Kelly István aradi gyárigazgató gazdaságtervének magyar párti vonatkozásairól írott cikkre adott válaszára. A késés oka, hogy Kelly István nem tartózkodott Aradon. Viszont még így sem késtünk annyit a viszontválasszal, mint amennyi ideig Gyárfás dr. gondolkodott azon, mit válaszolhat a B. L. cikkére.

Hosszas helyett talán röviden összefoglaljuk, hogy miben tévedett Gyárfás dr. válaszában megírásakor s mikről feledkezett meg:

1. A magyar párt központi vezetőségének ez ügyben Aradra küldött levele nem egy szó, mint ahogy Gyárfás dr. — „idézi”.

2. Szó sem volt arról, hogy Kelly igazgató a marosvásárhelyi nagygyűlés közgazdasági szakosztályának ülésén előterjesztheti javaslatát, hanem csak arról, hogy ha akarja, a plenáris ülésen elmondhatja javaslatát. Ezt bizonyítani tudjuk.

3. A terv, amelyet a magyar párt Marosvásárhelyt megtartott gyűléséről sikerült — ismétlünk — kidiblizni, nem aradi világmegegyezés, nem aradi terv, hanem egy világelméletnek a speciális erdélyi viszonyokra való alkalmazása.

Ezenkívül megfeledkezett Gyárfás dr. a következőkről:

A) Miért vihették keresztül a terv aránylag primitív megvalósítását az erdélyi szászok?

B) Hogy az erdélyi szászok felkérték Kelly Istvánt tervüknek ismertetésére, mert annak gyakorlati alkalmazását keresztül akarják vinni.

C) Hogy az erdélyi szászok vezetői kijelentették, hogy ez az a terv és gazdasági egység, amelynek keretein belül az erdélyi kisebbségi front megalakulhat.

Egyébként a magyar pártnak Aradra intézett és az ügyre vonatkozó levelének vitatott része a következőképpen szól: „Ezen álláspont szerint teljesen illuzórikus bármilyen gazdasági jellegű megoldási terv, amely az erdélyi magyarság helyzetét, kizáróan a magyarság erőnyezőinek igénybevételével akarja megoldani, mert nyilvánvaló, hogy a magyar-

Molyokat akar tenyészteni?

Molyok paradicsomává akarja-e szekrényét változtatni? Vessen véget a molyveszedelemnek! Legyen legyvere a **FLY-TOX**, minden rovar halalos ellenszere!

FLY-TOX

Illatosított

És ha már beteg vagyok, miért ne figyelembe vehetném az a kis jelvény az embereket, hogy „pajtás ne sajnálj, hanem legyél büszke rám és örülj, mert talán éppen helyetted niselem ezt a kört, ezt a hiányt, ezt a mulatót, ezt a két gödröt a szemem helyett. Örülj és ha lehet pajtás, ne kellemetlenkedj. Ha lehet, ha nem sérti a te százszázalékos önértetted...”

Az a kis jelvény nem felesleges hiúság lenne, hanem mint pirinkó leadóállomás sugározna szét a világba: „Soha többé háborút!”

És tudnánk végre, hogy ki előtt veszszük le a kalapunkat.

Sajnos, akkor, mikor rokkantjaink a létminimumért viaskodnak elrongyolódott testükkel, szomorúan nevelésének tűnhetik fel, hogy gondjaikat még jelvényproblémákkal is tetézzék. Kétségtelen, hogy a leggyönyörűbb rokkantjelvény az a meglegedettség lenne, melyet a hála és a gondoskodás parázsolna az arcokra.

A rokkantjelvény gondolata nem új, nyugaton már mindenütt megoan. Persze a nyugdíjjal együtt.

Mégis felvetettük ezt a gondolatot, hát-ha hozzájárulnak illetékesebbek és kétségtelenül jobban.

és eszmélársaim — Silvio Gesell volt bajor pénzügyminiszter freimirtschaftliche elméletének híve — előre megjósolták a bekövetkezendő eseményeket. Annak hatásaként, hogy a lejt aranyhoz rögzítették és ezzel „állandó érték”-ké (mesterséges értékű) tették, vele szemben a bizalmat a péngelethez fokozták. Ahogy a pénz iránt megnövekedett a bizalom, úgy csökkent minden egyéb iránt. Ilyen helyzetben mindenki csak eladni akar, venni pedig csak annyit, amennyi feltétlenül szükséges, meglassul a pénz körforgási sebessége, szaporodnak a munkanélüliek, bukznak a bankok, tehát benne is vagyunk a „krízis”-ben.

Akik ezt az állapotot tudatosan megrendezik, azok az ország jóakaratai kölcsönnyújtói, akik egy-egy jól megrendezett deflációs, vagy inflációs korszakot azután alaposan ki is használnak. Eszközeik a Banca Nationala révén biztosítva vannak, hatalmuk pedig annyira terjed, hogy „szakértőket” ültethetnek az országba.

Ilyen körülmények között természetes és ebben az „összes szakemberek egybehangzó véleménye” eltalálta az igazat, hogy illuzórikus minden olyan gazdasági jellegű megoldási terv, mely az erdélyi magyarság helyzetén egyoldalúan és kizárólag csak a a magyarság erőntényezőinek igénybevételével akar segíteni, ha... és ezt már én mon-

ság gazdasági helyzetének megoldása csak az ország egész gazdasági helyzetének javulása esetén remélhető és ennek szoros függvénye.”

Ezeket a sorokat a magyar párt Sz. 522 —935. számú eredeti leveléből másoltuk ki. Kitiünk ebből, hogy a levélben szó sincs sem „szakemberek egybehangzó véleményéről”, sem a „magyarság szétszórótt voltáról” — mint ahogy Gyárfás dr. utólag be szeretné állítani.

Ennyit kívántunk mi a cikk megírásáról és tendenciájáról meg elmondani.

Egyébként Kelly István a következőkben reflektál:

A Keleti Újság július 29-iki számában dr. Gyárfás Elemér ur tollából „Félmillió magyar ember négyszázmillió leje” címen indoklás jelent meg arra vonatkozólag, hogy a marosvásárhelyi nagygyűlésen miért nem vehették tárgyalás alá oly formában a pénzügyi tervezetemet, ahogy azt kívántam.

Féltetve a személyes vonatkozásokat és felülemelkedve a maliciózus hangulatkeltésre való pálaszolástól, arra akarok csak rámutatni, hogy a cikkíró által megjelölt technikai és jogi akadályok a terv megvalósítása útjában részben nem állnak fenn, részben pedig áthidalhatók.

Legyőzhetetlen technikai akadályt a magam részéről nem látok fennforogni, jogi akadály pedig nem is létezik.

Tervezetemben hangsúlyoztam, hogy a megfelelő ismertető cikkek megjelentése után lépünk a nyilvánosság elé, mert az egészen természetes, hogy ilyen új és merész tervet megfelelő ismeretek hiányában megérteni nem lehet, megvalósítani pedig megkezdésébe. Meg kell ismertetni a magyar néppel a pénzügyrendszerben elrejtett üzleti lehetőségeket, rá kell mutatnunk arra, hogy a „krízis” nem valami földöntúli eredetű áldás az emberiségen, amelynek a megszüntetése ölbetett kezekkel muszáj várakoznunk, hanem a gyökere a Banca Nationala, illetve a nemzetközi stabilizációs szerződésekben, szóval a mai pénzügyrendszerben rejlik, megfelelőleg elbujtatva és elfüggőnyözve.

Amikor a „Legua Monetaria” 1929 febr. 7-án közzétett, előrelátható volt

A rejtőbenfejtők mostanában még a kereszt-rejtőbenfejtők is körülményesebb talány megoldásán fáradoznak. Visszater-e Troitzky Oroszországba, vagy nem?... Nehéz rá felelni.

dom, tovább tűrjük ezt az állapotot, ha továbbra is ölbetett kezekkel nézünk és tűrjük, hogy népünk nemcsak tanulatlan, hanem közép- és főiskolát végzett fiainak se legyen halvány fogalma, hogy mi mindannyian, úgy, ahogy vagyunk, napszámostól a gyárosig, bankhivatalnoktól a bankelnökig ki vagyunk szolgáltatva azoknak, akik a pénz, a csere-eszköz fölötti hatalmat gyakorolják. Mert az tény, hogy ma nemcsak egy ország lakóit, hanem úgyis szólon az egész világot behálózták a stabilizációs szerződésekkel és az aranyhálóval fojtogatják az emberiségét.

De ha mi beleszakítunk a hálójukba, ha a saját munkatermékeink, vagy munkaszolgáltatásaink kicseréléséhez nem vesszük igénybe az ő csere-eszközüket, úgy oly mértékben függetlenítettük magunkat a krizistól, amennyire egymást a termékeink és szolgáltatásaink által kiegészíthetjük. Sőt nemcsak mi magunk, hanem ezen az alapon biztosítható lenne a szászok nagyrésznének és minden bizonnyal a románok azon részének is az együttműködése, akik S. Gesell eszméinek a követői.

Technikai akadályt pillanatnyilag csak az képez, hogy még nincs a magyar pártnak oly nagyobb számú tagja, aki ismerné S. Gesell tanait, ahonnan az én tervem is ered és így megfelelő előismeretek hiányában pénzügyi téren sincs kellő áttekintésük és így felvilágosító munkát sem végezhetnek. Ennek az áthidalására javaslom, hogy alakítsa a párt tanulmányi bizottságot, amely a szükséges forrásmunkák beszerzése után végezze el a megfelelő tanulmányokat. Ezzel a fenti akadály megszüntethető.

Jogi akadályként a Banca Nazionale privilegiumát állítja be dr. Gyárfás Elemér. Ez szintén nem helytálló. A Banca Nazionale csak bankjegy kibocsátására van privilegiuma. Váltót tudtommal bárki kibocsáthat.

A Legea Monetară Art. 2. szerint „Se confirmă privilegiul de emisiune acordat Băncii Naționale... Biletale Băncii Naționale...”

A Statutele Băncii Naționale Cap. I. Art. 1. szerint: Banca Națională a României constituită în soc. an. are dreptul exclusiv de a emite bilete de bancă la purtător și la vedere.

Mindkét helyen csak bankjegykibocsátás privilegiumáról van szó. Az általam javasolt váltó-megoldás tehát nem sérti jogilag a Banca Nazionale privilegiumát. Ezek szerint indokolatlan az ügyességek emlegetése és az attól való félelem.

Ezek után kéréssel fordulok dr. Gyárfás Elemér urhoz. Ha válasza méltat, mondja meg nekem, hogy mely alkalomból emelt szót a parlamentben a külföldi tőkecsoportok érdekeinek mindenekelőld való helyezése ellen, mert például a legutolsók alkalommal, a Madgearu-féle genfi egyezmény ratifikálásánál a párt tartózkodott a szavazástól is.

A febr. 10-én és március 18-án az aradi párttagozathoz benyújtott javaslatomat teljes egészében fenntartom, csupán azzal egészítem ki, hogy tanulmányi bizottság delegálását kérem a pártvezetőségtől, melyben azonban sem a bankár, sem a jogász elem ne legyen túlsúlyban, hanem az őstermelő, ipáros és kereskedő, tehát a társadalom u. n. produktív elemei, akik mindegyikre közelebb állanak a való élethez.

Az a sok felmerülő és megoldásra váró probléma, amely annyi időt, munkát és pénzt vesz igénybe, nagyrészt magától megszűnik, ha a bajok gyökereit hatolunk és nem kozmetikai munkát végzünk, hanem operálunk.

Kelly István

★

Végezetül még le kell szögezzük, hogy Kelly Istvánnak a szászok által fémjelzett tervét a magyar párt gazdasági szakosztálya anélkül utasította el, hogy azt érdemileg megvitatta volna. Eppen ezért e cikk sem záródhat másként, mint az ebben az ügyben irt első cikkünk: A magyar párt vezetéségét illeti a szó: Kérjük pártatlan szakbizottságot Kelly István gazdasági javaslatának megvizsgálására.

★

A fenti vitának, bár a Kelly István-féle tervvel sok tekintetben magunk sem értünk egyet, teret nyitunk. Tesszük ezt azért, mert ha e vita nyomán nem is remélünk a Kelly-féle tervben megegyezést, sokban hozzájárulhatunk ahhoz, hogy a magyar párt a magyarság gazdasági realpolitikájának útjára végre rálépni — „kényszerül.”

HOBÁN JENŐ:

KATONA VOLT

A járda felzokog az utcasarkon, ahogy le-feljár háborus falákkal. Az utcasarkon hangja rekedten furja a fülekbe: „Újságot tessék.”

Hóna alatt nyomdászaga lapok: világproblémák, konferenciák, kis büszkeségek, önző érdekek. Ó katona volt, háborút járt meggörnyedt izmain kopnak az évek.

Fáradt emberek lépnek el előtte, félrevásolt cipők sarkára néz s halk sóhajlások szétszakadt foszlánya dörszöli szívet. ... Az utcasarkon az élet szürke napját őrizó szegény.

Szemben vele a kávéház terrasznak tarka népe tárgyal, kacag, beszél: férfiak, nők. A sima ablakok jegén felsir a fény. Ó katona volt s ahogy le-feljár, háborus falába kopog az út követén.

Cifra kirakatok tükre kacagja arcának ezerráncu ugarát, s a homlokát gond-orgiák forradalma faragja mélyre, kopaszra.

Kopnak az évek görnyedt izmain s zuhognak világforgató igég a végtelenben. Ó katona volt s az utcasarok zsongó zsivajába kopogja be féllábu élete szürke hilit.

Dr. PAPP BOGDÁN (Szamosujvár)

Az örmény, ami volt és ami lett

Cimül ezt is írhatjuk: Sorstragédia, melyet a szamosujvári örménység átélt s amelyben tizennégy évi pokoli harc után el is pörzött. Az egykor virágzó jólét után jött az elbukás.

Szamosujvár csendessé lett. Az egykor zajos kereskedelmi központ, a mozgékony örmény város, temetője lett a kiválóságokban nagy nemzetségnek, melyben a városalapítók s ezek ivadécai által épített házak, mintha hantok homlokára emelt emlékkövek lennének.

★

Röviden valamit a múltból: az örmény nemzet egy töredéke, kegyetlenül üldözve, a nemzettestből leválva, Erzerum

Az Örmény Kompániától a nyomoruságig

Az örménység a maga erejéből váltja meg saját jogi szervezetében, mint Örmény Kompánia, több ezer hold földbirtokkal azt a helyet, melyen városát felépíti. Nyilegyenesen halad a vagyonszerzésben. Egyházának tanácsa összetart. Tradíció lett a kereskedés mellett a földszerszés. Ez sikerült is.

Az újabb korban, hogy a községi törvény életbe lépett, eddig fel nem derített módon a város birtokába jutnak az örmény kompánia földterületei s a telek-könyvi helyszíneléskor már a város tulajdonánál jegyeztetnek be s vétetnek fel. A politikai községi rendelkezik az örmény kompánia földbirtokai fölött. Nyoma sincs, hogy miként szűnt meg az örmény kompánia.

A világháború kitörésekor Szamosujvárt dúsgazdag örmény családok rendelkeznek nagy birtoktestekkel. A szorgalom, munka, s egészséges üzleti szellem gyümölcsöt termel. A szamosujvári örmény földbirtokosok oly állatállomány-nyal rendelkeznek, aminővel az ország egy nemzetsége sem. Virágzó kereskedelmi telepek, dus legelők, szántók, kaszáló-földek, hatalmas tőkéik fölött rendelkeznek a nemzetség. E javak birtokában élik át az időt 1919-ig. Ekkor mintha megállt volna az idő. A jobb sors helyett bekövetkezett a legújabb kor, mely nem kimélt és mélyen befolyásolta a nemzetségek, családok, egyének életét. A szamosujvári örménység külföldi összekötteléseit teljesen elvesztette a helytelen gazdaságpolitika miatt. — el nem bírható exportvámok, szállítási költségek és nehézségek, — remény sem lehetett arra, hogy a piacokat visszaszerezhesse. Bécs, Prága, Porosz-Szilézia, Lengyelország, Budapest—Köbánya, az örmények által ügött exportkereskedelemtől központjai voltak. Az első s talán a legmélyebben bántó csapás volt ez. A végzet dolga volt s ehhez járult, hogy a határtalan állami beavatkozás folytán máról-holnapra az örmény bérlok a bérterületeket is elvesztették. A gyűjtőhelyül szolgáló, magántulajdont képező ezerholdas legelőterületeket még a kisajátítási eljárás előtt az erőszak jogán, a falvak népe szállja meg. E megszállást az államhatalom később szentesíti. A szamosujvári örmény egyházmegyének, — dacára annak, hogy törvény szerinti 100—200 kat. hold művelhető területhez volt joga, — dacára a konkordátum-törvénynek s az ebben biztosított jogutódlásnak, — a fiu- és leány-

fővárosából, Ani-ból vándoruttra kelt. A kiköltözött, hazátlan vándormadarak sok helyt kíséreltek meg a települést. Így eljutottak Moldovába, innen állandóan továbbdőlözve, Erdély földjére. Hogy e földön megtelepülhessenek, fejedelmi kegy kellett. E kegy bőségesen sugárzott. Apaffi Mihály fejedelem jószágos szívvél, rokonérzessel mérlegelte az üldözöttek végtelen szenvedését, nemcsak a letelepülés jogát de a teljes védelmet is biztosította. Az erdélyi nagyfejedelemség idején II. Apaffi Mihály már kiváltságokkal támogatja az örménységet, mely megtelepülése után azonnal város alapításra gondol s Erdély területén mozgalmas kereskedelmi életéhez kezd.

Árvaintézetnek s a szegényháznak földbirtokai vesznek el tulajdonosaikra nézve, az agrárreform folytán. Megdermedt a kereskedelmi élet. Virágzó örmény közvetítő és termelő telepek semmisülnek meg. A Bárány-, László-, Papp-családok sorsát pecsételi meg az idő. Majdnem tizezer kat. hold területű földbirtokot sajátítottak ki e családoktól, aránytalanul többet, mint Szamosmegye román családaitól. Gyulatelke, Szamosjenő, Örmény, Nagyiklód, Kiscég, Kérő, Aranyosmedgyes, Kisszék községek határain gyorsan, nagyon gyorsan végrehajtották a földbirtokreformot. Radikálisan! Kisajátítottak legelőterületeket, dacára, hogy ezek védelmét a törvény bizonyos mértékben biztosította s az örmény nemzetség fel sem ocsudhatott, pár hónap alatt mintagazdaságok cseréltek gazdát. Fel kellett oszlatni ménest, marhagulyát, el kellett kótyavetyélni mongolica-fajta nyájseréscordákat s ahol egykor a jogbiztonságban megnyugvász honolt, a szomorúságok, a gondok lettek urrá. A végzet pallosa suhanásában az ártatlan örmény családokat érintette legfőképpen.

Az örménység szomorú s egyben viaszgatalan helyzetbe jut. Anélkül, hogy az államhatalom egyházjogi szempontból, mint törvényhozó, a kérdést megoldotta volna, az egykor igen gazdag örmény egyház pár hónap alatt szegénnyé lett.

Ha butorait tőlünk vásárolja, 3 előnye van:

1. Minőségben elsőrendűt kap
2. OTTHONA IZLÉSES lesz
3. Kézpénzért nagyon olcsón és hitelben is nagyon kedvező feltételek mellett vásárolhat!

SZÉKELY és RÉTI BUTORGYÁR R.-T.
MAROSVÁSÁRHELY * BUKAREST * BRASSÓ

EZEN TABLETTÁK

NEURALGINE

JURIST

megszüntetik a leghevesebb fejfájást

Alapítványi vagyonok fölött ítelt az s mi végtelen szomorúsággal látjuk kiválóságában nagy nemzetségnek kallódását, mely egy egyházában, m a köz- és kereskedelmi életben elvárta volna az államhatalom igazságtéves. Ez jog és erkölcs szerint kötelesség le volna. E nemzetség nem kívánt mást nem kíván mást, mint az egyház szempontjából a jogutódlás alapján a konk dátum-törvény végrehajtását.

★

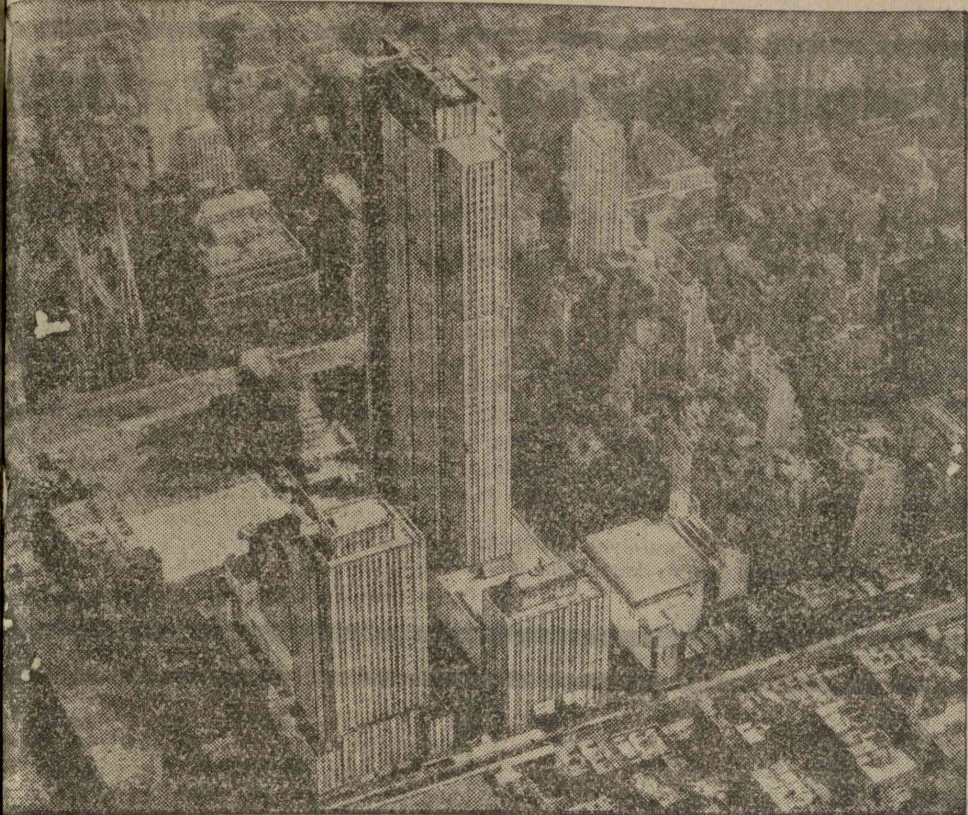
Az örménység elei 1672-ben települtek Erdély földjén. Törökudulás után a kereskedelmi élet fellendítésével nagyban hozzájárulnak a község gazdasági élet fellendítéséhez. Azóta szépen ivelő haladásba gyarapodnak. Volt idő, amikor Szamosujvárt az örmények lélekszáma a három ezret is túlhaladta, ma e lélekszám alá éri el a hétszázat. Fölépítik az örmény monumentális székesegyházat, mely úgy is, mint történelmi műemlék, úgy is, mint gyönyörű alkotás, még napjainkban feltűnő kelt. Jótékony s a maguk nemében egyedülálló intézmények létesülnek alapítványi vagyonokból. Fiu leánvívaintézete páratlan az országban mindkét nembeli örmény eredetű iskolák kötelesek befogadására. Az elaggott elszegényedett örményeknek a Karácsonyi-család által létesített szegényház a otthon és életet.

★

Szamosujvárt minden épület, talán mondhatjuk úgy is, minden kő az örménység szép múltjáról beszél. E szép múlt fölött elmerenghetünk a szőke Szamos partján épült örmény városban, a erdélyi örménység fővárosában.

SHAW TRÉFAJA

Shaw egy darabjának londoni premijén, amelyen a szerző természetesen jelen volt, óriási volt a tetszészaj. Shaw-ot függöny elé hívták. Ebben a pillanatban, a nézőtérrel fütyü hallatszott. Shaw nem jött zavarba és így kiáltott le a fütyülő fölé: Csatlakoznom kell a véleményéhez. De mit tehetünk mi ketten ez ellen a szöke bolond ellen.

Most készült el a kép közepén látható 70 emeletes felhőkarcoló, amely Rockefeller New York-i „rádióvárosában” emelkedik az égnek. A hatalmas betonkolosszus, melynek építése a 250 millió dollárt is meghaladta, színházakat, mozikat, előadó- és éttermeket foglal magában. Az épület különböző helyiségeiben és termeiben 75 ezer ember fér el.

SZELLEMI TORNA

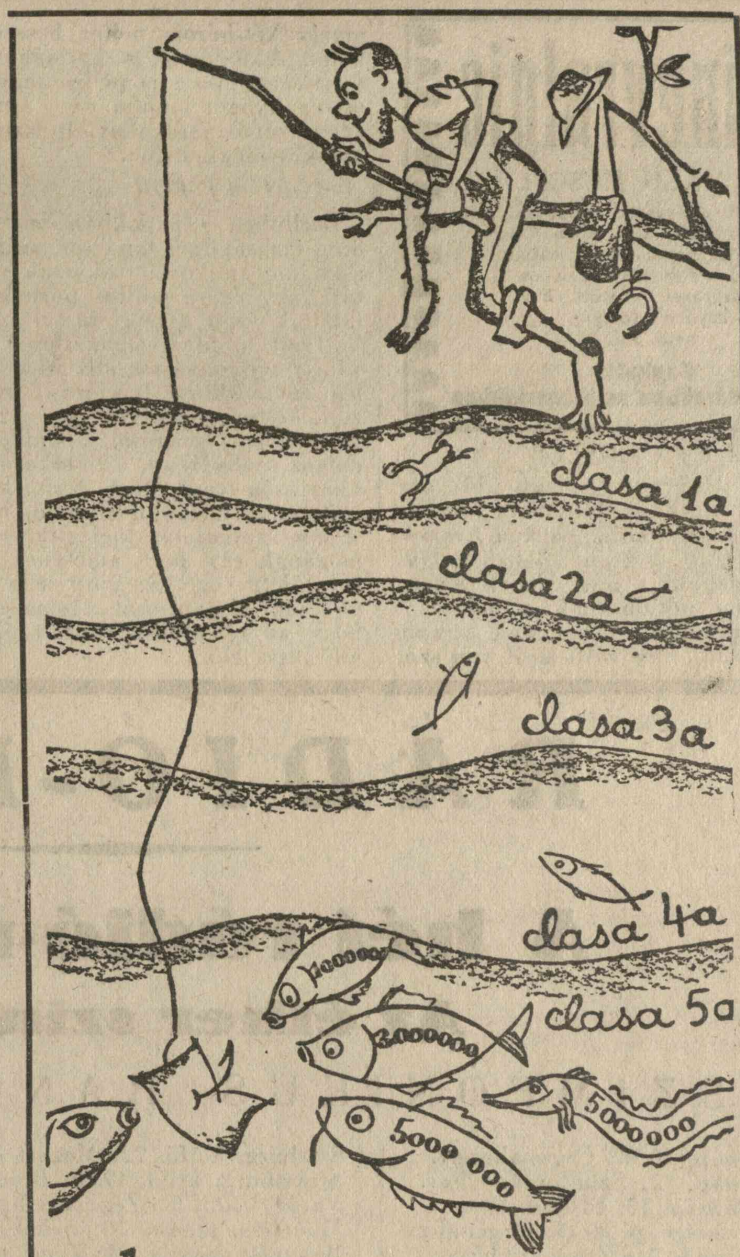
Keresztrejtvény

Tóth Zsigmond közs. jegyző (Nyárádremete) munkája

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
		15						16					
17	18			19				20				21	
22		23		24		25		26		27		28	
29			30		31	32			33			34	
35				36		37					38		
		39			40		41			42			
43	44			45	46			47			48		49
50			51										
52					53			54				55	
		56		57		58		59		60	61	62	
63	64				65			66		67			68
69				70					71		72		
73				74		75			76			77	
78			79		80	81			82			83	84
		85		86			87	88		89		90	
91													

Vízszintes sorok: 1. Fráter-nóta kezdő-nóta, 15. Görögül: kiközösítés, átok, 16. Ávid király hadvezére volt, 17. Biztató ültetőcska, 19. Nem folyik, 20. Személyes névmás, 21. Igekövető, 22. Menetrendi rövidítés (ék. pótl.), 24. Személyes névmás, 25. B-vel az elején, a „János vitéz” egyik szereplője, 27. Semmi sincs nélkül, 28. Hibázik, 29. Sémí Isten, 31. Asszir királyok fővárosa (utolsó betű és ékezet felesleges), 34. A bilincs a..., 35. Abbaye, a franciaországi város, 36. Kereskedelmi kifejezés, 47. Azonos mássalhangzók, 48. Francia művészet (fonet.), 50. Két szó: 1. Könyvkanadai tartomány, 2. Vissza: ... stiro, Dumas-regényhős, 52. ... on, az athéni jogszokások első kodifikátora, 53. Kereskedelmi közismert rövidítés, 54. ... ir, 55. Piacon és kereskedésekben van, 56. Budapesti könyvkiadóvállalat, 58. Az ... bizonyos régi magyar szó, 60. E-vel a ... gán, franciaországi folyó, 63. Vissza: ... tókban élnek, 65. Földrajzi író vezetéke (egyik műve: Utazásom Szicília Málta szigetén), 67. Vissza: szület, 69. ... szó: 1. Számnév, 2. Orosz folyó, 70.

É.-Amerikai Egyesült Államok egyik állama, 72. E-vel a végén, Franciaország leghosszabb folyója, 73. Vissza: helyrag, 74. Román tü, 75. Igekövető, 76. Személyes névmás, 77. Bibliai név, 78. Személyes névmás, 80. Tagadó szó, 82. Kérdő névmás, 84. A legelterjedtebb erdélyi magyar napilap monogramja, 85. A Ruhr vidék legnagyobb városa, 87. L-el a végén, kiküszöböl, eltávolít, 91. Ez teszi díszessé a király megjelenését, elvonulását.
Függőleges sorok: 1. Petőfi-verseim, 2. Kettőzve, szülő, 3. Román nő név, 4. Feltételes kötőszó, 5. Német író vezetéke (szül. 1889), 6. Férfinév, 7. Románul: „nekem van”, 8. Magyar festő vezetéke (1859–1922) és egyik festménye, 9. Ital, 10. Egyik legszebb csillagkép, 11. Román kötőszó, 12. Ez is adó, 13. Kötőszó, 14. Egyik közismert régi szomorú nóta egyik kezdősora (ék. pótl.), 18. Vissza: lónév (ék. pótl.), 21. Francia kisgyerek, 23. A Brassói Lapok egyik munkatársa, 25. Áram-bevezető, 26. Az adós réme (de csak volt), 28. A 23. függőleges regényének címe, 50. Román sorsjegy, 52. Testünkben sok van, 53. Kötőszó, 54. Két szó: 1. Sir, 2. Nem ül, 56. Azonos a 11. függőlegessel, 58. Azonos mássalhangzók, 40. Román házitűzhely, otthon, 42.

a legnagyobbikat!

ÁLLAMI OSZTÁLYSORSJÁTÉK

Az 5. osztály huzásai:
1933 augusztus 30. — október 6.

KERESKEDELMI HITELINTÉZET R.-I.

Cluj, Piața Unirii 20.
a Román Állami osztálysorsjáték főelárusítójától
és vidéki bizományosaitól.
Postai megrendelések a legpontosabban eszközölhetnek.

Német író vezetéke (1755–1859), 44. Svájci folyó, 46. A-vel a végén, vannak ilyen sugarak is, 47. Román „ritka”, 49. Mint a 47. függőleges, 51. Vissza: R közbeszúrásával, művészi stílus, 57. Azonos mássalhangzók, 58. Szárguldas, 59. Porció, 61. Igekövető, 62. Vissza: magyar képviselő Romániában (fonet.), 64. Vissza: görög betű, 65. Igekövető, 66. Vissza: Kérdőnévmás, 68. E-vel a végén, Amphion király neje, 70. Névelős fa, 71. Vissza: l-el a végén, utánoz, 79. Napszak, 81. ... emble (együttes), 82. Kérdőnévmás, többesszámban, 83. Vissza: fonet. kettős mássalhangzó (ék. törl.), 85. Fonet. mássalhangzó, 86. Vissza: előd, 88. Kettőzve, női becenév, 89. Kötőszó, 90. Iparosszorszám.
A megfejtésnél elegendő a vízszintes 1, 15, 31, 50, 70, 87, 91 és a függőleges 1, 8, 14, 23, 28, 68, 70 sorok beküldése.
A Brassói Lapok 1933 augusztus 6-án megjelent számában került keresztrejtvény helyes megfejtése:
Vízszintes sorok: 18. Kodály, 32. Náfa, 42. Bridge, 49. Induló, 52. Etienne, 56. Rak, amaz.
Függőleges sorok: 1. Cséve, 13. Deres, 31. Alapító, 33. Farina, 34. Raguza, 36. Hinta.
Helyes megfejtést küldtek be:
Györfő Jenő. Kézdivásárhely. Klein Zoltán, Medgyes. Fekete Árpád, Kézdivásárhely. Kern Rezső, Sepsiszentgyörgy. Márton Emilia, Csiksomlyó. Földes Éva, Csikszentmárton. Ifj. Morvay Endre, Kézdivásárhely. Tusnádi Elthe Amika, Tusnád. Csizsér Ákos, Marosludas. Vas Györgyné, Galócás. Sándor Károly, Uzon. Mór Ferenc, Brassó. Nasch

Miklós, Szamosujvár. Krizsovánszky Laci és Jenő, Szapárfalva. Schächter Lili, Marosludas. Iszlai Eszti, Nagy-Nyulas. Gidály Bandi, Székelykeresztúr. Goldstein Jenő, Marosludas. Grünstein Lilike, Nagy-Nyulas. Ady Médy, Csikszentmárton. Grünstein Béla, Csikmadaras, Kolcsar Erzsébet, Apáca. Tóth Tibor, Nyárádremete. Tóth Zsigmond, Nyárádremete. Bokor Baba, Páva. Pálmai Béla, Páva. Büchsenpanner Emil, Ratosnya. György István, Nicseni. Gergely Anna, Brassó. Koppán Jenőné, Bukarest. Vadász Mici, Tekerőpatak. Wagner Irénke, Brassó. Stóhr Sándor, Brassó. Molitoris Sári, Lugos. Frölich Cica és Éva, Gyulafehérvár. Schleit Piroška, Zilah. Dr. Kanabéné Sára Magda, Kézdivásárhely. Lengyel Piroška, Kézdivásárhely. Morvay Ági, Kovászna. Páll V. Géza, Kézdiszentkereszt. Szigethy Margit és Zoltán, Brassó. Braizer Pálné, Zernest. Sándor Gyula, Zernest. Nagy Ilona, Betlenszentmiklós. Schvarcz Gyula, Maroshévíz.
A három jutalomkönyvet sorsolás után a következők nyerték:
1. Koppán Jenőné, Bukarest.
2. Nasch Miklós, Szamosujvár.
3. Klein Zoltán, Medgyes.
Félrevezetik Önt, ha „OLLA” helyett silány utánszatokat ajánlanak. Utaítsa vissza ragaszkodjék az eredeti csomagolásához.
„OLLA” GUM..?

Antinevralgie

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, mig-
rén idegszabák, stb., ellen. Csakis
eredeti csomagolásban árusítják.
Minden dobozban az orvos
jelzésével ellátott 2
kapszula (ostya-
ban) van.

Kapható
gyógyszertárakban és drogériákban

AUSZTRALIA UJ CSAPÁSA

A victoriái tengerparton egy idő óta
milliónyi rák bukkan fel. Azóta lehetet-
len a halászok munkája, mert a rákok
egyszerűen felfalják a part összes halait.
S a rákok maguk, sajnos, ehetetlenek,
mert különben pótolhatnák a halászat-
ban esett károsodást. A halászok szerint
a japán óriás rák egy válfajáról van szó,

amely két-három méter hosszú szokott
lenni. A halászok a kormánytól várnak
segítséget, addig is pedig egy biológus
mérleganyagot tanulmányoz, amely a ten-
gerbe vetve a rákokat elpusztítaná, de a
halakat megkímélné.

A KÖLTÖTT PÖR

Berlinben a napokban meghalt egy
öreg igazságügyi tanácsos, akinek az író-
asztalán, amikor fel akarták venni a lel-
tárt, egy egész millió pórnék az iratait
találták szép gyöngyírással kidolgozva.
Volt ott minden: keresztlevél, ellenirat,
válasz, viszonzás stb. Még az ellenfe-
lek egymásközi levelezése sem hiány-
zott, szépen fölbélyegezve. Az elhalt bí-
ró életében ismerősei csodálkoztak, hogy
dolgozószobájában éjszakaról-éjszákára
világosság van. Most aztán kiderült a
rejtély: a buzgó tisztviselő, hogy oltha-
tatlán szorgalmát kielégítthesse, költött
magának egy pert, amelynek csak halá-
lával lett vége. Szegény még egy kollé-
gájának a papirosát is megszerezte, hogy
az ellenfél periratait élethívebben
ábrázolhassa elő.

Academia Superioară de Croitorie și Mode

DIRECTOR: D. THEODORESCU

BUCUREȘTI I. STRADA LIPSCANI NO. 18.

Értesíti a n. é. közönséget, hogy a tanfolyamok szeptember 4-ikén ismét megnyílnak
az összes osztályokon.

1. Női szabászat. 2. Divat. 3. Fehérnemű. 4. Férfi szabászat (polgári). 5. Katonai
formaruha (uniformis) szabászat, stb. stb.

A tanfolyamok időbeosztása: d. e. 9—12, d. n. 3—6, este 7—10.

A magyarázatokat — kívánatra — román, francia, német, stb. nyelveken tartjuk.

Az „Academia Superioară de Croitorie” Románia egyetlen és legelső intézete, amely
a legmagasabb szakmai kulturát nyújtja és a teljes sikert biztosítja.

Ne habozzon, tanuljon meg egy szakmát, vagy saját és családi használatra, avagy,
hogy ezen szakmával megélhetését biztosítsa. Készüljön fel minden eshetőséggel!

Szülők, rokonok! A legjobb hozomány, a legszebb ajándék, amit gyermekeiknek, fe-
leségüknek, testvérüknek nyújthatnak: egy tanfolyam az Academia Superioară de Croito-
rie kurzusain.

Az előkelő közönség tanfolyamai délelőtt tartatnak.

Kívánatra díjtalanul és készséggel adunk felvilágosítást és küldünk prospektust.

Academia Superioară de Croitorie și mode

RÁDIÓ-ÉLET

A hét rádió-műsora Az éther színe-jára

SZIMFONIKUS HANGVERSENYEK

Bécs, vasárnap, 10.30: Orgonahangv.
Bécs, vasárnap, 12: Szimfonikus hgv.
Zágráb, vasárnap, 13: Strauss hgv.
Hilversum, vasárnap, 20.45: Orgonahgv.
Varsó, vasárnap, 21: Zenekari hgv.
Belgrád, hétfő, 21.10: Beethoven hgv.
Bécs, hétfő, 21.50: Hangv.
Róma, hétfő, 21.45: Zenekari hgv.

Salzburg, hétfő, 22: Mozart szerenád.
Strassburg, kedd, 19.30: Brácsa hgv.
Varsó, kedd, 21: Zenekari hgv.
München, szerda, 20: Szimfonikus hgv.
Bukarest, szerda, 21: Zenekari hgv.
Strassburg, szerda, 21.30: Szimfonikus
hangv.
Varsó, csütörtök, 21: Ének és zenekari

hangv.
Brüsszel, csütörtök, 21: Zenekari hgv.
Frankfurt, csütörtök, 21: Mozart hgv.
Strassburg, péntek, 19: Kamarazene.
Varsó, péntek, 20.55: Szimfonikus hgv.
Bécs, péntek, 21: Zenekari hgv.
Strassburg, szombat, 21.30: Hangv.
Varsó, szombat, 21.30: Chopin hgv.

OPERA ÉS OPERETTEK

Bukarest, vasárnap, 21: Operett.
Róma, vasárnap, 21: Andrea Chenier.
Frankfurt, vasárnap, 21.15: Tosca.
Strassburg, vasárnap, 21.30: Lohengrin.
Varsó, hétfő, 21: Manon.
Bari, hétfő, 21.30: Don Pasquale.

Milano, hétfő, 21.50: Andrea Chenier.
Prága, kedd, 20.45: Szép Heléna.
Palermo, kedd, 21.45: Sly.
Hamburg, szerda, 21.25: Orleansi Jo-
hanna.
Belgrád, szerda, 21.30: Traviata.

Milano, csütörtök, 21.30: Andrea Che-
nier.
Brüsszel, csütörtök, 23.10: Traviata.
Bukarest, péntek, 20.40: Carmen.
Breslau, szombat, 21.20: Bőregér.
Bécs, szombat, 21.30: Andrea Chenier.

Vasárnapitól — vasárnapig

Vasárnap, augusztus 20

BUKAREST. 11: Hgv. 12: Népies ze-
ne. 13: Gramofon. 13.45: Hírek. 14: Köny-
vü zene. 17.30: Mezőgazdasági óra. 18:
Román zene 19: Hírek. 20: Felolvasás.
20.20: Könyvü zene. 20.40: Rádió szabad-
egyetem. 21: A stúdió zenekarának
hgv. 21.45: Előadás 22: A hgv folytatása.
BUDAPEST. 9: Helyszíni köv. a Szent-
István napi körmenetről. 10: Ünnepi is-
tentisztelet a koronázó templomból. 12.15:
Evangelikus istentisztelet. 13.29: A szé-
kesfővárosi zenekar hgv. 15: Gramofon. 16
Mezőgazdasági előadás. 16.45: Az állásta-
lan zenészek hgv. 17.50: Előadás Szent
Istvánról. 18.20: A székesfővárosi zenekar
hgv. 19.30: Előadás. 20: László Imre ma-
gyar dalestje. Pertis Jenő és cigányzene-
karának a kíséretével. 21.15: Költemények
21.40: Sport- és löversenyeredmények. 22:
Magyar hgv. 23.50: Időjárásjelentés, majd
a Waldbauer-Kerpely vonósnyegyes hgv.
24.30: Rác József és cigányzenekara. —
BÉCS. 9.10: Gramofon. 10.30: Orgonahgv.
12: Szimfonikus hgv. 14: Könyvü zene.
16.35: Kamarazene. 20: Modern osztrák ze-
neszerzők művei. 21.25: Könyvü zene.
23.15: Hgv

Hétfő, augusztus 21.

BUKAREST. 13: Gramofon. 13.45: Hi-
rek. 14: Hangv. 18: A stúdió zenekarának
a hangv. 19: Hírek. 20: Felolvasás. 20.20:
Gramofon. 20.40: Rádió szabadegyetem.
21: Kamarazene gramofonon. 21.30: Elő-
adás. 21.45: Kétzongorás hgv. 22.45: Hi-
rek. BUDAPEST. 7.45: Torna, gramofon.
10.45: Hírek. 11: Két előadás. 13.05: A
Szika-vokálkvartett hgv. 14.30: Régi
magyar muzsika. 16.30: Diákelőadás. 17:
Asszonyok órája. 18: Novella. 18.50: He-
gedű hgv. 19.30: Előadás. 20: Zongorahgv.
20.45: Előadás. 21.15: Gramofon. 22.50: A
Mándits szalonzenekar hgv. 23.50: Időjá-
rásjelentés. 23.55: Kiss Lajos és cigányze-

nekara. BÉCS. 12.50: Népies zene gram-
ofonon. 13: Hgv. 16.40: Népszerű opera-
riák. 18.10: Hangv. 23.15: Hangv.

Kedd, augusztus 22.

BUKAREST. 13: Gramofon. 13.45: Hi-
rek. 14: Könyvü zene. 18: A Motzoiu ze-
nekari hgv. 19: Hírek. 20: Előadás. 20.20:
Hangv. 20.40: Rádió szabadegyetem. 21:
Helen Gorgos dalestje. 21.20: Zenekari
hgv. 22: Előadás. 22.15: A stúdió zeneka-
rának a hgv. 22.45: Hírek. BUDAPEST.
7.45: Torna, gramofon. 10.45: Hírek. 11:
Három novella. 13.05: A stúdió zenekara-
nak a hgv. 14.30: Rác Lajos és cigányze-
nekara. 17: Novella. 18.45: Sportelőadás.
19.15: Magyar dalok. 20: Előadás. 20.30:
Előadás. 21: Három egyfelvonásos. 22.45:
Hírek, majd Toll Árpád és cigányzeneka-
ra. 24: A Bachmann dzsez hgv. BÉCS.
12.50: Híres művészek hanglemezei. 17:
Operaszínek gramofonon. 20: Nagy
hangv. 22: Könyvü zene. 23.45: Táncmu-
zsika.

Szerda, augusztus 23.

BUKAREST. 13: Gramofon. 13.45: Hi-
rek. 14: Seta hgv. 18: Könyvü zene. 19:
Hírek. 20.20: Népies zene. 20.40: Rádió
szabadegyetem. 21: Hegedűhgv. 21.50: Elő-
adás. 21.45: Fuvolaszó. 22.15: Cselló hgv.
22.45: Hírek. BUDAPEST. 7.45: Torna,
gramofon. 10.45: Hírek. 11: Előadás. 13.05:
Gramofon. 14.30: Hangv. 16.30: Diákelő-
adás. 17: Előadás. 18: A Berend szalonze-
nekari hgv. 19: Helyszíni közvetítés az
evezősversenyéről. 19.30: Komlóssy Emma
magyar dalestje, Kurina Simi és cigányze-
nekara kíséretével. 20.30: Felolvasás.
21: A székesfővárosi zenekar hgv. 22.50:
Hírek. 22.50: Zongora hgv. 23.50: Időjárás
jelentés. 23.55: Veress Lajos és cigányze-
nekara, Kalmár Pál (ének) közreműködé-
sével. BÉCS. 12.50: Alpési dalok gramofon-
on. 17: Kamarazene. 18.20: Dal hangv.
22.55: Táncmuzsika.

Csütörtök, augusztus 24.

BUKAREST. 13: Gramofon. 13.45: Hi-
rek. 14: Könyvü zene. 18: Dzsez. 20.20:
Könyvü zene. 20.40: Rádió szabadegyetem
21: Costinescu Evantia dal hangv.
21.20: Szimfonikus hgv. 22.15: A hangv.
folytatása. 22.45: Hírek. BUDAPEST.
7.45: Torna, gramofon. 10.45: Hírek. 11:
Előadás. 13.05: Szalonzenekari hgv. 14.30:
Hangv. 17: Előadás fiatal lányoknak. 18:
Énekari hgv. 19: Előadás. 20.30: Tézene
a városligetből. 21: Külpolitikai szemle.
22.30: Hírek. 22.50: Kétzongorás hgv.
23.50: Időjárásjelentés. 23.55: A Heide-
berg-Buday-Sebő művésztrio hgv. BÉCS.
12.50: Híres művészek hanglemezei. 15:
Déli hgv. 16.55: Hangosfilmklágerek gram-
ofonon. 18.25: Hangv. 20.15: Strauss
„Egyiptomi Heléna” c. operája. 23.50:
Esti hgv. gramofonon.

Péntek, augusztus 25.

BUKAREST. 13.45: Hírek, majd gramofon
14: Zenekari hgv. 18: Könyvü zene.
19: Hírek. 19.15: Népies zene. 20: Felolva-
sás. 20.20: Rádió szabadegyetem. 20.40:
Bizet „Carmen” c. operája. BUDAPEST.
7.45: Torna, gramofon. 10.45: Hírek. 11:
Előadás. 13.05: Horváth Feri és cigányze-
nekara. 14.30: Gramofon. 16.30: Diákok
főelőadása. 17: Novella. 17.45: Hírek. 18:
Előadás. 18.40: A Bertha-szalonzenekar
hgv. 20: Előadás. 20.50: Cimbalom-kvin-
tett. 21.20: Tasnády Ilona és Náday Béla
előadó estje. 22.10: Országúti Tivadar és
Rózsa Miklós szonáta-estje. 23.10: Esti hi-
rek. 23.30: Az operaház tagjaiból alakult
zenekar hgv. BÉCS. 12.50: Népies zene,
gramofonon. 15: Hgv. 16.55: Balettmu-
zsika gramofonon. 20: Vidám zene. 21: Ze-
nekari hgv. 22.45: Hangv.

Szombat, augusztus 26.

BUKAREST. 13: Seta hgv. 13.45: Hírek.
14: Könyvü zene. 18: Román zene. 19: Hi-
rek. 20: Felolvasás. 20.40: Rádió szabad-
egyetem. 21: Gofman Arthur da estje.
21.20: Hangv. 22: Előadás. 22.45: Hírek.

BUDAPEST. 7.45: Torna, gramofon.
10.45: Hírek. 11: Előadás. 13.05: A postás-
zenekar hgv. 14.30: A Szervánszky-sza-
lonzenekar hgv. 16: Munkás előadás. 17:
Gyermekeelőadás. 19: Bura Sándor és ci-
gányzenekara. 20: Előadás. 20.30: Kato-
nazene. 22: Hírek. 22.20: Magyar hang-
lemezek. 23.25: Dénes József és cigányzene-
kara. BÉCS. 12.50: Híres művészek hang-
lemezei. 16.50: Citera hgv. 19.30: Könyvü
zene. 21.30: Giordano „Andrea Chenier”
c. zenei drámája. (Közvetítés Turinból)

Ujságíró,

aki heti — 6 ezer dollárt keres

London, augusztus 19.

Amint Londonból jelentik, az Egyesült
Államok legjobban fizetett ujságírója,
O. Macintyre, aki a *New York Herald*
szindikátus háromszáz lapjának ír és
heti hater ezer dollárt keres. Utána köve-
kezik Walter Winchell, aki naponta hat-
száz szót ír kétszáz lap számára és ezért
évi kétszáz ezer dollárt kap.

Érdekes ezel szemben, hogy Angliában,
amelynek sajtója példányszám és hatalom
dolgában nem marad el messze az ameri-
kai mögött, csak az olyan ujságíróknak
van becsülete, aki szerény, közpolgári éle-
tet folytat és ennek megfelelő pénzt ke-
res. A legnagyobb angol ujságíróknak
Carvint, az *Observer* főszerkesztőjét tart-
ják, akinek vasárnapi világpolitikai cik-
kei nemcsak ragyogó írásművek, hanem
világpolitikai események is. Carvin évi
jűvedelmét nem becsülik többre, ezer-ezer
ötszáz fontnál, amihez hasonló ujságíró-
jűvedelemre még a szegény Romániában
is van példa.

Franciaországban a szerkesztőségi mun-
kát végző ujságíró alig keres többet, mint
egy kis vállalat rosszul fizetett könyve-
lője; a cikkírókat jobban fizetik, de 2-
3000 lej egy cikkért már a ritkaságok kö-
zé tartozik a európai hírű publicisták ha-
vi jűvedelme nem haladja meg a 25-30
ezer lejt. Ezek a rosszul fizetett ujság-
írók persze nem tudnának két-háromszáz
lapba dolgozni.

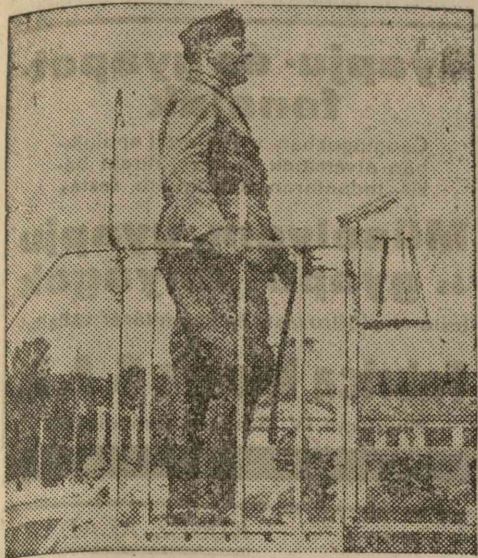
Európában az egyes írásműnek épp
ugy, mint az ujságnak, egyénisége van,
a szellemi termékek még nem standardi-
zálódtak; az írás keresi a lapot, amely-
be beleillik, amelyben szellemi súly-
mondanivalója és nyelvi eleganciája tel-
jes mértékben érvényesülhet. Ilyen lap
legtöbbször csak egy van, amelynek a
publicista egy életre hűséget esküdött.
Az olyan cikk, amely egyszerre kétszáz,
vagy háromszáz lapba jó, mindenesetre
jűvedelmesebb, de ugy viszonylik az eu-
rópai publicista cikkéhez, mint a gyári
portéka a kézművesmester becsülagó
művéhez.

Nem lesz többé szívbal

London, augusztus 19.

S. Smith angol vegyész szert talált fel,
amely — mint az angol lapok jelentik —
valóságos áldást jelent a szívbetegségekre
nézve.

Az angol orvosok véleménye szerint az
új szer minden szívbetegséget meggyó-
gyít (kivéve természetesen azt, amelyet
a szerelem okoz). *Hampshire dr.*, a brit
gyógyyszerészek társaságának elnöke ki-
jelentette, hogy a digoxin (ez a neve a
gyógyyszernek) hatalmas lépést jelent a
szívbetegségek kérdésének teljes megol-
dása felé. Ennek az új, egyelőre csak ki-
sérleti stádiumban lévő felfedezésnek
hatalmas jelentőségét csak akkor lehet
igazán felfogni, ha figyelembe vesszük,
hogy Angolországban évente százezer
ember hal meg szívbetegségek követke-
ztében, ezeknek 53 százaléka nő és 47 szá-
zaléka férfi.

Ausztriában — mint ismeretes — nemrég 18 ezerrel gyarapodott a segédrendőrség száma. Fey állambiztonsági igazgató beszédet intéz a rend új öreihhez.

A sepsiszentgyörgyi mezőgazdasági kiállítás programja

Brassó, augusztus 19.

A Sepsiszentgyörgyön tartandó mezőgazdasági, ipari és kisállat kiállítás programját a kiállítás rendezősege most adta ki.

A részletes program az alábbi:

Augusztus hó 26-án, szombaton:

Reggel 8 órakor: A Háromszékmegyei Mezőgazdasági Kamara és Háromszékmegyei Gazdakörök Egyesülete által a Székely Mikó-kollégium tornakertjében rendezett tenyészállatkiállítás megnyitása.

Délután 10 órakor: A mezőgazdasági, ipari és kisállat kiállítás ünnepélyes megnyitása. A kiüntetések kihirdetése. Térzene.

Délután 11 órakor: Gazdasági szakelőadások a Székely Mikó-kollégium rajztermében. A főépület földszinti folyosóján jobbra. — 1. A kiscsászák helyzete Németországban címen előadást tart: dr. Tölgyes István, a „Falusi Szövetség” igazgatója. 2. A gyümölcs- és növényvédelem legújabb tapasztalatai címen bemutatóval kapcsolatos előadást tart: dr. Friedl Gusztáv okl. vegyész-mérnök.

Délben 1 órakor: Bankett a kiállítás helyiségeivel szemben levő Tankó-kertben.

Délután 2 órakor: Két turistakirándulás Sugárfürdőbe és Előpatak fürdőre, gyalog és autóbusszal. Találkozás a kiállítás bejáratánál.

Délután 3 órakor: Az állatkiállítás jutalombírdíjainak kiosztása a Székely Mikó-kollégium rajztermében (isz. jobbra).

Délután 4 órakor: Az Erdélyi Magyar Kiállítás mehésségi vándorgyűlése a Székely Mikó-kollégium rajztermében, földszint jobbra. 1. Elnöki megnyitó, tartja: dr. gr. Bethlen László E. M. E. elnök, (Bethlen). 2. A minőségi méz termeléséről előadást tart: Blénessy Károly, az E. M. E. ig. választmányi és tb. tagja (Csíkszentdomokos). 3. A méz és viasz kémiai cimen előadást tart: Deák Bertalan okl. vegyész-mérnök, (Kolozsvár). 4. A méhészetről előadást tart: Baritz Barnabás (Imecsfalva). 5. Elnöki zárszó. 6. Gyűlés után kirándulás Szilveszter Dénes ur szemérméjének megtekintésére.

Délután 4 órakor: Az Erdélyi Magyar Kiállítás mehésségi Nők Központi Titkárságának előadása a Székely Mikó-kollégium tornacsarnokában. A belépés díjtalan. 1. Gr. Jankovich-Bécs Endréné (Gicz). A giczi szövődés és női gazdasági iskola. 2. Csutak Vilmosné (Sepsiszentgyörgy): A háziipar helyes pártolása. 3. Br. Huszár Pálné (Kolozsvár): Mit kapott és mit kellene kapnia a falusi háztartásnak a civilizációtól. 4. Haáz Rezső (Székelyudvarhely): Művészi háziipar a Székelyföldön. (Vetített képekkel).

Este 8 órakor: Műsoros hangverseny a Székely Mikó-kollégium tornacsarnokában. (Méréselt helyárrakkal.)

Augusztus hó 27-én, vasárnap:

Reggel 6.33 órakor: Turista kirándulás Bikszád, Szent Anna-tó, Móhos-tó, Tusnádfürdő. Hazaérkezés 20.19 órakor. Utiköltség cca 50 lej. Találkozás: Sepsiszentgyörgyön a vasúti állomás II. oszt. várótermében 6.15 órakor.

Reggel 8 órakor: Igáslóverseny és talajművelő gépbemutató Nagy Lajos birtokos kőház feletti telken.

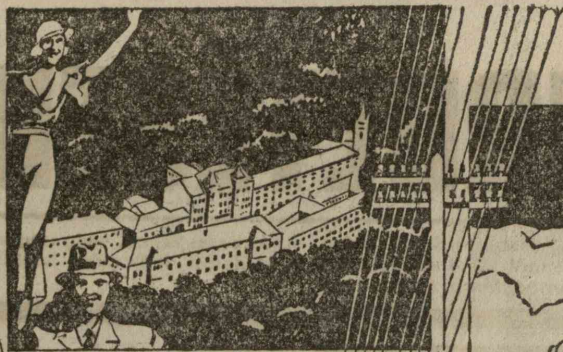
Délután 11 óráig: Szakelőadások a Székely Mikó-kollégium tornacsarnokában.

Délután 12 órakor: Uri és kiscsászák fogatverseny. Indulás a kiállítás kapujából, érkezés vissza ugyanoda.

Délben 1 órakor: Társasbéd a Tankó-kertben.

Délután 3 órakor: A sepsiszentgyörgyi Te-

Akár
EFORIA
gyönyörű strand-
ján nyaral...

vagy

HERKULES-
FÜRDŐN

tartózkodik, hogy
reumáját gyógy-
kezelje...

vagy pedig SINAIA
ózdons levegőjét
élvezi

a

TELEFONSZOLGÁLAT

lehetővé teszi, hogy üzlete mene-
téről állandóan tájékozva legyen

A fűrdőhelyek az utóbbi években olyan ha-
talmos mértékben fejlődtek, hogy még
azok is, akik mindent előnyben részesítenek,
ami idegen, elismerik, hogy a nyaralás Romá-
niában a lehető legkellősebb lett.

Gyors és kényelmes összeköttetés minding főfel-
létele volt a kellemes nyaralásnak; az e téren
elért fejlődés országunkban figyelemreméltó.
Kényelmes különvonatok kötik össze az ország
főbb helyeit a nyaralóhelyekkel. Megbízható
és jól szervezett légi forgalom áll azok rendelkezésére, akik meg akarják rövidíteni a távol-

mert bizonyosak lehetnek afelől, hogy irodájuk-
kal, vagy vevőikkel beszélhetnek, akár milyen
messze is legyenek.

A TÁVBESZÉLŐ HIVATAL FELVILÁ- GOSÍTÁST AD AZ IDŐRŐL

Tudni akarja, milyen az idő Sinaian, Bal-
ciban vagy Dorna Vatrán? Semmi sem
egyszerűbb. Hívja fel az illő hely távbeszélő
hivatalát és a tisztviselő azonnal meg-
adja a kívánt felvilágosítást. A díj az egy-
szerű beszélgetés díja.

NEHÁNY FÜRDŐ- ÉS NYARALÓHELY TARIFÁJA:

Sinaia-Bukarest	40 lei
Colimanesi-Bukarest	60 "
Herkulesfürdő-Bukarest	80 "
Szováta-Bukarest	60 "
Vatra Dornei-Bukarest	60 "
Tusnádbukarest	40 "
Vizakna-Bukarest	60 "
Constantza-Bukarest	60 "
Balcic-Bukarest	60 "

40% engedmény 21 óra utca.

SOCIETATEA ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TELEFOANE

nisz Club tenisversenyének döntő mérkőzé-
sei.

Délután 3 órakor: Kiscsászák löversenye
a Depner-tanyán, Kilyén községben. Autó-
buszjárat a kiállítás kapujától indul 2 órától
negyedóránként.

Délután 4 órakor: Szakelőadások a Székely
Nemzeti Múzeum dísztermében.

Délután 6 órakor: Az igáslóverseny, az uri
és kiscsászák fogatverseny, valamint a kiscsászák
ifjak löversenye jutalombírdíjainak kiosztá-
sa a Székely Mikó-kollégium rajztermében.
(Földszint jobbra.)

Este 8 órakor: Csik, Háromszék és Udvar-
hely vármegyék műkedvelőinek népies sza-
badtéri előadása a Székely Mikó-kollégium
udvarán. (Méréselt belépődíjjal.)

Este 11 órakor: A szabadtéri előadás után
a Sepsiszentgyörgyi Tenis Club táncmulatsá-
ga a Tankó-kertben.

Augusztus hó 28-án, hétfőn:

Reggel 6.33 órakor: Turista kirándulás Mál-
nás fürdőre. Visszaérkezés 16 órakor. Talál-
kozás az állomás II. oszt. várótermében. Utiköltség cca 50 lej.

Délután 9 órakor: Szövetkezeti vándorgyű-
lés. A Székely Mikó-kollégium tornacsarno-
kában. 1. A fogyasztás és értékesítés szövet-
kezeti módszeréről címen előadást tart: dr.

Harmath János, a „Hangya” fog. és ért.
szöv. központjának vezérigazgatója. 2. A tej
értékesítéséről előadást tart: Elekcs Béla, a
Gazd. és Hitelszövetkezetek Szövetsége
„Transsylvania” Értékesítő csoportjának fő-
ellenőre. 3. A hitelszövetkezetekről előadást
tart: dr. gr. Bethlen László, a G. H. Sz. „Szö-
vetség” Ellenőrző Uniójának ügyvezető igaz-
gatója. Amennyiben szükséges, a gyűlés dél-
után folytatódik, vagy az előadások párhuz-
amosan tartatnak és ez esetben a kollégium
rajztermében is. (Főépület, földszint jobbra.)

Délután 10 órától: Szakelőadások a Székely
Nemzeti Múzeum dísztermében.

Délben 1 órakor: Társasbéd.

Délután 4 órától: Szakelőadások a Székely
Nemzeti Múzeum dísztermében.

Este 8 órakor: Székely nótaest. Rendezi:
Dr. Keresztes Károly, a Székely Mikó-kollé-
gium tornacsarnokában.

Augusztus hó 29-én, kedden:

Délután 10 órakor: Szakelőadások a Szé-
kely Nemzeti Múzeum dísztermében.

Délben 1 órakor: Közébd.

Délután 4 órakor: Szakelőadások a Székely
Nemzeti Múzeum dísztermében.

Este 8—10: Sportünnepély a Székely Mikó-
kollégium tornacsarnokában: Box, japán bir-
kózás, vívás, szertorna.

Augusztus hó 30-án, szerdán:

Reggel 9 órakor: Gazdasági szakelőadások:

1. Atsegíti-e a gazdasági tudás földművese
ket a mai válságon? címen társasjátékos
turista unitárius
gyűlés a Székely Mikó-kollégium tornacsarnokában. 1. Elnöki megnyitó. 2. A cukorrépa
termelés jelentősége címen előadást tart: dr.
Nagy Endre, a székelykeresztúri unitárius
gazdasági iskola igazgatója.

Délután 11 órakor: cukorrépatermelő
gyűlése a Székely Mikó-kollégium tornacsarnokában. 1. Elnöki megnyitó. 2. A cukorrépa
termelés jelentősége címen előadást tart: dr.
Nagy Endre, a székelykeresztúri unitárius
gazdasági iskola igazgatója.

Délután 12 órakor: A Sepsiszentgyörgyi
Önkéntes Tűzoltóegyesület tűzoltó gyakor-
latának bemutása a Székely Mikó-kollé-
gium udvarán.

Délben 1 órakor: Közébd. — Délután a
kiállítás látogatója.

Délután 6 órakor: A kiállítás bezárása.

Tudnivaló! Az összes szakelőadások látogatója díjmentesen. A turista- és tanulmányi kirándulásoknak kellő számú, legalább 5—10 résztvevő jelentkezése esetén tartatnak meg. A kirándulásokra előre is lehet jelentkezni a kiállítás rodájában, vagy Kovács Jenő turista szakosztályi vezető urnál, (Sepsiszentgyörgy Háromszéki Takarékpénztári R. T.). A kiállítás helye: A Székely Mikó-kollégium és internátus összes helyiségei.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állatkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

KERTIPADOK, kertitömők, vízmentes ponyvák és ponyvavászon. Jul. Teutsch műszaki áruháza, Brassó, Str. Regele Carol 57.

Keresek használt VADÁSZ-LATCSÖVET, kifogástalan, lehetőleg Zeiss márkát. Hirsch, Kórház-utca 47. 12491

Adómentes ház, három egy-egy szobás, konyhas, kamarás lakásokkal, elkülönített üveges verandákkal, szép udvar és kerttel, eladó. Cim 12350. szám alatt a kiadóban.

Mindenféle nyári ruhakelméjét a legolcsóbban

J. SANDER
dusan felszerelt tüzletben szeresheti be.

BRASSÓ,
Kolostor-utca 13. (Az udvarban balra.)
Olcsó árak! Jó minőség!
Nagy választék!
Kérem, látogasson meg vételekteleztség nélkül.

250 darab amerikai terpentines fahordó jutányosan eladó. Herczeg gyár, Cluj. 12473

ELADÓ, VAGY KIADÓ egy holdas telek, mezőgazdasági gépgyárral és vasöntődével, lakással. Gyárberendezés, vagy telek külön is eladó. Cim „Gépgyár”, Cluj, Avram Janu cu 60. 12505

Karl Fröhlich és Tsa
vaskereskedés

Brassó, Hosszu-utca 30
Telefon 221

Állandóan dusan felszerelt raktár minden kovács, lakatos, bádognos ács, aszfalos, építész, mezőgazdasági szükségleti cikkből, a legolcsóbb napi áron.

Nagy főzőkemence és főzőedény-raktár.

Állást nyer

Garanciával rendelkező, megbízható, szorgalmas mésszárosság, aki a hentesseghoz is ért, kerestetik. Cim 12499. szám alatt a brassói kiadóban.

NEM ÉRDEMES UNATKOZNI,

amikor 20 kitűnő portlómentesen 60 lejért!

1. Beczássy Judit: Az alispán rózsája.
2. Bibó Lajos: Botesinálta vőlegény.
3. Bus Fekete László: A profi.
4. Dénes Gizella: A vörös pillangó.
5. Ego: Terka dolgozni akar.
6. Kelemen Viktor: Sárít elrabolják.
7. Kálmán Jenő: A dollárkalap.
8. Kellér Andor: A gárdista.
9. Kosáriné Réz Lola: Az árguszemű banditafőnök.
10. Lestyán Sándor: A gyilkos komédiája.
11. Lóranth László: Hetedik menyország.
12. Márton Lili: A tenger riportere.
13. Ligeti Ernő: A csodadoktor.
14. Sásdi Sándor: Kétéltű ember.
15. Surányi Miklós: Szakadék.
16. Surányi Miklós: Gaston és én.
17. Szántó György: Tóni ringbe áll.
18. Tersánszky I. Jenő: A veszedelmes napló.
19. Ujvári Sándor: Csodagép.
20. Várnai Zseni: Kanári.

Megrendelhető a **Brassói Lapok Könyvostályában**

Brassó, Kapu-utca 56-58 szám.

Lakás

2 egymáshányiló, szépen butorozott szoba kiadó. Cim 12415. szám alatt a kiadóhivatalban.

Egy, vagy két szép tágas, világos szoba, — pormentes, tiszta levegőjű helyen, — fürdőszoba- és szükség esetén konyahasználattal, butorozva, vagy butor nélkül, olcsón kiadó. Hátulsókőbánya-utca 59., földszint jobbra. 12463

Vegyes

Harminc esztendő detail-üzlet, állandó vevőkörrel, társat keres. Komoly ajánlatokat „Háromszázezer lejig” jellegére kérek. 12474

Perfekt női- és speciális gyermekruha szabó, külföldről hazatérve, Erdély nagyobb városában kevés főkével, jó társasági urinőt keres társnak. Szaktudással bírók előnyben. Címeket „Perfekt” jellegére a kiadóhivatal továbbít. 12504

Gheorgheniben urj családnál két diák, vagy diáklány jutányos feltételek mellett teljes ellátást kaphat. Zongorahasználat. Cim 12501. szám alatt a kiadóban.

Nagyobb favállalat több hónapon át FAKÉSZLETET 15 kilométernyi távolságra, ORSZÁGUTON SZALLITTATNI akarja tiz AUTOKAMIONNAL. Legolcsóbb ajánlatot kér „Autókamion” jellegére a kiadóba. 12506

Könyvek

BIRI NENI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ara kötve 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvostályától.

A HAZICUKRASZAI KEZIKÖNYVE. Krékné kitűnő munkája alapján a legegyszerűbb és a legkülönlegesebb tésztákat mindenki házáig készítheti. A legjobb cukrászda otthon negyedannyi költséggel. Ara félvászon kötésben 40 lej.

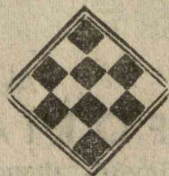
Nyugodtabban élne

Őn is, hogyha pénzt nem a szekrénybe, hanem jól jövedelmező ingatlanba fektetné be.

Alán hatunk számos eladó házat és telket jutányos áron a város minden részében. — Felvilágosítással készségesen szolgálunk

V. W. Dressnandt & Co.

Brassó, Kapu-utca 52.

GÜTERMANN

FÉLE VARRÓ- ÉS GOMBLYUKSELYEM.

A varróselyem előnye hogy egyenlő értékű a nyersselyemmel.

A varróselyem tiszta selyemből készült.

A varróselyem szintartó.

A varróselyem ellentáll az időnek.

A varróselyem fénye természetes.

A varróselyem több mint 600 féle színben készült.

A varróselyem olcsó

A varróselyem puha, elasztikus és a varrásnál alkalmazkodik a ruhadarabokhoz.

A varróselyem felhasználásánál a szemek nem szakadnak el.

A gyapju, vagy selyemszövetek festésénél a varrás csak akkor kárpia meg az új színt, ha gépselymet alkalmazunk — Figyeljen jól tehát, hogy ruhája mivel lesz megvarrva. Ne taksarékoskodjon a varrásnál.

A varróselyemnek nincs párja!

Használjon tehát Gütermann-varróselymet, az a legjobb.

GÜTERMANN & Co. S. A. ROMÂNĂ, BUCUREȘTI.

BARANYAI GYÖRGY

alsólőmősi cserépkályhagyár lerakat

Brassó, Vasut-utca 26 szám.
(Teusch-gépgyárral szemben).

Vállal javításokat és átrakásokat is. Fizetéstől elfogad

Brassó és Nagyszebeni Általános Takarékpénztári betétkönyvet is!

Előkelő fogorvosi rendelő

Temesváron elhalálozás miatt sürgősen, kedvező feltételekkel

átadó

vagy társasan folytatható. Ajánlatok „Fogorvos” jellegére Lux Testvérek hirdetőjébe, Temesvár küldendők.

Keresünk helyi képviselőket

Erdély összes városaiban és egyedárus tókat a nagyközségekben, elsőrangú parfümeria- és toalettcikk gyártmányaink részére. Kiváló minőség, luxus csomagolás, rendkívül olcsó árak — Ajánlatokat válasszbélyeggel ellátva „Öldking” București, Strada Ardeleni 6.

MOLNÁR-JOVITZA

Rádiólok könyve

A rádió elméleti és gyakorlati ismertetése. Legújabb ez évi kiadás, 373 ábrával.

ÁRA 144.— LEI

Kapható a Brassói Lapok Könyvostályában

Hotel Restaurant ELITE

(volt COSMES U)

Campina

Minden igénynek megfelelő, újonnan, modernül renoválva és berendezve

Megnyitás aug. 19-én.

Elsőrangú regáti- és erdélyi-konyha Menü-sistem.

3 fogásos kitűnő ebéd 25 lej

4 fogásos kitűnő ebéd 35 lej

étlap szerint CZELL és Fia Specia

Trium-sör. Kitűnő borok

Erdélyi kereskedő és utazók találkozó helye.

Naponta zene.

Gyapju- és gyapot-fonalak

Csomagokban v perforált spulnikban átvételnek festésre, direkt bázis, indanthren, chrom stb festés

Műselyem, gyapju és gyapot anyagok

festését, plüsirozását és finomítását vállaljuk

Fabrica Mioara S. A. R.

București IV. Soseaua Jancului 46.

KUNCZ ALADÁR:

FEKETE

KOLOSTOR

c. regénye a könyvnap alkalmából új, olcsó kiadásban jelent meg. Egész vászonkötésben ára 90.— Lei, utánvétellel 115.— Lei. Kapható a Brassói Lapok könyvostályában, Brassó, Kapu-utca 56-58. sz.

A B. L. második idei társasutazása Konstantinápolyba

AUG. 28-TÓL SZEPT 10-IG

A KIRÁNDULÁS PROGRAMJA:

Indulás: aug. 28-án reggel 7 órakor Brassóból.

Érkezés Bukarestbe:

aug. 28-án reggel 9 órakor beszállítás és elszállásolás a HOTEL SPLENDID-be, reggeli és ebéd Hotel Splendid, vacsora Piccadilly terraszán.

Indulás Konstancára:

aug. 29-én reggel 7.30, gyorsvonattal.

Érkezés Konstancára:

aug. 29-én d. e. 11 órakor, beszállítás és elszállásolás a HOTEL PALACE-ben.

29, 30, 31, 1 és 2-án Konstanca:

naponta fürdés a MAMAIA PLAGE-on, oda ki- és beszállítás. EBÉD A MAMAIA PLAGE-on, reggeli és vacsora a Palace-ben.

2-án este:

indulás Stambulba, (a stambuli programot külön közöljük). A hajón I. és II. oszt. helyiségekben, (fedélzet, étterem, társalgó, stb. Függő ágyak 80 lejért).

8-án reggel:

érkezés Stambulból. 8-án és 9-én konstancai tartózkodás. 9-én este indulás Konstanából gyorsvonattal, éjszaka Bukarestben a Hotel Splendid-ben. Indulás Bukarestből. 10-ÉN REGGEL 9 ÓRAKOR, gyorsvonattal.

A kollektív utlevélhez szükséges okmányok

FÉRFLAKNAL: állampolgársági, személyazonossági és katonai bizonyítvány.

NŐKNEL: állampolgársági, személyazonossági bizonyítvány, esetleg férji beleegyezés,

VAGY EZEK HELYETT ÉRVÉNYES UTLEVÉL, melynek visszazáraztatását vállaljuk.

FIGYELMEZTETÉS: Csomagokról és hordárköltésekről mindenki maga gondoskodik, mi csak a be- és kiszállítást vállaljuk Bukarestből. Saját érdekében és mindenki kevés csomaggal utazzék.

Jelentkezési határidő visszavonhatatlanul augusztus hó 24-ike!

RÉSZVÉTELI DÍJ

5650 lej

A program pontos betartásáért felelőseget vállal a vezetőség.